Dzisiaj 20 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmikowski. wiadomości potocznych Witold Urbański, za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 561 Wydanie P

Poznań, środa dnia 8 grudnia 1937

Rok 32

Poznań, 7 grudnia

Kolonie czy Europa

Bezpośrednio po wyjeździe lorda Halifaxa z Berlina Hitler wygłosił mowę w Augsburgu. Postawił w niej znowu żądanie zwrotu kolonij niemieckich i wyraził przekonanie, iż w ciągu najbliższych sześciu lat Niemcy uzyskają pomyślne rozwiązanie tej sprawy. Wywnioskowano stąd, iż w rozmowach berlińskich lorda Halifaxa sprawa kolonij stanowiła deminujący punkt politycznych dążeń i postulatów dzisiejszej polityki niemieckiej.

W dniu powrotu lorda Halifaxa do Londynu odbyło się posiedzenie Izby Lordów. W przemówieniach swoich lordowie nie tylko z opozycji, ale i ze stronnictwa konserwatywnego podnosili trudne położenie, w jakim się w skutek wojny znalazły dzisiejsze Niemcy, i wyrażali pogląd, iż należałoby uwzględnić słuszne pretensje Rzeszy także w sprawie kolonij. Pewna część wpływowej prasy angielskiej także zajęła dosyć życzliwe stanowisko wobec niemieckich żądań kolonialnych. Od poprzednich, energicznie negatywnych w tej sprawie oświadczeń Baldwina i Edena wyraźnie zaznacza się w opinii angielskiej zwrot ku kompromisom i ustępstwom.

O koloniach mówi także komunikat oficjalny ogłoszony w sprawie rozmów, jakie w dn. 29 i 30 listopada miały miejsce w Londynie między francuskimi ministrami Chautempsem i Delbosem a premierem Chamberlainem i innymi członkami rządu brytyjskiego. W ogólnikowym sformułowaniu zostało stwierdzone, że sprawa kolonij wymaga głębszych studiów i nie może być traktowana osobno, tzn. bez udziału innych państw zainteresowanych.

Wobec wysunięcia się na plan pierwszy po berlińskiej wizycie lorda Halifaxa sprawy kolonij niemieckich warto byłoby postawić sobie pytanie, czy odzyskanie przez Rzeszę jej przedwojennych posiadłości zamorskich jest istotnie dominującym celem dzisiejszej polityki niemieckiej. Inaczej mówiąc, czy Niemcy, uzyskawszy zwrot swoich kolonij i wybrawszy drogę ekspansji światowej i zamorskiej, gotowe byłyby zrzec się swych planów i pożądań na kontynencie europejskim?

Jak więc należy rozumieć mowę augsburską? Czy była ona poświęcona wyłącznie sprawie kolonij? Zacytujmy tylko jedno zdanie: „Nowe zadania nas dzisiaj czekają — powiedział Hitler —, gdyż obszar wydzielony naszemu narodowi jest za ciasny.“ Znamy tę śpiewkę o 70 milionach Niemców, którzy nie mogą się wyżywić na swoim terytorium państwowym. Znamy hasło wolnego miejsca na wschodzie („leeres Raum im Osten“) i plan wschodniej ekspansji po zwycieskiej wojnie. Wiemy, że kolonie, które Niemcy posiadały przed wojną, nie były ani terenami masowego osiedlania się, ani obszarami, produkującymi i dowożącymi żywność do metropolii.

Przypomnijmy sobie też, co pisał Hitler w słynnej swojej książce „Mein Kampf“, która jest ewangelią narodowo-socjalistycznych Niemiec. Czytamy tam: „Zatrzymujemy odwieczny pochód Germanów na południe i zachód Europy i zwracamy nasz wzrok ku wschodowi. Stawiamy kres naszej polityce kolonialnej i handlowej sprzed wojny i rozpoczynamy politykę terytorialną przyszłości. A jeśli mówimy dzisiaj o nowych ziemiach w Europie, to myślimy w pierwszym rzędzie o Rosji i o krajach sąsiadujących, od niej zależnych.“

Biorąc to wszystko pod uwagę mamy prawo dojść do wniosku, iż sprawa kolonij nie wyczerpuje zgoła pożądań niemieckich i że wybór polityki światowej nie jest zrzeczeniem się planów ekspansji wschodniej, a właściwie mówiąc starego planu hegemonii niemieckiej w Europie. Wniosek ten tym bardziej jest uzasadniony, że podjęcie przez Niemcy polityki światowej byłoby dziś przedsięwzięciem jeszcze trudniejszym niż przed wojną za czasów Wilhelma. Anglia w obliczu różnych niebezpieczeństw i różnych konkurentów postanowiła być silniejszą niż była kiedykolwiek. Toteż Anglia może razem z Francją studiować kwestię kolonij niemieckich, stawiać propozycje, czynić ustępstwa kosztem innych, targować się i odwlekać, ale nie będzie chciała dopuścić do tryumfu Hitlera na arenie wielkiej polityki światowej.

I oto może się zdarzyć, że w trakcie tych mozolnych pertraktacyj wysunięta zostanie, a może podsunięta inna droga wyjścia, właśnie ta, która wiedzie ku wschodowi. Byłaby ona dla Anglii łatwiejsza do przyjęcia. W tym leży niebezpieczeństwo negocjacyj kolonialnych, niebezpieczeństwo dla państw środkowej i wschodniej Europy, leżących między Niemcami a Rosją. Że Francja jest silnie zainteresowana w ewentualnej polityce wschodniej Niemiec, to nie ulega wątpliwości. Wyrazem tego zainteresowania jest podróż ministra Delbosa do Warszawy i stolic państw Małej Ententy. Londyński komunikat o rozmowach ministrów francuskich i angielskich stwierdza, iż we wspólnym interesie Anglii i Francji leży utrzymanie spokoju tej części Europy.

Stwierdzenie wspólności interesów Londynu i Paryża w sprawach środkowej i wschodniej Europy ma niewątpliwie swoją wagę. Rzecz tylko w tym, jak daleko sięgać będzie ta wspólność. Doświadczenia ostatnich lat nie są zbyt uspokajające. Politykę Anglii cechuje realizm obliczany na krótką metę i skłonność do ustępstw, które podniecają Niemcy do stawiania nowych żądań. To niesłychanie utrudnia pozycję Francji, która ulega hamulcom idącym z Londynu. Przypomnijmy sobie bierność Francji w dn. 7 marca 1936 r., kiedy Niemcy łamiąc traktat wersalski wkroczyły do zdemilitaryzowanej Nadrenii. A przecież minister Baldwin powiedział, iż bezpieczeństwo Anglii leży nad Renem. Czy, kiedy przyjdzie kwestia bezpieczeństwa Europy środkowo-wschodniej, polityka angielska nie będzie usiłowała wpływać hamująco na stanowisko rządu francuskiego?

Od wyników wizyty ministra Delbosa zależy w dużym stopniu, czy ze sprawy kolonij nie wyniknie kwestia ekspansji niemieckiej na wschodzie Europy.

JOACHIM BARTOSZEWICZ.

„Centralny Okręg Przemysłowy bez Żydów“

Pod tym hasłem odbył się szereg zebrań Stronnictwa Narodowego w Małopolsce

Rzeszów. (Tel. wł.). Ostatnio w środkowej Małopolsce odbył się szereg zebrań publicznych Stronnictwa Narodowego pod hasłem usunięcia Żydów z tworzącego się Centralnego Okręgu Przemysłowego, mającego być trójkątem bezpieczeństwa państwa polskiego.

Zebrania odbyły się w następujących miejscowościach: w Rzeszowie, jako centrum powstającego okręgu przemysłowego, przemawiali dr Tadeusz Bielecki, wiceprezes Zarządu Gł. S. N., oraz dr Adam Pozowski; w Dębicy przemawiał b. poseł Rymar oraz mgr A. Grębosz. Z powodu awantur ludowców tuż przed samym końcem zebranie zostało rozwiązane przez władze bezpieczeństwa. W Ropczycach przemawiał dr Rąb i mgr Urzyński, w Pilźnie mgr Jan Bielatowicz oraz mgr St. Szczeklik, w Majdanie Kolbuszowskim mjr Owoc, w Raniżowie Fr. Jelonkiewicz i włościanin Kunysz, w Leżajsku mgr Bilan. Poza tym odbyło się zebranie w Rudniku oraz zebranie członkowskie w Tarnowie, na którym przemawiał J. Wąsowicz. W Tarnobrzegu i Ulanowie z powodu aresztowania St. Mirochny zebrania zostały odwołane.

Wszystkie zebrania cieszyły się ogromną frekwencją. Jest to szczególnie radosne, że wraz z rozwojem gospodarczym środkowej Małopolski ludność, dotychczas tumaniona przez Żydów i grupująca się pod sztandarami stronnictw klasowych, garnie się obecnie do Stronnictwa Narodowego. Należy mieć nadzieję, że wobec takiej postawy ludności hasło: „Centralny Okręg Przemysłowy bez Żydów“ stanie się niebawem rzeczywistością.

Prasa francuska o wizycie

Paryż. (Tel. wł.). Prasa paryska w dalszym ciągu obszernie omawia przebieg wizyty min. Delbosa w Warszawie. Zauważyć jednak należy pewne sprzeczności w doniesieniach o tematach rozmów.

Bawiący razem z ministrem francuskim dziennikarz Sauerwein donosi do „Paris Soir“, iż w rozmowach silnie podkreślono prawa Polski do kolonij. Na uzasadnienie tych praw „Paris Soir“ przytacza szereg danych dotyczących polskich stosunków wewnętrznych. Z drugiej strony „Jour“ zamieszcza wiadomość, iż min. Delbos miał oświadczyć, że Francja nic nie ustąpi ze swych posiadłości kolonialnych.

Również co do zagadnienia stosunków polsko - czeskich są sprzeczne doniesienia. Część prasy zaznacza, iż sprawa ta nie była w ogóle poruszana.

„Temps“ podaje, że warszawska agencja ATE — jak podkreśla cytowane pismo, zbliżona do polskiego MSZ — w serwisie przeznaczonym dla prasy zagranicznej ogłasza wiadomość, iż sprawa pośrednictwa min. Delbosa między Polską a Czechosłowacją nie jest aktualną, ponieważ Polska sądzi, że inicjatywa w tych sprawach powinna wyjść ze strony Pragi, oraz założeniem polityki zagranicznej Warszawy jest zasada jedynie rozmów dwustronnych. Zdaniem ATE min. Delbos zna ten pogląd min. Becka.

Kraków. (Tel. wł.). Dziś w południe opuścił min. Delbos Kraków, udając się do Bukaresztu.

Zagadkowy wypadek na Rusi Podkarpackiej

Użhorod. (PAT). Ruś Podkarpacka poruszona jest zagadkową zbrodnią, której ofiarą padło dwóch braci narodowości niemieckiej.

W maju rb. z nurtu rzeki Latorycy, przepływającej przez Mukaczewo, wydobyte zostały zwłoki poszukiwanego przez kilka dni szeregowca jednego z pułków garnizonu mukaczewskiego, Emila Reinholza. Po przeprowadzeniu śledztwa i dokonaniu sekcji za przyczynę zgonu uznano samobójstwo.

Brat zmarłego Karol Reinholz, pochodzący z Czarnego Dworu pod Szumperkiem na Morawach, nie zadowolił się wynikami oficjalnego śledztwa i przybył na Ruś Podkarpacką celem przeprowadzenia dochodzeń na własną rękę. Ostatnio widziano go w Mukaczewie 1 listopada, po czym zniknął bez śladu.

W niedzielę 28 listopada znaleziono go nieżywego w Latorycy, w tym samym miejscu, gdzie wykryte zostały zwłoki brata. Sekcja stwierdziła w tylnej części głowy ranę postrzałową, zadaną kulą, pochodzącą z pistoletu niewyrabianego już typu 8.2 marki „Steyr“

Zachodzi podejrzenie, że Reinholza więziono przez czas pewien, zanim zamordowano i wrzucono do rzeki. Śledztwo w toku.

Zamiecie na Bałtyku

Jastarnia. (PAT). Na skutek burzliwego stanu morza rybacy wrócili z połowów. Pracę utrudniała gęsta mgła oraz szalejąca w północnej części Bałtyku zamieć śnieżna. Wskutek podniesionej temperatury śnieg natychmiast taje.

Morze jest wzburzone i zalało plaże oraz dochodzi do wydm. Również wysoka fala przelewa się przez molo zachodnie portu w Wielkiej Wsi. Liczyć się należy z dalszymi opadami śnieżnymi. We znaki się też daje gęsta mgła.

Ustrój Hiszpanii narodowej

Tworzenie komitetu wykonawczego Falangi — Ramon Fernandez Cuesta — Zacieśnienie więzów z Portugalią — Blokada wybrzeży od Barcelony do Almerii

Paryż. (Tel. wł.). Donoszą z Burgos że organizacja władz Hiszpanii narodowej postępuje szybko naprzód.

Rada Narodowa Falangi (odpowiednik Wielkiej Rady Faszystowskiej) uchwaliła nie korzystać z uprawnienia w sprawie wyboru połowy członków komitetu wykonawczego partii, lecz poprosić gen. Franco, aby mianował wszystkich (tj. dwunastu) członków tego komitetu.

Pewną niespodziankę wywołała nominacja sekretarza generalnego Rady, czyli właściwego sternika polityki wewnętrznej Hiszpanii narodowej. Został nim Ramon Fernandez Cuesta, osobistość nieznana szerszemu ogółowi.

Do września rb. był on uwięziony w Madrycie i dopiero w tym miesiącu został wymieniony. Dlatego nie zdołał jeszcze zaznaczyć się w życiu politycznym, jest jednak podobno wybitną indywidualnością, o niespożytej energii oraz iście młodzieńczym zapale. Liczy niespełna 40 lat i był adiutantem założyciela „Falangi", Primo de Rivery.

W jednym ze swych oświadczeń p. Cuesta stwierdził, że syndykalizm powinien być podstawą ustroju państwa, nie wypowiadając się również zasadniczo przeciw monarchii.

Ze spraw zewnętrznych, dotyczących Hiszpanii narodowej, na specjalną uwagę zasługuje poniższe oświadczenie urzędowe Min. Spraw Zagr. w Lizbonie:

„Rząd portugalski zamierza w sposób bardziej ścisły i harmonijny dostosować swoje przedstawicielstwo przy rządzie gen. Franco do przyjaznych stosunków, istniejących pomiędzy władzami i ludnością sąsiadujących ze sobą krajów. W porozumieniu z gen. Franco rząd portugalski mianował specjalnego pełnomocnika w osobie obecnego min. handlu dra Pedro Teotonio Pereira, który z tego powodu ustępuje z gabinetu. Rząd zawiadamia Hiszpanię narodową, iż z zadowoleniem przyjąłby równego rangą przedstawiciela gen. Franco w Portugalii."

Rząd w Burgos w najbliższym czasie wyznaczy też swego reprezentanta, zacieśniając więzy przyjaźni z Portugalią.

Na frontach bojowych, zwłaszcza w Aragonii i na odcinku środkowym, wszystkie działania wojenne uległy zawieszeniu z powodu mrozów i śniegów. Jedynie na morzu akcja gen. Franco, zmierzająca do zablokowania portów przeciwnika od Almerii do Barcelony, prowadzona jest bardzo energicznie. Krążowniki „Canarias" i „Amirante Cervera" nadzorują pracę stawiaczy min.

DZIEŃ POLITYCZNY

TELEFONEM OD KORESPONDENTA „KURIERA POZNAŃSKIEGO"

Warszawa, 7 grudnia.

W związku z pobytem ministra spraw zagranicznych Francji w Polsce ukaże się komunikat o prowadzonych obradach. Stwierdzi on to samo mniej więcej, cośmy kilkakrotnie podkreślali, tj. pogłębienie sojuszu z Polską, sojuszu, reprezentującego wielki czynnik dla idei pokoju.

P. Kozicki w „Warsz. Dzienniku Narodowym" zwraca uwagę na jedno słowo, które padło na wczorajszej konferencji prasowej. Min. Delbos użył wyrażenia — „indissoluble". Określenie „niemożliwy do rozwiązania", rzucone przez ministra Francji, zawiera w sobie istotnie bardzo głęboką treść polityczną.

*

W drodze do Krakowa, podczas rozmowy z przedstawicielami prasy, min. Beck podkreślił, że nigdy obaj ministrowie nie mieli sposobności wspólnie rozpatrzeć wszystkich zagadnień tak szczegółowo, jak to uczyniono obecnie. Atmosfera wzajemnych stosunków nacechowana była zawsze wielkim zaufaniem. Na te same szczegóły zwrócił również uwagę i min. Delbos podnosząc, że konferencje warszawskie stanowią niewątpliwie przyczynek do utrwalenia pokoju europejskiego i do nowego wzmocnienia wzajemnego przymierza.

*

Należy tu jeszcze zanotować, że w sferach przemysłowych i finansowych istotnie mówi się o uzyskaniu kredytów na Centralny Okręg Przemysłowy. Oferty napłynęły z kilku źródeł angielskich, francuskich i holenderskich. Trudno jest dziś cokolwiek mówić, jak się te rokowania rozwiną.

*

Berlin i Wiedeń bardzo szczegółowo rejestrowały przebieg wizyty warszawskiej. Niemcy szczególnie podkreślali negatywne momenty wizyty. Nie bez zadowolenia prasa berlińska twierdzi, że ta wizyta nie przyniosła specjalnych efektów dla polityki obu państw sprzymierzonych. Pewne pismo donosi, że jedynym pozytywnym wynikiem jest zawarcie umowy kulturalnej. Szczegół ten świadczy o nieznajomości stosunków, gdyż umowa ta została już dawno podpisana.

*

Według źródeł paryskich najtrudniejszym etapem podróży min. Delbosa ma być Białogród. Dlatego też prasa berlińska śledzi z wielkim zainteresowaniem przebieg rozmów prowadzonych przez Stojadinowicza w Rzymie.

ng 1455

Czytajcie i abonujcie „Jlustrację Polską"

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań 7. 12. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. — za grube sztuki — 62,— i wyżej, za średnie 61,— oraz za drobne 58,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% listy zast. złote w złocie 57,25, natomiast obracano 4½% złotowymi listami zastaw. serii L. po 57,— oraz 4% listami zast. konwert. po 49,50—49,75.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych obracano Bank Polski po 107,— oraz H. Cegielski po 22—22,50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państwowa pożyczka konwers. większe odc. 62,— P., średnie 61,— P.

5% państwowa pożyczka konwers. drobne odc. 58,50 P.

4½% listy zastawne złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziemstwa Kredyt. (dawn. 4½% dolar. listy zast. w zł = 8.9141 zł za 1 dol.) 57,25 P.

4½% złotowe listy zastaw. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 57,— +

4% listy zastaw. konwert. ostempl. P. Z. K. 49,50—49,75 +

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 107,— +

Cegielski H. 22,—22,50 +

Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 7. 12. 1937 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe dostawa bieżąca za 100 kg.

Standarty: 1) żyto 712 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies I. stand. 480 g/l., 4) owies II. stand. 450 g/l.

Ceny transakcyjne:

Owies I. stand. 25 tonn par. Poznań	21.00

Ceny orientacyjne:

Żyto	21.50— 21,75
Usposobienie słabe.	
Pszenica	27.25— 27,75
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	20,50— 21,50
Usposobienie słabe.	
Jęczmień 700—717 g/l.	19.75— 20.00
Jęczmień 673—678 g/l.	18.75— 19.25
Jęczmień 638—650 g/l.	18.50— 18.75
Usposobienie spokojne.	
Owies I. stand.	20,50— 21,00
Usposobienie słabe.	
Owies II. stand	19.50— 20.00
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia gat. I. 0-50%	30.50— 31.50
Mąka żytnia gat. I. 0—65%	29.00— 30.00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszen. gat. I. wyc. 0-30%	47.50— 48.00
Mąka pszenna gat. I. 0-50%	43.50— 44.00
Mąka pszen. gat. I-A 0-65%	41.50— 42.00
Mąka pszenna gat. II. 30-65%	38.00— 38.50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	15.00 — 15.75
Otręby pszenne grube stand.	16 00 — 16.25
Otręby pszenne średnie stand.	14 75— 15 25
Otręby jęczmienne	15 75 — 16.75
Rzepak zimowy	54 00— 56.00
Siemię lniane	49.00— 52.00
Gorczyca	34.00— 36.00
Groch Wiktoria	24.00— 26.00
Groch Folgera	24,00— 25.50
Łubin niebieski	12,75— 13.25
Łubin żółty	13,75— 14,75
Mak niebieski	77.00 — 80.00
Ziemniaki fabr. za kilo %	18
Makuch lniany w taflach	22.50— 22 75
Makuch rzepak w taflach	19.50— 19.75
Makuch słon w taflach 42 43%	22.50— 23.25
Śrut Soja	23.50— 24.50
Słoma pszenna luzem	5,65— 5.90
„ pszenna prasowana	6.15— 6.40
„ żytnia luzem	6,00— 6.25
„ żytnia prasowana	6,75— 7.00
„ owsiana luzem	6,05— 6.30
„ owsiana prasowana	6.55— 6.80
„ jęczmienna luzem	5,75— 6.00
„ jęczmienna prasowana	6,25— 6.50
Siano zwykłe luzem	7.35— 7.85
„ zwykłe prasowane	8.00— 8.50
„ nadnoteckie luzem	8.45— 8.95
„ nadnoteckie prasowane	9.45— 9.95
Ogólne usposobienie spokojne.	

Ogólny obrót: 1822,1 tonn, w tym żyta 575 tonn, pszenicy 227 tonn, jęczmienia 240 tonn, owsa 197 tonn.

Przeciw wywrotowcom

Wilno. (Tel. wł.). Wśród młodzieży szkół średnich panuje poruszenie, wywołane ujawnieniem „jaczejek" komunistycznych przy szkołach i aresztowaniem wielu uczniów-Żydów.

Wśród młodzieży kolportowane są ulotki przeciwżydowskie i przeciwkomunistyczne. W ostatnich dwóch dniach usiłowano urządzić pochody, które jednak do skutku nie doszły.

Nowe odznaczenie

Warszawa. (Tel. wł.). Dziś w godzinach południowych rozpoczęło się posiedzenie komisji prawniczej Sejmu, na którym omawiano rządowy projekt medalu za zasługi w pracy państwowej. Odznaczenie to miałoby otrzymać około 200 tys. funkcjonariuszów służby państwowej. Po referacie uzasadniać celowość tego medalu ma premier Składkowski.

Wiadomości

Obrady Komitetu Ekonomicznego Ligi Narodów rozpoczęły się. Polskim członkiem Komitetu jest były minister Doleżal. Komitet przystąpił do zbadania spraw konkretnych wniosków, wynikających z raportów Komisji Surowcowej.

Na konsystorzu tajnym w dniu 13 bm. ma być poruszona m. in. sprawa nacyfikacji Palestyny. Ta sama sprawa ma być, według „United Press", również przedmiotem wigilijnego przemówienia Ojca św. Papież nie wystąpi w obronie żadnej ze stron, odwoła się tylko do sumień w sprawie zaprzestania rozlewu krwi.

Prasa japońska podaje wykaz terytoriów, straconych dotychczas przez rząd nankiński. Są to prowincje Czahar, Sujuan, Hopei i Szansi (pięć powiatów), Szantung (powiat Tedżow) i rejon Szanghai—Nankin. Terytoria te wynoszą razem 826.000 km kw i zamieszkałe są przez 47 i pół milionów ludności.

Szef amerykańskiego sztabu generalnego, gen. Craigh zapowiada natychmiastowe utworzenie dywizji rezerwowej, która mogłaby być zmobilizowana w ciągu 24 godzin. Motywując swą decyzję generał zaznaczył, że obecna sytuacja na świecie wymaga od St. Zjedn. wzmocnienia do ostatecznych granic ich sił obronnych.

Rozmowy włosko-jugosłowiańskie

Rzym. (PAT). Tutejsze koła jugosłowiańskie przewidują, że przedmiotem rozmów włosko-jugosłowiańskich będą następujące sprawy:

1) Kwestia hiszpańska. Jugosławia, która posiadała rozległe interesy handlowe w Hiszpanii, wysłać ma niebawem na część półwyspu Iberyjskiego, zajętą przez wojska narodowe, specjalnych agentów, aby przywrócić dawne stosunki handlowe, zahamowane w ostatnich czasach wskutek wojny domowej.

2) Sprawa wizyty ministra spraw zagr. Francji Delbosa w Białogrodzie. Kwestia ta rozważana będzie na tle ogólnych wytycznych polityki jugosłowiańskiej, która pragnie utrzymać równowagę i harmonię w stosunkach między Włochami i Francją.

3) Sprawa mniejszości narodowych. Kwestia ta została zasadniczo uzgodniona podczas marcowej wizyty min. Ciano w Białogrodzie i będzie obecnie rozważana w duchu obopólnej chęci porozumienia.

4) Sprawy gospodarcze włosko-jugosłowiańskie. Przygotowany będzie grunt do rokowań handlowych i finansowych w kierunku zniesienia systemu clearingowego i stworzenia stosunków handlowych, opartych o zasadę liberalizmu. Problemem tym zajmie się mieszana komisja włosko-jugosłowiańska, mająca rozpocząć swe prace w połowie grudnia.

Rzym (PAT) Prasa obszernie komentuje wizytę premiera Stojadinowicza w Rzymie.

„Tribuna" pisze, że w obliczu porożnionej Europy stwierdzić należy, iż nic nie dzieli Włoch i Jugosławii jako sąsiadów. Znakomite stosunki łączące Białogród z Berlinem są powodem głębokiego zadowolenia Rzymu. Rząd gen. Franco niebawem będzie uznany przez Jugosławię.

Wreszcie Jugosławia, jak zauważa „Tribuna", nigdy nie chciała uznać rządu sowieckiego. Wszystkie te okoliczności sprawiają, że przyjaźń włosko-jugosłowiańska będzie stale się zacieśniać.

„Lavoro Fascista" stwierdza, że protokuły białogrodzkie, podpisane w marcu rb. zdały doskonale egzamin życiowy. Solidarność interesów odpowiada coraz lepiej zacieśniającej i pogłębiającej się przyjaźni obu narodów. W obliczu skłóconej Europy Włochy i Jugosławia mogą słusznie pochwalić się urzeczywistnieniem prawdziwego pokoju po obu stronach Adriatyku i nad Dunajem.

Sejm w czwartek

Warszawa. (Tel. wł.). Najbliższe posiedzenie sejmowe zostało zwołane na czwartek, godz. 10 z rana. (w)

Starcia z żydami

Warszawa. (Tel. wł.). Na uniwersytecie warszawskim doszło do starć z studentami-Żydami, których nie wpuszczono na wykłady. Podobne wypadki wydarzyły się na Wyższej Szkole Handlowej. (w)

Świętokradztwo

Lwów. (Tel. wł.). Nieznani złoczyńcy zakradli się do kościoła św. Anny przy ul. Grodeckiej. Wyłamano kraty okienne i po wybiciu okna złoczyńcy wtargnęli do wnętrza świątyni, gdzie z wielkiego ołtarza zrabowali z cudami wsławionego obrazu Matki Boskiej dwie złote korony, wysadzane brylantami i perłami, oraz złote berło. Ponadto skradziono kielich srebrny po rozbiciu tabernakulum. (Rr)

Znów katastrofa kolejowa

Londyn. (Tel. wł.). Na linii kolejowej Walencja — Barcelona, w czerwonej Hiszpanii, wydarzyła się ciężka katastrofa kolejowa. Na pociąg stojący wpadł inny. Zabitych zostało 12 osób, 60 rannych.

Na dzień kupiectwa polskiego

O zdrowy, na narodowych podstawach oparty, układ życia gospodarczego Polski

Ósmy grudnia. Święto Najświętszej Marii Panny, której obraz widnieje na pierwszym miejscu w składach chrześcijańskich, wybrało kupiectwo polskie jako swój dzień uroczysty. Powszechność jego, ogarnięcie wszystkich ziem Rzeczypospolitej, ma być świadectwem solidarnego wysiłku kupiectwa i społeczeństwa chrześcijańskiego, dążącego do całkowitego, wszechstronnego spolszczenia życia gospodarczego.

Przed kupiectwem i społeczeństwem wielkopolskim stają specjalne zadania, wynikające z miejscowego układu stosunków.

WIELKOPOLSKA BEZ ŻYDÓW

Hasło to zostało postawione i winno być planowo wprowadzone w życie. Gdy ziemie Polski środkowej, wschodniej i i południowej walczą o niezależność gospodarczą i wyzwolenie się z supremacji żydowskiej, Wielkopolska musi podjąć zorganizowany wysiłek, prowadzący do zupełnego oczyszczenia wszelkich dziedzin swego życia z wpływów żydowskich. W zakresie handlu zlikwidować należy zarówno żydowskie placówki handlu detalicznego jak i hurtowego. Szczególnie pilnym zagadnieniem jest sprawa wyrwania z gruntu wielkopolskiego korzeni hurtowni żydowskich.

Bodaj najlepiej zorganizowany i polski jest dział hurtowni branży spożywczo-kolonialnej i żelaznej. Mają one wszelkie cechy pełnego hurtu, posiadają bezpośredni kontakt z wytwórcą czy importerem, nie zaopatrują się „z drugiej ręki". Jeśli chodzi o inne dziedziny hurtu wielkopolskiego to wiele z nich nie posiada tych cech, jakie winny mieć hurtowne składy sprzedaży. W dziedzinie hurtu w Wielkopolsce życie wysuwa następujące postulaty:

1) konieczność pilną uzupełnienia polskiego stanu posiadania przez stworzenie hurtu polskiego na tych polach, gdzie on w ogóle nie istnieje (np. hurt obuwia),

2) potrzebę rozbudowy i połączoną z tym likwidację żydowskich placówek w działach, gdzie Żydzi są jeszcze reprezentowani (np. hurt owoców),

3) nadanie właściwości pełnego hurtu tym dziedzinom, które ich nie posiadają,

4) rozbudowanie niedostatecznej sieci hurtowni (np. włókienniczych i galanteryjnych) na prowincji wielkopolskiej, co jest zwłaszcza konieczne wobec konkurencji żydowskich prowincjonalnych składów hurtowych.

ŹRÓDŁA NABYCIA

Praca, prowadząca do spolszczenia handlu, organizowana być musi we wszystkich kierunkach. Nie wystarczy kupować u polskiego detalisty i nie wystarczy, by kupiec zaopatrywał się u polskiego hurtownika. Hurtownik musi także pokrywać swe zapotrzebowanie u chrześcijańskich wytwórców.

Toteż kupiectwo wielkopolskie, skupione w swych organizacjach branżowych: ogólnych, istniejących przy Wielkopolskim Związku Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich, czy też lokalnych (Poznań), związanych z Zrzeszeniem Kupców Chrześcijan, dokłada pełnej staranności, aby wyeliminować z dostaw hurtowych żydowskiego kupca i wytwórcę. Warto dodać, że są kupcy, którzy w przeszło 95 pct zaopatrują się u chrześcijańskich dostawców.

Z tą akcją łączą się także poczynania, usuwające z terenu żydowskich przedstawicieli handlowych.

ZAGADNIENIE IMPORTU

W tej dziedzinie kupiectwo wielkopolskie wysuwa żądanie zmniejszenia kontyngentów przywozowych firmom gdańskim na korzyść ziem zachodnich. W obecnym układzie stosunków gdańskie firmy zalewają polski rynek. Kontyngenty przywozowe dla szeregu dziedzin handlu ziem zachodnich są zupełnie niewystarczające jak np. dla firm mechanicznych czy spożywczych.

NOWE DZIAŁY

Są w Wielkopolsce działy handlu nieomal zupełnie lub słabo ujętego w ramy organizacyjne. Chodzi tu o skup grzybów, owoców leśnych, skup futerek pośledniego rodzaju, a również futerek szlachetnych, dalej eksport dziczyzny. Jeśli chodzi o „produkcję" futerek szlachetnych, należy podkreślić, że w Wielkopolsce istnieje kilka większych farm hodowlanych srebrnych lisów i szereg hodowli na mniejszą skalę.

O DECENTRALIZACJĘ KREDYTU

Przydział kredytu dla kupiectwa zcentralizowany jest dotychczas w bankach państwowych. Postulatem kupiectwa wielkopolskiego jest, aby państwo użyło do pośrednictwa w rozdziale kredytów także prywatnych banków prowincjonalnych, znających dobrze teren swej działalności.

KOLONIZACJA GOSPODARCZA

Szczególnie duże możliwości dla gospodarczej ekspansji wielkopolskiej i to we wszelkich kierunkach otwierają się w związku z przyłączeniem powiatów Ziemi Kaliskiej, a mianowicie, Kalisza, Koła, Konina i Turka. Zadaniem Wielkopolan jest dopomóc kupiectwu tych obszarów do uwolnienia się od zależności Żydów.

Dotychczasowa penetracja gospodarcza Wielkopolan winna przybrać na sile. W nowej fazie kolonizacji należy uwzględnić bardziej sprawę hurtu.

W zakresie zagadnienia Centralnego Okręgu Przemysłowego wysuwa się na plan pierwszy potrzeba rozwinięcia akcji, która przeszkodziła udziałowi Żydów w tym gospodarczo i strategicznie ważnym terenie. Kupiectwo wielkopolskie powinno w tej sprawie podjąć konkretną inicjatywę.

WSZYSCY DO SZEREGU!

Wielu kupców w Poznaniu i w miastach Wielkopolski stroni od organizacyj kupieckich. Zorganizowanie i wciągnięcie do wspólnej walki wszystkich kupców — oto zadanie, jakie postawił sobie w najbliższym okresie pracy Wielkopolski Związek Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich.

Należy także przeprowadzić dalszą organizację kół branżowych, bowiem należyte ich funkcjonowanie gwarantuje należytą obronę interesów zawodowych i stwarza najlepsze warunki do pozytywnej pracy, prowadzącej do zupełnego przekreślenia współzawodnictwa handlowego obcych a przede wszystkim Żydów.

Nowy okres pracy kupiectwa wielkopolskiego musi rozpocząć się pod znakiem zjednoczenia wszystkich wysiłków twórczych i skierowania ich w jedno łożysko zmagań o zdrowy, wolny od wpływów obcych ustrój gospodarczy Polski.

Wysuszone mydło Tukan w paczkach po 500 gramów.
Pg 34809-71-R. 1001-30

DLA POLSKIEGO DZIECKA — POLSKA ZABAWKA

W Niemczech o wizycie min. Delbosa

Czujność, z jaką urzędowy Berlin przyglądał się wizycie ministra Delbosa w Polsce, zwłaszcza formie, w jakiej francuski minister spraw zagranicznych został przyjęty w Warszawie, znalazła pewne odzwierciedlenie w niemieckiej prasie ostatnich dni.

Nie zadziwi nikogo ta czujność, kto pamięta, ile wysiłków czyniono w ostatnich latach w Niemczech, by obniżyć znaczenie przymierza polsko-francuskiego i postawić je w cień poza układ polsko-niemiecki ze stycznia r 1934.

Tym wysiłkom niemieckim sekundowała mimo woli i linia kół lewicowych Francji, opierających politykę francuską na bliskiej współpracy Paryża z Moskwą. Lecz dziś — zdaje się — punkt nasilenia aliansu francusko-sowieckiego już minął. Nawet prasa niemiecka musi przyznać, iż fakt pominięcia przez min. Delbosa Moskwy w jego objeździe stolic wschodnio-środkowo-europejskich jest wymownym dowodem odwracania się polityki francuskiej od linii filosowieckiej.

„Gdyby min. Delbos był jechał również do Moskwy — pisze „Frankfurter Zeitung" — nie byłoby na pewno nastąpiło spotkanie Neuratha i z Delbosem". Tu dziennik niemiecki kładzie nacisk na fakt, iż w przejeździe swym z Paryża do Warszawy przez Berlin minister Delbos powitany został na peronie Dworca Śląskiego przez niemieckiego ministra spraw zagranicznych.

W ogóle wydarzenie to, stanowiące przede wszystkim akt kurtuazji, podnosi prasa niemiecka do rozmiarów dużego aktu politycznego.

W „Berliner Börsen-Ztg.", organie bliskim sfer Wilhelmstrasse, więcej nieledwie się czyta o „przyjaznym układzie stosunków polsko-niemieckich", aniżeli o sojuszu polsko-francuskim. Odpowiednio też interpretowany był w dziennikach niemieckich toast min. Becka na sobotnim bankiecie w Pałacu Brühlowskim. „Nie jest bez znaczenia — pisze gazeta frankfurcka — iż ze strony ministra Becka podkreślona została waga układów dwustronnych"... Niedwuznacznie pismo to wita w osobie polskiego ministra zwolennika owej zainicjowanej przez Rzeszę Niemiecką polityki porozumień dwustronnych, których pierwowzorem ma być zawsze układ polsko-niemiecki, tak odmienny od francusko-angielskiej koncepcji porozumień zbiorowych.

Pisma berlińskie nie mogą pominąć uwagi, że — zdaniem ich — prasa polska w stosunku do rezultatu wizyty min. Delbosa w Warszawie stosuje „rezerwę". Przebijają w tym oczywiście bardziej pobożne życzenia niemieckie, aniżeli rzeczywistość. Także prasa paryska w oświetleniu niemieckim komentowana jest jako „niezbyt zadowolona" z rezultatów podróży, — w czym również widać wyraźną nutę niechęci niemieckiej, wybitnie odbijającej od szczerze ciepłego tonu komentarzy paryskich.

Zasługuje jeszcze na podkreślenie, że w całej prasie niemieckiej komentowane są obficie polskie dążenia kolonialne, stanowiące — jak wiadomo — jeden z tematów rozmów w czasie bytności gościa francuskiego w Polsce.

Jednakowoż wyolbrzymianie tego tematu na łamach dzienników niemieckich zrozumiane być może tylko jako chęć posługiwania się Polską dla własnych celów kolonialnych Rzeszy. Im więcej krajów jest niezadowolonych z obecnego podziału terytoriów kolonialnych w świecie, tym bardziej wzmaga to szanse Niemiec, nie będących w tej materii odosobnionymi. „Polski problem kolonialny" staje się ulubionym terminem na łamach prasy niemieckiej od niejakiego czasu i korzysta się tu również obficie ze sposobności, jaka nastręczyła się w czasie bytności min. Delbosa w Warszawie.

BOHATEROM WALK O NARODOWĄ HISZPANIĘ

W dzielnicy uniwersyteckiej Madrytu, gdzie od miesięcy toczą się walki, wystawiono tablicę ku czci poległych żołnierzy wojsk generała Franco.

FAKTY i OCENY

Jeszcze jeden klub?

Agencja „Echo" donosi, że na terenie Sejmu obiegają pogłoski o nowym klubie parlamentarnym, który ma powstać pod nazwą „Klub Pracy dla Państwa".

Klub ten ma organizować jeden z posłów ze Śląska.

Przygotowania żydowskie

Jak wiadomo, Żydzi zwołują kongres żydostwa polskiego. Termin tego kongresu wyznaczono na dzień 20 lutego 1938 r.

Centralny komitet organizujący kongres prowadzi ożywioną działalność we wszystkich organizacjach żydowskich, które wezmą udział w kongresie. Wybory delegatów w całym kraju odbędą się dnia 30 stycznia 1938 roku.

Przed zjazdem „Wici"

W nadchodzącą sobotę i niedzielę odbędzie się w Warszawie zjazd delegatów Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici", związanego ze Stronnictwem Ludowym. Zjazd ten budzi zainteresowanie z dwóch powodów, a mianowicie: 1) z powodu pogłosek o łączeniu się z „naprawiackim" „Siewem", 2) w związku z wyborami nowych władz Związku.

Jak słychać, pogłoski na temat fuzji „Wici" z „Siewem" są przedwczesne.

W związku zaś zdrugą sprawą, tj. z wyborami nowych władz, mówi się o możliwości usunięcia takich działaczy, jak prezesa obecnego Domańskiego, Niacki, Grudzińskiego oraz innych. Jako na ewentualnych kandydatów na stanowisko prezesa „Wici" wymienia się nazwiska pp. Miłkowskiego, inż. Solarza z Gaci i b. pos. Babskiego.

Oznaczałoby to radykalizację organizacji. Na zjazd wybiera się delegacja PPS.

„Nie kupuj u Żyda"

Panna Irena Szwah z Krakowa została skazana przez sąd starościński na zapłacenie 5 złotych grzywny za to, że weszła na wieżę kościoła Mariackiego w Krakowie podczas nadawania na całą Polskę hejnału południowego i krzyknęła do mikrofonu radiowego: „Nie kupuj u Żyda!"

Na starych śmieciach

Klubowi O. Z. N. przydzielono w Sejmie dawny lokal BBWR. „W ten sposób — pisze „Polonia" — obóz Kocowniczy znalazł się wreszcie na własnych, starych śmieciach...

„Polską gwiazdka bez Żydów"

Na wielkim zebraniu publicznym w cyrku „Olimpia" w Poznaniu, zwołanym przez Stronnictwo Narodowe na dzień 12 grudnia o godz. 12 pod hasłem „Polska gwiazdka bez Żydów", przemawiać będą: adwokat Kazimierz Kowalski, prezes Zarządu Głównego S. N., dr Tadeusz Wróbel, prezes Zarządu Grodzkiego S. N. w Poznaniu, p. Wiktor Czysz, kierownik akcji osiedleńczej, oraz p. Henryk Janiszewski, prezes powiatowy.

Zapowiedź zebrania wywołała wielkie zainteresowanie społeczeństwa i spodziewać się należy wielkiej frekwencji, co zresztą z uwagi na ważność spraw, które będą poruszone, jest zupełnie zrozumiałe.

Nankin stoi w płomieniach

Ucieczka Czang-Kai-Szeka? — Postępy wojsk japońskich - Tokio zamierza odmówić uznania obecnego rządu chińskiego

Tokio (PAT). Armia japońska znajduje się u wrót Nankinu, który od wczoraj stoi w płomieniach. Chińczycy porzucili wszystkie swe stanowiska i znajdują się w bezładnym odwrocie, ścigani przez samoloty japońskie.

Londyn (Tel. wł.). Według niepotwierdzonych wiadomości z Szanghaju, marsz. Czang-Kai-Szek opuścił w towarzystwie swego angielskiego doradcy MacDonalda Nankin, udając się na pokładzie statku w kierunku Han-Kou. Jak donosi japońska agencja Domei, po wyjeździe Czang-Kai-Szeka zapanowała w stolicy chińskiej całkowita anarchia.

Londyn. (Tel. wł.) Z Tokio donoszą:

Premier ks. Konoye, min. spraw zagr. Hirota, min. wojny Sugiyama i min. marynarki Yondi odbyli naradę, aby ustalić wytyczne, które mają być wykonane po zajęciu Nankinu.

Jak donosi Agencja Domei, koła polityczne oczekują, że po zajęciu Nankinu rząd w uroczystym akcie odmówi swego uznania obecnemu rządowi chińskiemu.

Tokio. (PAT). Cesarska kwatera główna donosi, że japońskie siły zbrojne osiągnęły dziś koło południa następujące pozycje pod Nankinem: na północnym wschodzie miejscowości Czi-Sai-Szan (18 km od stolicy), na południu Sing-Lung-Szang (8 km) i na południowym wschodzie Fang-Szan (15 km).

Dowódca nankińskiego garnizonu gen. Tang-Szeng-Tseh zawiadomił cudzoziemców o zbliżaniu się wojsk japońskich. Wskutek tego wszyscy, poza kilku sprawozdawcami wojennymi, opuścili Nankin.

Jeszcze jeden tajfun

Manila. (PAT). Środkowe Filipiny zostały ponownie nawiedzone przez tajfun.

W nawiedzonych przez tajfun okolicach wybuchły epidemie. O ich rozmiarach świadczy fakt, iż w jednej tylko wsi zmarło 20 mieszkańców.

ZE ŚWIATA

Ojciec św. zatwierdził ostatnio dokonany przez synod obiór nowego patriarchy obrządku ormiańskiego. Patriarchą został msgr Franciszek Agagianian, urodzony w Achalgich w r 1895, były rektor Kolegium ormiańskiego w Rzymie i biskup tytularny Comany Armeńskiej.

*

Odbył się w Berlinie doroczny bal związku prasy zagranicznej, w którym wziął udział cały korpus dyplomatyczny. Zwracał uwagę fakt, że wbrew zwyczajowi przedstawiciele władz niemieckich odmówili udziału.

*

Korespondent „Basler Nachrichten" Herman Boeschenstein, któremu Niemcy odmówiły prawa pobytu w Rzeszy, wyjechał do Bazylei. Na dworcu żegnało go około 50 korespondentów pism zagranicznych w Berlinie.

*

W Kolonii zmarł zamieszkały tam oddawna Grek Zerwulakos. W swym testamencie zapisał on dom, w którym mieszkał i który stanowi jego własność, Adolfowi Hitlerowi.

*

Teatry sowieckie przygotowują się do uroczystości związanych z otwarciem najwyższej rady. Opera moskiewska wystawia „Życie za cara" Glinki, pod nazwą „Iwan Susanin". Jako materiał „lekki" pójdzie „Piękna Helena" Offenbacha, dotychczas zabroniona w ZSRR.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO ŚW. ŁAZARZ

Zebranie plenarne dziś 7 grudnia o godz. 20 na sali p. Florkowskiego, ul. Marsz. Focha 62.

KOŁO SŁUPIA

Zebranie plenarne w środę 8 bm. o godz. 10 przed południem w sali parafialnej.

KOŁO ŻABIKOWO

Zebranie plenarne w środę 8 bm. o godz. 14,30 w lokalu p. Chmieleckiego.

KOŁO STARE MIASTO

Zebranie plenarne Koła w czwartek 9 grudnia o godz. 20 w salce Domu Katolickiego na Śródce.

KOŁO DĘBIEC

Zebranie plenarne w piątek 10 bm. o godz. 19 w lokalu p. Figla przy ul. Świerczewskiej 6.

Młodzież Wszechpolska

KURS KANDYDATÓW

We wtorek, dnia 7 grudnia o godz. 20 w lokalu M. W. odbędzie się ostatnie zebranie kursu kandydatów z referatem red. Stanisława Czapiewskiego nt. „Kultura Narodowa"

O prezydenturę w Irlandii

Prezydentem ma zostać hr. Taaffe, wnuk premiera austriackiego za czasów Franciszka Józefa

Dublin (ATE). W kołach politycznych krążą sensacyjne pogłoski jakoby pierwszym prezydentem Irlandii, obranym na podstawie nowej konstytucji miał zostać hr. Edward Taaffe, wnuk długoletniego premiera austriackiego za czasów cesarza Franciszka Józefa, hr. Taaffe.

Hr. Edward Taaffe, który jest ożeniony z Irlandką, przybył do Dublina i oświadczył, że zamierza osiąść na stałe w Irlandii. Zapytywany czy pogłoski o jego kandydaturze na prezydenta odpowiadają prawdzie, hr Edward Taaffe odpowiedział dziennikarzom, że nie może poruszać tej sprawy.

Nazwisko hr. Taaffe pojawiło się niedawno na łamach prasy europejskiej w związku ze sprzedażą jego zamku rodzinnego w Czechosłowacji. Umeblowanie oraz cenna biblioteka i zbiory archiwalne mają być w najbliższym czasie sprzedane z licytacji. Zbiory te zawierają rzekomo kasetkę z tajnymi dokumentami w sprawie śmierci arcyksięcia Rudolfa i baronówny Vecsera w Mayerlingu, które cesarz Franciszek Józef powierzył ówczesnemu premierowi hr. Taaffe z zastrzeżeniem, że będą one mogły być ogłoszone dopiero w 50 lat po śmierci cesarza, tj. w 1966 r.

Zajście graniczne w Pirenejach

Perpignan (PAT). W pobliżu granicy hiszpańskiej niedaleko od miejscowości Saint Lauret de Cerdagne rozstrzelali karabinierzy hiszpańscy 18-letniego obywatela francuskiego Sebastiana Juanole. Dochodzenie stwierdziło co następuje:

Juanole, siostrą i uchodźca hiszpański nazwiskiem Fons, udając się na zabawę do miejscowości Coustonges, poszli górską ścieżką, przebiegającą wzdłuż granicy. W niektórych miejscach przecina ona granicę, powracając następnie na terytorium francuskie.

W chwili, gdy Juanola z towarzyszem i siostrą znajdował się na terytorium francuskim, wyłoniły się trzy postacie w długich przerzuconych przez ramię pelerynach. Błysnęło światło lampki elektrycznej. Jak się okazało byli to karabinierzy hiszpańscy. Jeden zażądał przedstawienia dokumentów osobistych i domagał się, by Fons udał się z nimi. Hiszpan nie zastosował się do tego, rzucając się do ucieczki. W ślad za nim pobiegli towarzysze. Karabinierzy dali ognia, kładąc trupem Juanolę. Kula trafiła go w szyję, wychodząc prawym okiem.

Zwłoki Juanoli leżały, jak stwierdzono w odległości 28 m od granicy. Tożsamości karabinierów dotychczas nie udało się stwierdzić.

Akcja konserwatystów w Stanach Zjedn.

Waszyngton (PAT). W chwili swego powrotu prez. Roosevelt znalazł nowy element w strategii polityki wewnętrznej.

Niedawno odbyło się zebranie senatorów, reprezentujących konserwatywne skrzydła obu partyj tradycyjnych, tj. demokratów i republikanów, celem określenia stanowiska, jakie zajmą w najbliższych tygodniach. Przewódcą tej grupy będzie, zdaje się, Lewis Douglas, b. dyrektor budżetu, oraz i zwolennik ortodoksyjnej polityki finansowej i ekonomicznej.

Nie wchodząc w rozważanie specjalnych zagadnień partyjnych, zebrani senatorowie postanowili dążyć do przeprowadzenia światopoglądu konserwatywnego. Zdaniem niektórych obserwatorów polityki amerykańskiej, sojusz ten konserwatystów republikańskich i demokratycznych przepowiada poważne zmiany. Przyczyn tej manifestacji należy szukać w nieufności pewnych kół wobec polityki Roosevelta.

W Ameryce obawiają się, że w razie, gdyby kryzys gospodarczy miał trwać nadal, prezydent będzie się starał wrócić do dawnej polityki i nadać życiu gospodarczemu nowy impuls przez wzmocnienie akcji rządowej. Chroniąc się więc przed powrotem do „New Deal", senatorowie konserwatywni przygotowują zdecydowany opór, tym więcej, że czują poparcie kół handlowych i finansowych, jak również całej opozycji.

Duże zainteresowanie budzi otwarta przez podsekretarza stanu Wellesa konferencja panamerykańska pod auspicjami uniwersytetu w Waszyngtonie.

Podkreśliwszy, że panamerykanizm powinien mieć za podstawę zasadę wzajemnej nieinterwencji w sprawy wewnętrzne różnych krajów kontynentu, Welles wspomniał o propagandzie w Ameryce Południowej dyktatur europejskich. Wszelkie usiłowania ze strony państwa nieamerykańskiego wywarcia siłą wpływu politycznego czy materialnego na nowy kontynent wywołuje niezwłocznie żywe zaniepokojenie Stanów Zjednoczonych oraz różnych republik amerykańskich. Nie ulega jednak wątpliwości, że właściwa akcja przeciwko temu postanowiona zostałaby dopiero po wspólnej naradzie.

„Przegrupowania" wśród konserwatystów

Osamotnieni w „sanacji" konserwatyści szukają punktu oparcia w tak nieprzyjaznym dla nich świecie, który nie chce się podjąć asekuracji ich interesów.

Koncepcje ratowania „konserwy" i reorganizacji jej są różne.

„Ostatnio — pisze „Warszawski Dziennik Narodowy" — zapanowała podobno koncepcja, by nie zmieniać zarządu „in capite", a tylko go „unarodowić", wprowadzając na stanowisko prezesa zarządu (przy ks. Radziwille jako prezesie rady nadzorczej) prof. U. P. Kasznicę.

„Pośród młodszych konserwatystów istnieje podobna tendencja, ażeby, — w myśl starych tradycyj stronnictwa „stańczykowskiego", odświeżonych obecnie z powodu jubileuszu Tarnowskiego — zerwać z charakterem przeważnie ziemiańskim stronnictwa, jaki mu nadały dni pomajowe, zasilić je zaś możliwie napowrót kadrami młodszych „inteligencji".

„I ta koncepcja nie odpowiada snać zapatrywaniom kół „miarodajnych". Dowodem tego byłoby zebranie, urządzone niedawno w mieszkaniu wiceministra hr. Szembeka, z udziałem ministra Becka, w którym wzięła udział — powiedzieć można — wyłącznie nowa generacja niezaszczytnej pamięci „Fürstenkapelle" z dni pomajowych: młodsi przedstawiciele rodzin Potockich, Tarnowskich, Sapiehów itd.

„W Wielkopolsce idą w tym względzie na rękę poczynań rządowych „odznaczeni 11 listopada", mający na swoim czele braci Morawskich (wiceministra i prezesa Izby Rolniczej), braci Lipskich, braci Raczyńskich (b. wiceministra i ambasadora) oraz prezesa Towarzystwa Gospodarczego Mieczysława Chłapowskiego. Hasłem tej grupy jest dalsza uległość wobec rządu wzamian za różne korzyści dla warstwy ziemiańskiej."

Co z tego wyniknie — przyszłość pokaże. Jak widać „dekompozycja" rozsiadła się i wśród konserwatystów.

Z kraju

BUDOWA DRÓG DO KRYNICY

Rozpoczęta tu niedawno budowa drogi na Jaworzynę z doliny Czarnego Potoku prowadzona jest w szybkim tempie tak, aby jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia udostępniony został dojazd saniami z Czarnego Potoku na Jaworzynę.

Również budowa kolejki linowej na Górę Parkową jest już prawie na ukończeniu. Montaż maszyn dobiega końca, jak również budowa obu stacyj. Robotom sprzyja pogoda przy niewielkim mrozie. Kolejka uruchomiona zostanie prawdopodobnie 19 bm.

ELEKTRYFIKACJA WĘZŁA WARSZAWSKIEGO

Wobec zakończenia robót elektryfikacyjnych na odcinku Warszawa — Mińsk Mazowiecki zapadła już decyzja uruchomienia całkowicie zelektryfikowanego ruchu podmiejskiego na zelektryfikowanych odcinkach warszawskiego węzła kolejowego, mianowicie na liniach: Warszawa — Żyrardów, Warszawa — Otwock i Warszawa — Mińsk Mazowiecki.

Nastąpi to już 14 bm. po wprowadzeniu zimowego rozkładu jazdy. Na powyższych liniach kursować będzie 100 par pociągów elektrycznych, które zastąpią na odcinkach podmiejskie pociągi parowe.

Uruchomienie tych pociągów stanowi zamknięcie pierwszego etapu elektryfikacji dokonanej kosztem około 50 miln. zł.

LEKARZE OTRZYMAJĄ ULGI SAMOCHODOWE

Władze skarbowe dla poparcia motoryzacji przyznały nowe ulgi dla zawodów wyzwolonych. Przy wymierzaniu podatku lekarzom, którzy posiadają własne samochody urzędy skarbowe zaliczać mają koszty zużycia samochodu i wydatków związanych z rozjazdami na rachunki wydatków.

ZBYT ZAPAŁEK W POLSCE

W pierwszych 10 miesiącach rb. sprzedano na terenie całej Polski ogółem 77,4 tys. skrzyń zapałek, podczas gdy w analogicznym okresie r. ub. 77 tys. skrzyń. Pewnemu zmniejszeniu uległ zbyt zapałek w województwach centralnych i południowych, natomiast zwiększyła się sprzedaż zapałek w tym okresie na terenie województw wschodnich i zachodnich.

CHASKIELEWICZ NA ŚW. KRZYŻU

Po uprawomocnieniu się wyroku dożywotniego więzienia na zabójcę śp. wachmistrza Bujaka — Judkę Chaskielewicza, zostanie on przewieziony z więzienia Mokotowskiego do więzienia na Świętym Krzyżu.

ZABÓJCA ARTYSTKI FILMOWEJ CHCE STUDIOWAĆ!

We wrześniu opuścił więzienie w Grudziądzu Dorożyński, który zastrzelił artystkę wodewilową, Igę Korczyńską, za co został skazany na 6 lat. Obecnie, po odsiedzeniu kary Dorożyński chce dokończyć wyższych studiów. Zwrócił się tedy do władz administracyjnych z prośbą o udzielenie mu świadectwa moralności. Będzie ciekawe, jak władze administracyjne wyjdą z tego konfliktu.

Zastoina brzuszna, hemoroidy oraz zastoina w wątrobie ulegają szybkiemu zanikowi przez stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** — rano oraz wieczór po jednej szklance.
Tg 21 931

NA DOZBROJENIE ARMII

Jak donoszą, urzędnicy Najwyższej Izby Kontroli, Okręgowych Izb Kontroli złożyli 10 tysięcy złotych na Fundusz Obrony Narodowej. Suma ta jest przeznaczona na zakup sprzętu wojennego.

POMOC ZIMOWA NA POMORZU

Zbiórka ziemniaków na Pomoc Zimową na terenie Pomorza została już częściowo ukończona. Dotychczasowe jej wyniki dały około 1000 ton. Najlepsze rezultaty osiągnęły powiaty: chełmiński (przeszło 130 ton), świecki (125 ton), chojnicki (125 ton).

ag14/6

Rola Żydów w Gdańsku

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego").

Gdynia, 6 grudnia.

W zagadnieniu polskiego dostępu do morza nabiera aktualności nowy problem: sprawa Żydów w Wolnym Mieście Gdańsku. Gdańskie czynniki urzędowe przystąpiły do energicznej i konsekwentnej akcji przeciwżydowskiej. Otóż trzeba odpowiedzieć na pytanie, jak się do tej sprawy winna ustosunkować Polska?

W polskich kołach gospodarczych nad morzem panuje w tym wielka rozbieżność zdań. Żydowskie suflowanie jeszcze bardziej zaciemnia całą sprawę. Prorządowy, stojący blisko niektórych kół gospodarczych w Gdyni „Kurier Bałtycki", stanowisko swoje w tej sprawie precyzuje następująco:

„W kotle gdańskim ciągle się gotuje. Obecnie bije się i wywłaszcza polskich Żydów. Stosunek naszego pisma do Żydów jest znany i nie musimy się w tym kierunku legitymować. Nie przeszkadza nam to jednak w trzeźwej ocenie posunięć „antysemickich" narodowych socjalistów w Gdańsku, których ostrze zasadniczo jest skierowane przeciwko interesom naszego kraju.

„Pewnie, że źle, iż stosunkowo znaczna część organizacji polskiego handlu zagranicznego w Gdańsku znajduje się w rękach Żydów — i to polskich Żydów. Zawsze jednak jest to organizacja pracująca, dobrze lub gorzej, ale dla interesów gospodarczych Polski. Do zamiany tej organizacji Żydów na Polaków jesteśmy powołani przede wszystkim my sami. Obecny gdański ruch antysemicki w swych konsekwencjach niszczy komórki organizacji handlowej, których napewno, w tych warunkach, nie odrodzimy w naszych, polskich rękach. Ruch ten wyrządza nam gospodarczą szkodę, a nie zmieni wcale tego stanu rzeczy — fakt, że ruch ten jako legitymację ma antysemityzm.

„Właściwa intencja tego gorliwego antysemityzmu gdańskiego jest jasna i niedwuznaczna: dalsze zmniejszenie gospodarczego stanu posiadania Polski w Gdańsku."

Z poglądem „Kuriera Bałtyckiego" trudno nam się zgodzić. Wyraźnie przecież uznaje się tam gdańskich Żydów, jako element służący polskim interesom gospodarczym. Jest to przykład utożsamiania pozycji Żydów w Gdańsku z polskim stanem posiadania, z czego może wypływać tylko jeden wniosek: „Polska winna bronić Żydów!" Czyżby „Kurier Bałtycki" uległ tu nieświadomie — zręcznej sugestii żydowskiej?

Publicysta, pracujący w Gdyni i myślący po polsku, nie powinien się mylić w ocenie roli Żydów w Gdańsku. Zbyt blisko tych spraw stoimy. Zanim ktoś zechce się zajmować losem Żydów w Gdańsku, musi najpierw zadać sobie pewien trud i zbadać, czy istotnie polski organizm gospodarczy ma z nich jakiekolwiek korzyści?

Wiadomo ogólnie, że Gdańsk po sztucznym odgrodzeniu się od Polski granicą gospodarczą, stał się „sui generis" Eldoradem celnym, podatkowym, kredytowym i walutowym. Eldorado to utrzymywane jest kosztem Polski, w dużej mierze sumptem skarbu polskiego i naszych kapitałów państwowych. Tak więc cło to przecież sprawa skarbu polskiego, na rynek pieniężny i kredyt składa się w dużym zakresie polski kapitał państwowy. Polska wreszcie daje Gdańskowi wszystkie obroty towarowe, zyski z pośredniczenia w nich.

A wiemy z drugiej strony doskonale, czym jest gdański liberalizm celny. Dalej wiadomo — a dowiódł tego polski samorząd gospodarczy właśnie gdański, że pod względem podatkowym położenie kupca w Gdańsku jest korzystniejsze. Kredyt w Gdańsku jest tańszy; procedura jego uzyskania jest elastyczna, dostosowana do potrzeb handlu. Struktura gdańskiej reglamentacji dewizowej daje wielką swobodę w dyspozycji zagranicznymi środkami pieniężnymi. O tym wszystkim wie każdy w Gdańsku i w Gdyni także.

Na tle tych warunków, panujących w Gdańsku, dochodzimy do zasadniczego dla omawianego tematu pytania: które z zysków osiągniętych w gdańskim Eldorado przez Żydów zasiliły polski organizm gospodarczy? Konia z rzędem temu, kto by potrafił w odpowiedzi wskazać na pożyteczną rolę naszych izraelitów. Jeśli polski organizm gospodarczy miałby tutaj uchwytne zyski, to traciłoby wszelką podstawę nasze niezadowolenie z następstw gospodarczych, jakie z sobą przyniosła ewolucja stosunków w Gdańsku. A przecież są następstwa i to bardzo dotkliwe — i one przecież skłaniają rząd polski do rokowań z Gdańskiem, one są podstawą rozmów polskich sfer gospodarczych z Senatem gdańskim. Kupiectwo żydowskie w Gdańsku ani się więc nie przyczyniło do zapewnienia Polsce zysków z obrotów przez Gdańsk, ani nie zwracało we właściwym czasie uwagi na niebezpieczeństwa, jakie dla Polski niesie hitlerowski ustrój „totalny".

Dochodzimy do konkluzji: Zagrożone interesy polskie w Gdańsku nie zajmowały Żydów tak długo, jak długo nie zabrano się do tępienia elementu żydowskiego. Mówimy o elemencie żydowskim. Tam bowiem, gdzie żydowski aparat handlowy daje się użyć przeciw Polsce, bardzo łatwo dochodzi do doraźnych sojuszów Niemców z Żydami. Przykładów tego wiele już było w Gdańsku.

Nakazem polskiej myśli politycznej i gospodarczej jest: w Gdańsku musimy bronić interesów polskich, nie żydowskich. Otworzyć bramy Gdańska dla elementu polskiego, w szczególności dla kupiectwa polskiego. Zapewnić Polsce zyski z korzystania z portu gdańskiego! Przekreślić sztuczną granicę gospodarczą pomiędzy Polską a Gdańskiem! Domagać się bezwzględnie (choćby przyszło użyć siły) likwidacji ustroju „totalnego" tam, gdzie on przeszkadza wyzyskiwaniu uprawnień polskich w Gdańsku!

To są postulaty polskie. „Trzeźwe" oceny położenia, które każą nasze interesy w Gdańsku sprowadzać do żydowskich — pozostawmy samym Żydom. Jeśli mamy być narodem „pełnofunkcyjnym", to musimy się w Gdańsku oprzeć na elemencie polskim, nie żydowskim.

E. P.

Po operacjach jamy brzusznej uważana jest naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa** jako znakomity środek przeczyszczający, ponieważ delikatnie i gruntownie oczyszcza przewód pokarmowy i długotrwale współdziała prawidłowej przemianie materii. Zapyt. się Waszego lekarza.
Tg 21 932

Skon dziejopisarza Słowiańszczyzny

W dwa tygodnie po uroczystości 69 rocznicy swych urodzin zmarł Jarosław Bidlo, profesor historii Europy wschodniej na praskim uniwersytecie Karola. Drugi to w tym roku cios w naukę historyczną Czech: śmierć skosiła w początku roku J. Piekarza, najwybitniejszego historiozofa czeskiego, a w końcu roku najwybitniejszego historyka Słowiańszczyzny w Czechach.

Całą swoją działalność naukową poświęcił badaniom nad narodami słowiańskimi. Bogata była i wnikliwa, a opierała się na głębokich studiach, przeprowadzanych na miejscu. Bidlo odbywał także studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, a kraj nasz znał dobrze, utrzymywał też zażyłe stosunki z polskimi historykami. Podczas zjazdu historyków w Warszawie w r. 1933 wystąpił ze swą tezą, łączącą dzieje Słowiańszczyzny z dziejami grecko-bizantyńskimi, co wywołało bardzo silne i namiętne dyskusje.

Dorobek jego naukowy był poważny. Cztery tomy dziejów „Jednoty bratrskiej v Polsku", dotyczące skutków wojen husyckich i ich refleksów na terenie Polski, zyskały mu głośne imię i pozycję w świecie historyków. Specjalne studia poświęcił kulturze bizantyńskiej, „Dzieje Słowiańszczyzny", „Słowiaństwo" itd. — to czołowe jego prace. Specjalnością jego były dzieje polsko-czeskie. Toteż na skutek tych zasług naukowych Akademia Umiejętności powołała go na swego członka, tak jak był członkiem wszystkich słowiańskich instytucyj naukowych. W Pradze stał na czele Instytutu Słowiańskiego. Rząd polski ocenił jego asługi darząc go odznaczeniem orderu Polski Odrodzonej.

Jeszcze za czasów austriackich Bidlo zaznaczał swe sympatie polskie. W r. 1935 przełożył Bobrzyńskiego „Dzieje Polski" i wydał monografię o autorze po jego śmierci. Podobnie przyczynił się do przekładu podstawowego dzieła najwybitniejszego (zmarłego niedawno) historyka Słowian południowych (Stanojevicia „Istorija srpskoga naroda".

Polska straciła w nim wielkiego a bezinteresownego przyjaciela.

H. W.

PO ZAMACHU NA EGIPSKIEGO PREMIERA

Jak wiadomo na premiera egipskiego Nahasa Paszę dokonano zamachu. Zamachowca, którym okazał się urzędnik ministerstwa rolnictwa E. Abdel Kader, aresztowano. Ilustracja przedstawia sprawcę zamachu (w środku z obandażowaną głową) w czasie wizji lokalnej na miejscu zamachu.

STRASZNE SKUTKI WYBUCHU

W miejscowości górniczej Lusala w Japonii nastąpił wielki wybuch w kopalni siarki, który spowodował śmierć 130 osób, zburzył 22 domy i wywołał pożar 50 domów. Ilustracja przedstawia kolumny ratownicze przy pracy na tle płonących domów.

Wizerunki wielkopolskie

Bardzo ciekawe uwagi o najnowszej książce Nowaczyńskiego znajdujemy w ostatnim zeszycie „Myśli Narodowej", wychodzącym w Warszawie najpoważniejszym tygodniku, poświęconym kulturze twórczości polskiej. Autorem tych uwag jest Władysław Jabłonowski, znany zaszczytnie eseista i publicysta, autor szeregu cennych dzieł (np. „Dokoła Sfinksa", „Dwie kultury", „Dwaj wielcy patrioci włoscy", „Z ojczyzny Danta", „Amica Italia" itd.). Pisze on mianowicie:

„Pierwszą serię swoich studiów i szkiców wielkopolskich ogłosił Adolf Nowaczyński pod znamiennym tytułem „Warta nad Wartą". Są to właściwie wizerunki, na rozmaitych polach działalności wsławionych, synów (także i cór) prastarej dzielnicy piastowskiej, których postacie pokryte cieniem czasu autor wskrzesza i w żywym świetle zasług narodowych ukazuje.

„Zajął się nimi Nowaczyński nie tylko dlatego, iż — jak powiada w przedmowie — zawsze go coś ciągnęło do Wielkopolski, której życiem od kilkudziesięciu lat interesował się „dogłębnie i zapalnie" jak mało kto u nas z piszących, lecz i z tego powodu, że za naszych już czasów Wielkopolanie „nie są brani w rachubę, nie wchodzą ni w grę, ni w rozgrywkę" i są zawsze stawiani na najszarszym końcu.

„Gniewało go to, gorąco tedy wziął do serca krzywdę dzielnicy, która odzyskaną niepodległość opłaciła najsowiciej i, będąc przykładem praworządności, dyscypliny, spójni wewnętrznej, rządności gospodarczej, wyścigu pracy etc. — utrzymuje się wciąż, pomimo licznych utrudnień, na wysokim poziomie jako solidny ośrodek dynamicznych, kulturalnych wartości. W dodatku, samym Wielkopolanom pragnął autor książką swoją dodać ducha, mówiąc im: „pamiętajcie, jakich mieliście przodków i antenatów bajecznych!". W istocie, liczną grupę niepowszedniej miary Wielkopolan, „a najmniej w encyklopediach i podręcznikach miejsca dotychczas zabierających", przedstawił czytelnikom Nowaczyński w pierwszym tomie „Warty nad Wartą".

Po czym omówiwszy kolejno poszczególne sylwetki, Jabłonowski do takich dochodzi konkluzyj:

„Nie tylko z przyjemnością przeczytałem jego książkę, i gorąco zachęcam innych do jej czytania, lecz mniemam, iż poniekąd jest ona czynem obywatelskim nie małego znaczenia.

„Nasampierw dla tego, że zwrócona tu została uwaga na ogromną wartość ludzi wielkopolskiego typu dla naszego życia narodowego, dla mocy i zdrowia kultury polskiej, w czasach kiedy ulega ona zanieszczyszczeniu wskutek wtargnięcia obcych jej i wręcz wrogich pierwiastków; następnie — że ostrzega przed niebacznym lekceważeniem zasłużonej w dziejach Polski, dawnej i współczesnej, dzielnicy oraz narzucania jej porządków, zwyczajów, a i ludzi — rujnujących to, co było jej siłą i cnotą, co służyło znakomicie dobru ogólnemu i nadal służyć powinno; wreszcie dlatego, że wskrzesza pamięć o jednostkach często gatunku przedniego, mogących w dzisiejszym Polaku wzmocnić poczucie wartości duchowych własnego plemienia i ożywić w nim nadzieję osiągnięcia doskonalszej, wyższej postaci bytu narodowego.

„Dużo można powiedzieć na pochwałę tej książki jeszcze z innych względów. Zbyteczna rozwodzić się nad tym, że pisana jest z niesłabnącą werwą, ze swobodą w tonie i słowie, z humorem nieraz sowizdrzalskim, czasem zadzierzyście i przekornie, słowem — „prosto z mostu", czym Nowaczyński zawsze słynął i takim pozostanie, dopóki pisać będzie.

„Co tu wszakże szczególniej ujmuje, to jego serdeczna poufałość w stosunku do tych, których żywoty i sprawy rozważa. Mówi o każdym, o najdostojniejszych i najokazalszych, jakby pozostawał z nimi w najściślejszej, codziennej zażyłości; mówi o nich bez ceremonii i konwenansów, bez pochlebstwa i kadzidła, kordialnie i rzetelnie, podziwiając w każdym, co godne podziwu, nie pomijając jednak słabostek i ułomności, ściskając czule, gdy było za co, żartując i dworując dobrotliwie, gdy ktoś dawał do tego okazję.

„W ten sposób przesuwając ich przed naszym wzrokiem, czyni tych swoich Wielkopolan bardziej nam bliskimi, wywołuje w nas ten sam dla nich sentyment, szczere zadowolenie z lepszego ich poznania, jakim sam jest względem nich przejęty. Na zapowiedzianą drugą serię szkiców wielkopolskich czekamy więc niecierpliwie, pierwsza bowiem zaostrzyła nasz smak i obudziła ciekawość, której należy się prędkie zadośćuczynienie."

WŁADYSŁAW JABŁONOWSKI."

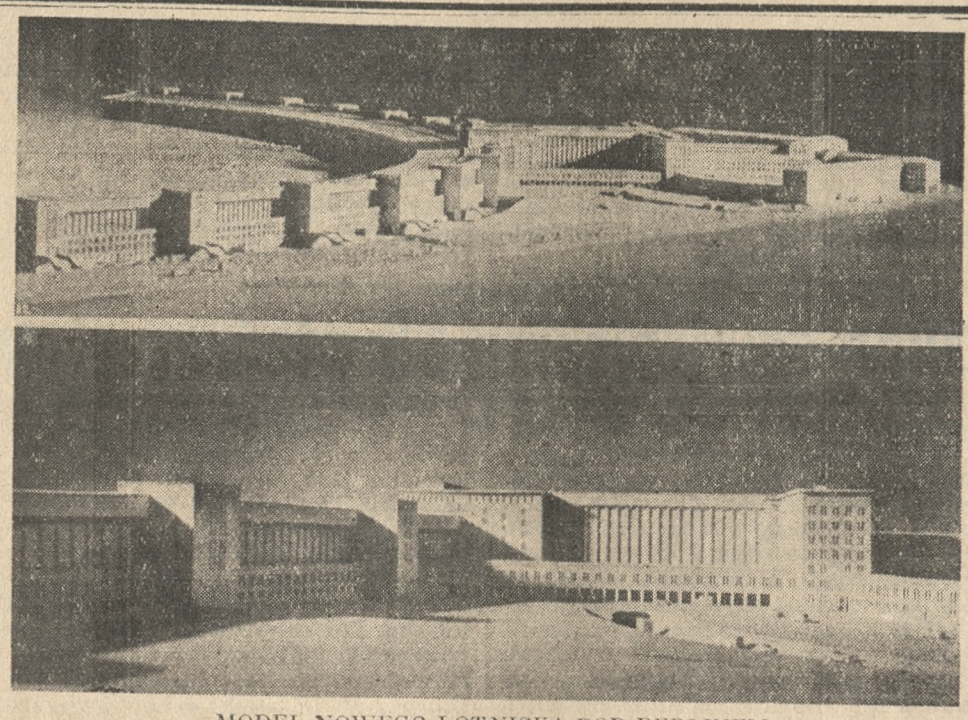

MODEL NOWEGO LOTNISKA POD BERLINEM
W Tempelhofie pod Berlinem buduje się obecnie olbrzymie lotnisko, które ma być największym w świecie.

Mowa prokuratora w procesie lubelskim

Jak już po krótce donosiliśmy, w ostatnim dniu procesu lubelskiego wygłosił przemówienie prokurator, który w czterogodzinnym oskarżeniu zrekapitulował przewód sądowy. Na wstępie prokurator zajął się wysiłkiem, jaki spoczywać będzie na nowych wychowawcach, którzy odrobić mają pracę tej grupy komunistycznej. Następnie prokurator zajął się źródłem, z którego czerpano pieniądze na tę robotę wywrotową. Zdaniem prokuratora Wanda Lewicka brała pieniądze z kasy rodzicielskiej od ojca, a więc pośrednio ze skarbu państwa, który w ten sposób finansował robotę wywrotową.

W dalszym ciągu zajmuje się prokurator rolą „Turu" lubelskiego oraz organizacyj, do których sięgały macki komunistyczne. Tutaj wymienia prokurator Związki Zawodowe, Stronnictwo Ludowe, „Wici", „Siew", „Legion Młodych", „Strzelca", POW itd. Zdaniem prokuratora podporą komuny był „Tur", z powodu czego ZZK wypowiedział mu lokal. Kiedy na wiosnę 1935 roku „Tur" został rozwiązany, Żydzi Kleiman i Sylberstein rozpoczęli jego odbudowę. Wtedy to doszło do stworzenia tzw. fołksfrontu młodzieżowego, organizowanego przez komunistów.

„Jest to — mówi prokurator — najnowsza taktyka, która zaleca nawet rezygnowanie z haseł czołowych, jak hasła antyreligijne, zaleca nawet łączenie się z partiami klerykalnymi, byle tylko stały na stanowisku antyfaszystowskim".

Prokurator udowadnia następnie, że „Tur" i jego siedziba były równocześnie lokalem partii komunistycznej. Tam chronili się komuniści, poszukiwani przez policję za działalność wywrotową.

Jako drugą organizację, spełniającą tę samą rolę co „Tur", określa prokurator „Związek Akademików Żydowskich". Role były wyraźnie podzielone. „Tur" działał w dzielnicy polskiej, a „ZAŻ" w dzielnicy żydowskiej. Liga Obrony Praw Człowieka i Obywatela była również ekspozyturą komunistyczną.

W dalszym ciągu swego przemówienia prokurator omawia skutki działalności partii komunistycznej na terenie wojew. lubelskiego. Działalność ta obniżyła stan bezpieczeństwa do tego stopnia, że dla jego utrzymania trzeba było sprowadzać z innych województw nowe oddziały policyjne.

Posługując się dowodami, dostarczonymi przez przewód sądowy, prokurator domaga się surowego wymiaru kary, zwłaszcza w stosunku do tych oskarżonych, którzy już byli karani za działalność wywrotową.

Ostatnie słowa prokuratora były pośrednim oskarżeniem b. kuratora Lewickiego, na którego urzędowym obszarze działy się te wydarzenia:

„Przez mgławicę wniosków obrony zarysowują się zarzuty prowokacji, kierowane przeciw władzom, które unieszkodliwiły tę akcję antypaństwową.

„Ludzie osobiście zainteresowani chcą nazwać prowokacją oskarżenie i wszystko, co doprowadziło do tego procesu.

„Prowokacja istotnie była, bo prowokacją uczuć całego Narodu Polskiego była obrona Stanika, skazanego za zabicie człowieka, który walczył z komunizmem.

„Prowokacją było wydalenie ze szkół ucznia, który wydał Stanika władzom bezpieczeństwa.

„Prowokacją było dopuszczanie do matur uczniów, karanych za komunizm.

„Prowokacją było wysyłanie ich na matury do Zamościa i innych miast i finansowanie wywrotowców z funduszów publicznych."

„Kto tu prowokuje — my czy wy! — woła prokurator zwracając się do ławy oskarżonych. — My, którzy stoimy na straży bezpieczeństwa, czy wy, niepomni na te pożogi i mordy, których widownią jest dziś Hiszpania i Rosja Sowiecka i którzy staracie się te same nieszczęścia ściągnąć na Polskę?

„I rzucam wam przestrogę! Nie prowokujcie, aby się nie przebrała miara cierpliwości Narodu Polskiego, aby na waszych domostwach los nie wypisał biblijnego ostrzeżenia: „Mane, Tekel, Fares, aby nie zapłonęły tylko wasze domostwa grzebiąc w popiołach i zgliszczach was i krwawy sztandar Trzeciej Międzynarodówki".

Z estrady

Recital fortepianowy Emila von Sauera

Emil von Sauer to w Poznaniu sensacja. Rozumie to dobrze tak samo ów skromny meloman usadowiony gdzieś tam na bocznych balkonach auli uniwersyteckiej, jak i ten, kogo stać było na pierwsze rzędy, zwłaszcza gdy za bilet nieco silniej niż zwykle portmonetką potrząsnął. Tych ostatnich wprawdzie było nie tak wielu, chociaż to po pierwszym miesiąca, no, ale trudno, święta się zbliżają, a i tak frekwencja ogólna wypadła niezgorzej.

Sauer, jako typ artysty muzyka ubiegłej generacji, stanowi fenomen w swoim rodzaju. Już choćby z tego względu, że liczy nie mniej ni więcej, jak tylko lat 75 (jubileusz ten uświęcono niedawno uroczystym koncertem w Wiedniu) a przy tym wszystkim trzyma się doskonale, zachowuje cudowną świeżość umysłu i tężyznę władzy duchowej. Samo wykonanie tak obszernego programu, jak ostatni a pomnożonego jeszcze przez liczne naddatki, jakimi Sauer nas hojnie darzył, świadczy wszak o niesłychanej w tym wieku wytrzymałości fizycznej i psychicznej. No i trzeba wiedzieć, jak grał...

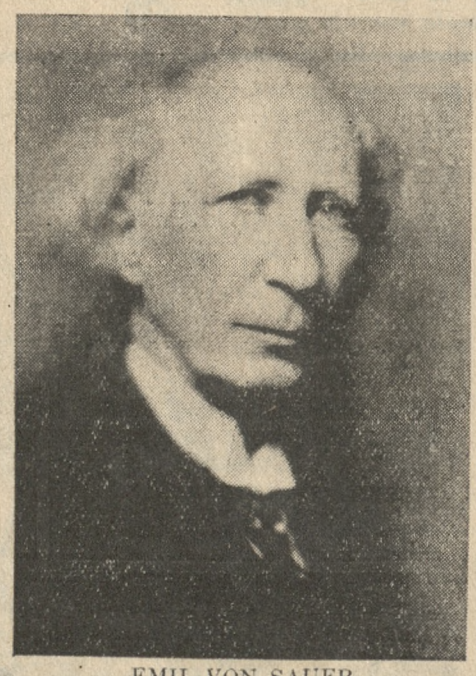

EMIL VON SAUER

Jakże daleką jest sztuka Sauera od tego wszystkiego co jest tylko błyskotliwością i zewnętrznym efektem. Owszem, podziwiamy u niego także wspaniałą mechanikę a to perlistą biegłość palcową, olśniewające kaskady gam i pasaży oraz rzuty akordowe. Wszelako ten czysto zewnętrzny element odsuwa się na plan dalszy, ustępując miejsca przebogatej treści uczuciowej. W samej rzeczy jest to gra mieniąca się mnóstwem najlżejszych odcieni emocjonalnych i to właśnie najwięcej może zachwyca nas u Sauera. To już nie tylko pianista o mniejszej lub większej finezji smaku, ale muzyk-poeta, dla którego fortepian i jego mechanizm jest tylko sposobem jakim się wypowiada. Rzecz zrozumiała, że Sauer czuje i oddaje najlepiej taką muzykę, która odpowiada jego osobistym skłonnościom i która zgodną jest z jego własnym ustrojem psychicznym. Jest to mianowicie świat muzyki romantycznej i dla tego nie dziwi nas, że to stało się właśnie osią jego programu, nie wyłączając własnych utworów Sauera, w tym duchu napisanych. Nawet z „Appassionate" wydobył Sauer to wszystko co w Beethovenie było z romantyka. Cóż dopiero mówić o Schumannie i Mendelssohnie (rondo capricoso), którego wirtuoz dzisiejszy tak charakterystycznie i stylowo oddać nie jest w stanie. Do tego trzeba sauerowskiego uderzenia, w którym jest mnóstwo świateł i tego nastawienia do kompozytora, na jakie potrafi się zdobyć jedynie człowiek wychowany w atmosferze bliskiej tych czasów.

Całość produkcji sędziwego pianisty była na tyle wartościową, że można wyrozumieć małe niedociągnięcia, jak zawodzącą chwilami pamięć oraz niektóre inne dziwactwa do czego należy m. i. upiększanie Chopina własnymi dodatkami. Zastanawia mnie tylko jeden szczegół, a to mianowicie, że na podobne licencje pozwalało sobie jeszcze kilku pianistów właśnie z tej starszej generacji. Przypomnijmy sobie grę Michałowskiego z kadencjami własnego pomysłu w etudach, dalej lubuje się w takiej „kosmetyce" Raul Koczalski a wreszcie i gra Śliwińskiego nie wolna była od pewnych dowolności. Wiadomo również, że dawny styl wykonania i dzisiejszy to dwie zupełnie różne rzeczy i za czasów np. Liszta czy Chopina, gdy rozpowszechnionym był nawet zwyczaj swobodnej improwizacji na temat jakiegoś dzieła, nikt się dowolnościami zbytnio nie gorszył i że w ogóle swoboda wykonawcy była większa niż teraz. Może więc to, co skłonni byliśmy dziś (i słusznie) nazwać u Sauera szkodliwą manierą zasadza się na głębszych podstawach? Nie jest też wykluczone, że niektóre utwory opracował Sauer na podstawie rękopisów Chopina, gdzie w nawiasach bywają podane różne wersje kadencyj.

Tak czy inaczej, sądzę, że gra Sauera daje nieporównanie więcej materiału do rozważań nad jej fenomenem niż do krytycznych uwag, z czego niechaj korzystają nasi młodzi pianiści.

DR Z. SITOWSKI.

List ze Lwowa

Dyskusja o przeszłości — Wzrost tętna życia narodowego — Urzędnicy z prawdziwego zdarzenia — Ataki na duchowieństwo i radykalizacja wsi

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego").

Lwów, w grudniu

Zakończyła się już dyskusja o pewne sporne kwestie z przeszłości obozu narodowego. Jak sobie czytelnicy przypominają, dyskusja ta powstała na tle ataków legionistów lewicowych na Romana Dmowskiego. Zabrał głos Stanisław Grabski w piśmie legionistów, odpowiedział mu prof. St. Głąbiński w „Słowie Narodowym". Na to prof. Grabski wystosował list otwarty do prof. Głąbińskiego i umieścił ten list... w organie „Związku (Młodych) Narodowców", w „Dzienniku Polskim". Prof. Grabski zarzucił prof. Głąbińskiemu, iż jako prezes Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego w b. Galicji nie należał do tajnej Ligi Narodowej. Prof. Grabskiemu chodziło o wytworzenie opinii, iż on sam jako członek Ligi był właściwym kierownikiem polityki w b. zaborze austriackim.

Prof. Głąbiński odpowiedział spokojnie i z godnością. Oświadczył, iż o istnieniu Ligi wiedział i za zgodą Ligi do niej formalnie nie wstępował. W sprawach polityki ogólno-narodowej zawsze porozumiewał się z kierownikiem Ligi Romanem Dmowskim i przytoczył nawet fakt, iż w sprawie aneksji Bośni i Hercegowiny przez Austrię zwrócił się wprost do Romana Dmowskiego, aby w Dumie rosyjskiej zajął odpowiednie stanowisko.

Cała ta dyskusja wraz z następnym artykułem prof. Głąbińskiego o sierpniowych dniach 1914 r. we Wiedniu, opublikowanym jak i poprzednie w lwowskim „Słowie Narodowym", uniemożliwiła prof. Grabskiemu reprezentowanie w „sanacji" tradycyj dawnego ruchu wszechpolskiego, o co prawdopodobnie chodziło. Ponadto zaś stała się ona wartościowym przyczynkiem do historii Polski czasów ostatnich.

Skoro od wyjątkowej na terenie lwowskim dyskusji historyczno-politycznej powrócimy do zagadnień bieżących, zanotujemy kilka rysów charakterystycznych w życiu naszej dzielnicy.

Pierwszym może z nich będzie wzmocnienie tętna życia narodowego polskiego. Z jednej strony dorosły już młode elementy narodowe, które z terenu akademickiego przelały się jak fala do życia społecznego ogólnego. Jest to fakt tym bardziej pocieszający, iż równocześnie nie osłabł ruch narodowy w życiu młodzieży, która godnie podtrzymuje tradycje lat 1928—1933. Jest więc nadzieja, że z każdym rokiem będzie lepiej. O wzmocnieniu ruchu narodowego świadczy fakt powstania nowego organu narodowego we Lwowie, o czym już czytelnicy „Kuriera" byli w swoim czasie poinformowani. O tym wzmocnieniu świadczy też nawiązanie ścisłej łączności przez narodowy Lwów z narodowym Wołyniem, a także nieustannie wzrastająca i polepszająca się praca Stronnictwa Narodowego w trzech województwach małopolskich.

Uległo też wyraźnej poprawie stanowisko władz administracyjnych wobec żywiołu polskiego. Częściowo trzeba to łączyć ze zmianami na stanowiskach wojewodów. Na miejsca, które zajmowali dawniej ludzie nie znający kraju i jego specjalnych warunków, przyszli urzędnicy z prawdziwego zdarzenia. Wprawdzie — niech czytelnicy nie myślą — nie są to rządy narodowe, wprawdzie jest dużo przeszkód, jak zresztą wszędzie, ale wdziewanie przez chłopów polskich czerwonych huculskich portek w celu przypodobania się staroście — należy już do przeszłości. Mniej już pozwala się w urzędach ziemskich na wyprzedaż polskiej ziemi, powstają nowe, czysto polskie osady, buduje się wiele polskich kościołów i domów ludowych.

Niestety nie ma róży bez kolców. Społeczeństwo ożywione zaczyna pracować i organizować się. Nie przeszkadza mu się w tej pracy wprost, niektóre czynniki nawet pomagają. Usiłuje się za to wyeliminować wpływ duchowieństwa i podkopać jego znaczenie. Czynne w tym są niektóre osoby z kierowanego przez czynniki wojskowe „Sekretariatu Porozumiewawczego polskich Stowarzyszeń Społecznych" we Lwowie. Czyni się publiczne zarzuty — na odczytach w Związku Legionistów w Warszawie — że duchowieństwo w Małopolsce wschodniej za mało pracuje, a tymczasem od szeregu lat nie czyni się nic, żeby powiększyć etaty państwowe na proboszczów i kleryków w seminariach. Skoro jeden ksiądz polski ma do objazdu nieraz i 20 miejscowości i na swoim obszarze z reguły 5 ruskich księży, to nic dziwnego, że nie może podołać ogromowi zadań i potrzeb.

Innym niepokojącym objawem to radykalizowanie się i niekiedy komunizowanie się wsi. Objaw ten na razie we wschodniej Małopolsce ogranicza się do powiatów, w których był strajk chłopski, jak np. w buczackim i rohatyńskim. Nie bez wpływu tu są wracający robotnicy z Francji, którzy często są przeszkoleni już na kursach przez komunistów francuskich. Swój wpływ wywiera również radiostacja kijowska, która oddziaływa na polskie Podole za pomocą przekaźnikowej stacji w Kamieńcu Podolskim.

Tam jednak, gdzie czynne jest Stronnictwo Narodowe, komuna nie ma dostępu. Dodaje to otuchy w pracy i pozwala spokojniej patrzeć w przyszłość.

M. R.

Ze Stow. Właścicieli Nieruchomości

Zebranie plenarne Stowarzyszenia Właścicieli Domów i Nieruchomości w Poznaniu odbyło się wczoraj w sali St. Heyduckiego przy bardzo licznym udziale członków. Na wstępie prezes Stowarzyszenia mgr Małkiewicz poinformował zgromadzonych o obecnym stanie proponowanych przez rząd zmian ustawy o ochronie lokatorów i o przedłużeniu czasu trwania obniżki komornego. Potrącił też o sprawę moratorium dla bezrobotnych, którego stosowanie zależne jest obecnie od decyzji sądu, powziętej na posiedzeniu niejawnym. Interesująca szerokie koła sprawa moratorium hipotecznego, o którym jest często mowa, nie jest jeszcze konkretnie wyjaśniona. Według nieoficjalnych wersyj spłata hipotek podlegających moratorium hipotecznym ma trwać do końca 1939 roku.

P. Małkiewicz zdał ponadto sprawę ze zjazdu delegatów własności nieruchomej województw śląskiego i poznańskiego, który się odbył w dniu 3. października w Poznaniu, oraz zjazdu w Krakowie. Rozesłano odezwę wzywającą do ofiar na fundusz dla kupna sztandaru pułkowego dla artylerii. Tą drogą wpłynęło 1.392 zł.

Przyjęto jeszcze uchwałę, aby ci członkowie, którzy dotychczas tego nie uczynili złożyli dobrowolną ofiarę na sztandar pułkowy w kwocie conajmniej trzech złotych. Omówiono sprawę pomocy zimowej bezrobotnym. Zarząd poparł gorąco sprawę poparcia osób pozbawionych pracy i zachęcił do wpłacenia odpowiednich kwot, które mają być uiszczone w wysokości jeden procent od przeciętnych zbiorów osiągniętych w roku 1936.

Podczas zgromadzenia przedstawiciel Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej por. Ebert mówił o konieczności organizowania kół domowych L. O. P. P. i sposobie ich zorganizowania, oraz wyposażeniu domów dla celów L. O. P. P.

Szereg informacyj dotyczących spraw amortyzacji, wyłożenia trucizny na szczury itd. podali zgromadzonym do wiadomości członkowie zarządu. W ożywionej dyskusji przemawiali między innymi pp. Sibilski, dr Grochowski, inż. Kasprowicz, Suwalski i Kasprzak.

Należy nadmienić, że po 12-letniej pracy w sekretariacie Towarzystwa ustępuje radca Nowakowski, któremu wśród oklasków zgromadzonych wyrażono uznanie za dotychczasową owocną pracę.

Prezes Małkiewicz zakomunikował jeszcze, że przy kontraktach zawartych z nowym rokiem na podstawie ustawy o ochronie lokatorów z dnia 19 listopada 1935 r. odnajmowane od tego

Szczytem Wód Kolońskich
PRZEMYSŁAWKA
Henryk Żak
POZNAŃ
Pg 34 556/7-Ż. 1063/4

czasokresu, tj. od 1 stycznia 1938 lokale nie podlegają już ustawie o ochronie lokatorów. Dotyczy to wszystkich lokali tak handlowych jak i mieszkalnych. Szczegółowe informacje w tej sprawie daje zainteresowanym sekretariat Stowarzyszenia mieszczący się w domu Strzechy Budowniczych na ul. Sew. Mielżyńskiego. Z dniem 1 grudnia rb. pobiera się obniżone stawki komornego, jak dotychczas, z ewentualnym zastrzeżeniem dopłaty. Ostatnie w tym roku zgromadzenie plenarne zakończył prezes Małkiewicz życzeniem wesołych świąt i Nowego Roku. (kl)

O przedsiębiorczości państwowej

Na temat niezmiernie aktualny w związku ze znacznym nasileniem akcji inwestycyjnej państwa i budową Centralnego Okręgu Przemysłowego, mówić będzie dziś wieczorem prof. dr Tomasz Lulek z Krakowa, mianowicie nt. „Dziesięć lat przedsiębiorczości państwowej".

Odczyt, organizowany przez sekcję ekonomiczną Tow. Prawniczego i Ekonomicznego, odbędzie się dziś o godz. 20 w sali 18 Collegium Minus.

Dlaczego w Poznaniu podwyższono stawki?

Od jednego z naszych czytelników otrzymaliśmy list w sprawie pomocy zimowej dla bezrobotnych treści następującej:

„Monitor Polski" nr. 272 przyniósł wytyczne Ogólnopolskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym, w których z uznaniem podkreśla ofiarność świata pracy na rzecz bezrobotnych w roku ubiegłym, wobec czego pracownicy w tym roku zostaną odciążeni.

„Innego zdania jest widocznie Miejski Komitet w Poznaniu, który skalę zarobków w porównaniu z wytycznymi Komitetu Ogólnopolskiego znacznie zróżniczkował i stawki podwyższył, chociaż w „Monitorze" mówi się o obniżeniu stawek w razie konieczności aż do 50 procent, a nie o ich podwyższeniu. I tak gdy „Monitor" podaje stawki dla uposażenia od 301 do 600 zł na ½ procent, komitet poznański wyznacza od 301 do 400 zł — ¾ procent, a od 401 do 600 zł — 1 procent.

„Trudno zrozumieć to stanowisko poznańskiego komitetu. Czy ma to być wyraz nieufności dla poznańskiego świata pracy? Rozumiem doskonale konieczność zimowej pomocy bezrobotnym, ale sądzimy, że należy unikać wszystkiego, co społeczeństwo rozdraźnia."

Niewątpliwie Komitet Poznański wyjaśni dlaczego podwyższył stawki zawarte w wytycznych Komitetu Ogólnopolskiego.

Cukier waniliowy olejki do pieczywa przyprawa korzenna do pierników
„Luba"
wszędzie do nabycia.
Pg 34 115/23-39,578/618

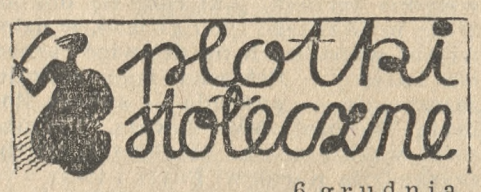

6 grudnia.

W niedzielę wieczorem przesunęły się przez salony ambasady francuskiej w Alei Frascati setki publiczności. Na raucie w bogato urządzonych salach było niezwykle tłoczno, tak, że trudno było prowadzić jakiekolwiek rozmowy, a do stołu z zimnym bufetem i trunkami z trudem mogli się przedostać amatorowie win francuskich.

Gmach ambasady jest istotnie wystawny. Zbudowany niedawno. Dawnymi laty w ogrodach Branickich w Frascati mieściło się tylko poselstwo rumuńskie, ale w ciągu ostatnich lat pięciu Braniccy sparcelowali przepiękny ten ogród, podobnie, jak swój klucz wilanowski. Dzisiaj powstała tu mała dzielnica kamienic luksusowych. Niektóre posiadają czynsze wysokie: np. po 100 zł od pokoju.

Na uboczu, na szkarpie, spadającej ku ul. Książęcej, stoi willa głośnego architekta Pniewskiego, gdzie ongiś mieściła się loża masońska. Był to dawniej pałac Jabłonowskich, który miał przejście tajemne na drugą stronę ulicy, gdzie dzisiaj jest szpital. Pniewski zabytek chciałby utrzymać w dawnej formie.

Jak tu rosną bloki gmachów! Pałac ambasady francuskiej jest olbrzymi. Niedaleko gmach, gdzie mieszka b. minister August Zaleski. W Frascati miał stanąć gmach „Kuriera Warszawskiego", który jednak przeniesie się na Smolną, gdy obecnie jego „locum" będzie zburzone dla otwarcia perspektywy z placu marsz. Piłsudskiego na Wisłę i zjazd. Obok wielkiego gmachu Polskiej YMCA dźwigają się gmachy „Riunione Adriatica".

*

Miał min. Delbos bezpośrednie podstawy do twierdzenia, że Warszawa się rozwija i że od ostatniego jego pobytu wespół z parlamentarzystami francuskimi — postęp jest widoczny. Ambasada francuska mieściła się wówczas w szczupłych lubo wytwornie urządzonych apartamentach w Alejach Ujazdowskich.

Jakie wrażenie z przyjęcia u Delbosa?...

Hm. To zależy, kto się czego spodziewał...

...W parę minut po godz. 11 lokaje zaczęli roznosić kanapki i szampan, świetnie zamrożony. Jeszcze się pienił... Tak pieniło się szampańską elokwencją oświadczenie ministra francuskiego.

*

Punktualnie o kwadrans po 11 Delbos wszedł z ambasadorem Noelem do salonu, gdzie zebrało się kilkudziesięciu dziennikarzy polskich i zagranicznych.

Wyższy ponad średni wzrost Francuza, blondyn, zalatujący siwizną, z przezierającą „tonzurą", Delbos, uśmiechający się nieustannie, czyni wrażenie pociągające. Mówi z spokojem, bez gestykulacji w sposób opanowany, nie tak jak Barthou, u którego mowa była żywiołem i który wyżywał się w mówieniu i gestykulacji. Oczywiście nie czyta, przemawia bezpośrednio, z niezwykłą swobodą i swadą. Ale jakżeż wytwornie!

Słowa płyną same: wsłuchujemy się w nie wyławiając coś, co by mogło zaspokoić naszą ciekawość. Uprzejmość dla dziennikarzy, uprzejmość dla publiczności i narodu, uprzejmość dla stolicy, uprzejmość dla dostojników państwowych... Same uprzejmości. Już czujemy, że w szampańskiej, iście rozlewnej uprzejmości zostały zatopione zagadnienia polityczne.

P. Delbos, sam dziennikarz, odsyła słuchaczy do komunikatu, który ogłosi gospodarz, tj. p. Beck. Komunikat oficjalny, jak informują urzędnicy MSZ-etowi, pojawi się w chwili odjazdu gościa z Krakowa. Dyplomaci będą go układali w drodze do Krakowa.

Więc jeszcze trzeba czekać. Lecz nie spodziewajmy się niczego szczególnego — poza manifestacją wzajemnej serdeczności i poza niewątpliwym wzmocnieniem sojuszu między obu państwami...

*

Pozwólcie coś „pro domo nostra".

Goście francuscy przejeżdżali przez Poznań w piątek w południe. Dokładnie o godz. 12,40. Pomimo krótkiego postoju p. Delbos wysiadł na chwilę z „salonki" i wtedy udało się uchwycić go fotografowi „Kuriera Poznańskiego" oraz uwiecznić go na płycie fotograficznej. Widzieliście to zdjęcie w numerze piątkowym „Kuriera Poznańskiego", który wychodzi spod prasy drukarskiej o godz. 13,40. Cóż powiecie, gdy się dowiecie, że w parę minut po przyjeździe min. Delbosa do ambasady, do której przybył tuż przed godz. 17 —, zjawił się listonosz pocztowy, który doręczył funkcjonariuszom ambasady przesłany specjalnie gościowi numer z tą fotografią...

Minister, sam dziennikarz, orientuje się świetnie, co znaczy pośpiech dziennikarski.

Takie niespodzianki są również wyrazem sympatii i uznania.

WARSZAWIANIN

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

LITERATURA

Stanisław Miłaszewski, świetny poeta i dramaturg przybędzie do Poznania i wygłosi w najbliższy czwartek, dnia 9 bm., w Pałacu Działyńskich odczyt pt. „Tragedia dramatu polskiego". Prelegent zajmie się zarówno przeszłością, kiedy to „teatr w Polsce był zastępczym parlamentem", — jak też sytuacją współczesną teatru polskiego, poruszając w odczycie szereg zagadnień żywych i aktualnych. Zapowiedź tego Czwartku Literackiego ze względu na osobę prelegenta i na pasjonujący temat, wywołuje duże zainteresowanie.

Z Akademii Francuskiej. W listopadzie został uroczyście przyjęty do grona „Czterdziestu Nieśmiertelnych" sędziwy admirał Lacaze, który wygłosił tradycyjną, piękną pochwałę swego poprzednika, ambasadora J. Cambona. Przypomnijmy, że ze sfer „marynarskich" do Akademii należeli ostatnio głośni pisarze: Pierre Loti i Claude Farrère. (ka)

KRAJOZNAWSTWO

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział w Poznaniu urządza dnia 11 grudnia rb. odczyt znanego uczonego i wybitnego taternika prof. dra Sokołowskiego z Warszawy pt. „Polska wyprawa w Kaukaz". Odczyt odbędzie się w sali im. Śniadeckich (Coll. Medicum) ul. Fredry 10, II. p. o godz. 18.

ZE ŚWIATA FILMU

Król szwedzki był pierwszy raz w kinie którego dotąd nigdy jeszcze nie odwiedził. Przybył zobaczyć film angielski o królowej Wiktorii, zatytułowany „Wiktoria Wielka".

„Królowa La Scali". Taki tytuł ma najnowszy film włoski, który właśnie zaczęli w Rzymie nakręcać Mastrocinque i Salvani. Tłem akcji jest teatr Alla Scala w Mediolanie. Jest to film w swoim rodzaju propagandowy i będzie miał bogatą ilustrację śpiewną.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wenecja znów planuje wystawy. Tegoroczna wystawa Tintoretta przyciągnęła prawie ćwierć miliona zwiedzających. Zachęcony tym zarząd miejski Wenecji projektuje na rok przyszły dwie wystawy: Paola Veronesego i Tiepola.

VARIA

Nowe książki. W wydawnictwie S. A. „Ostoja" ukazało się kilka broszurek pomocnych przy organizowaniu różnego rodzaju obchodów w stowarzyszeniach młodzieżowych, a przeznaczonych specjalnie dla Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży. Trzeba tu wymienić dwie broszury: „Uroczyste przyjęcie do K. S. M. Żeńskiej" i „Uroczyste przyjęcie do K. S. M. Męskiej", zawierające program organizacyjnej uroczystości, a dalej — opracowane przez St Kwaśnika „Dziesięć wiwatów" na różne uroczystości. Materiał do wieczornic przynoszą tomiki: P. Staśki „Nowe jasełka polskie", ks. J. Ziei „Ach, witaj Zbawco" oraz „Nasze kolędy".

NAUKA

Fotografie Lwowa dla Chin. Narodowa Biblioteka Centralna w Nankinie zwróciła się do zarządu miejskiego we Lwowie o fotografie zabytków i o wydawnictwa lwowskiego Muzeum Narodowego. List wystosował kustosz biblioteki, p. Chang-Fu-Tsung.

Z Tow. Psychologicznego. Z Łodzi donoszą nam (wp): W łódzkim oddziale Tow. Psychologicznego dr L. Goryński z Warszawy wygłosił oczyt o „Najpilniejszych potrzebach higieny społecznej".

W NAUKOWYM POZNANIU

Komisja Matematyczno - Przyrodnicza Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbędzie posedzenie naukowe dziś, we wtorek, dnia 7 grudnia rb. o godzinie 19-tej w Zakładzie Anatomii Porównawczej i Biologii U. P. (Fredry 10, II p.). Na porządku dziennym referat prof. Jakubskiego o pracy p. Roszczaka pt. „Brzuchorzęski Polskiego Bałtyku i inne".

Oddział poznański Pol. Tow. Przyrodników im. Kopernika odbędzie naukowe posiedzenie dziś, we wtorek, dnia 7 grudnia o godz. 18-tej w sali wykładowej Zakładu Fizyki Doświadczalnej (Coll. Minus). Na porządku obrad referat doc. dra K. Moldenhawera nt. „Beta maritime L. jako protoplasta buraka cukrowego". Wstęp wolny.

Wydział Lekarski Tow. Przyj. Nauk odbędzie zebranie wspólnie z Tow. Internistów Polskich w piątek, dnia 10 bm. o godz. 20 c. t. w sali wykładowej Kliniki Dermatologicznej U. P. ul. Szkolna 14, III p. (szpital miejski). Na porządku obrad: komunikaty, pokazy oraz wykłady: dra S. Stawniaka pt. „Przypadki agranulocytozy wśród chorych szpitala chorób wenerycznych U. P.", lek. J. Jędruska nt. „Przypadek niedokrwistości aplastycznej" i dra S. Wawrzyniaka nt. „Czynnik wewnętrzny soku żołądkowego a niedokrwistość złośliwa".

MUZYKA

Młodą muzykę polską zaprezentował na swym lipskim koncercie prof. Stanisław Szpinalski, wykonując obok Chopina, Bacha i Liszta kompozycje Szeligowskiego, Maciejewskiego i Łabuńskiego.

Wenecki Teatr Fenice będzie odnowiony kosztem 5 milionów lirów, przyznanych przez rząd na ten cel. Teatr Fenice należy do wielkich scen operowych i ma za sobą dawne tradycje. Będzie otwarty już zimą.

SZKOLNICTWO

Literat wśród dzieci. Z Katowic donoszą nam (ad): Dzieci szkoły powsz. nr 3 w Bielszowicach urządziły wieczór literacko-artystyczny z udziałem ks. prałata Grimma i Gustawa Morcinka. Duża sala była wypełniona po brzegi młodzieżą i górnikami.

RUCH REGIONALNY

Zgon słynnego świątkarza. Zmarł w Gorzeniu Dolnym pod Wadowicami śp. Andrzej Wowro, słynny rzeźbiarz świątków beskidzkich, znany w całej Polsce ze swych poetyckich prymitywów. Pracownię objął po nim syn — jak to zwykle świątkarstwo idzie z ojca na syna.

O P. BANDROWSKIEJ-TURSKIEJ W PARYŻU I NASZEJ PROPAGANDZIE

Z przytoczonych przed paru dniami głosów prasy paryskiej mogliśmy się przekonać, że oddanie osobnego wieczoru z trzech tylko koncertów polskich — na popisy p. Jana Kiepury, wywarło wrażenie przeciwne zamierzonemu.

Całkiem inaczej potraktowano występ p. Bandrowskiej-Turskiej, która śpiewała wyłącznie muzykę polską, w tym przeważnie utwory Szymanowskiego, więc ani popularne ani dające łatwy popis. Warto zanotować krytyki, jakie najpoważniejsi sprawozdawcy paryscy poświęcili jej udziałowi, a które z Paryża nadeszły.

Aby zacząć od surowego Roberta Brousel — nazywa on p. Bandrowską „artystką o rzadkim talencie" i wyraża życzenie aby Paryż znów ją usłyszał w takich utworach, jakie tym razem śpiewała, albo w innych. Muzyk taki, jak Florent Schmidt wdał się nawet — rzecz w uroczystych felietonach „Tempsa" prawie niespotykana — w rozważania techniczne nad głosem p. Brandowskiej, nazywając ją „znakomitą śpiewaczką", dziwiąc się, że jej sopran jest tak lekki, chociaż tak pełny i zaznaczając, że „z intensywnością wyrazu łączy niesłychaną wirtuozję". Występ p. Bandrowskiej potraktował od razu we wstępie jako „rewelację". Maurice Imbert w „Art musical" pisze, że głos p. Bandrowskiej „odznacza się idealną czystością i nadzwyczaj rzadkim gatunkiem barwy" a używa go artystka „z nieomylną, wszechstronną umiejętnością, budzącą podziw", tym bardziej, że „jako muzyczka, nie ustępuje w niczym śpiewaczce". Louis Aubert nazywa p. Bandrowską „interpretatorką nadzwyczajną pod każdym względem: nadzwyczajną z powodu gatunku głosu, który jednoczy wielką skalę i giętkość koloratury, — nadzwyczajną również z powodu głębokiego uczucia, które cechuje jej interpretację". Wreszcie Carol Berard podnosi timbre i modulowanie głosu p. Bandrowskiej i kończy, że „słowik chyba uczył ją sztuki trylu".

*

W ten sposób p. Kiepura, który za pomocą muzyki obcej popisywał siebie samego - otrzymał od poważnej krytyki napomnienie, tyczące się oczywiście w pierwszej linii tych, którzy mu w sposób prawie niewytłumaczalny na to pozwolili, tj. polskich sfer „progagandowych". Wprost odwrotne przyjęcie spotkało p. Bandrowską, która ograniczyła swój popis osobisty do dzieł muzyki polskiej i odniosła przytem tryumf podwójny, zdobywając Paryż dla wykonanych przez siebie utworów, a równocześnie dla siebie i to w stopniu dawno niebywałym. Występ jej stał się rewelacją, krytyka wprowadziła ją na paryskie sceny i estrady jako zjawisko wyjątkowe tak ze względu na wspaniały głos i talent, jak na niezwykłą muzykalność. I tak tryumf polskiej muzyki zbiegł się z tryumfem polskiej śpiewaczki, podczas gdy wieczór p. Kiepury, w świecie artystycznym zawiódł. Z czego wniosek, że obliczenia naszej propagandy były błędne i że z trzech wieczorów muzyki polskiej jeden zawiódł. Jest to duża strata, która powinnaby pociągnąć za sobą dla winnych jakąś poważną odpowiedzialność.

Książki nadesłane

Valerin Marco: „Machiavelli". Szkoła władzy. Przeł. Marceli Tarnawski. Warszawa 1938. Wyd. „Płomień".

E. Tuszyński, kpt. s. s.: „Samochodowe i motocyklowe przepisy policyjne". Warszawa 1937. Wyd. M. Arcta.

A. Tuszyński: „Silnik samochodowy systemu „Diesel". Zasady działania i budowy". Warszawa 1937. Wyd. M. Arcta.

Fryderyk hr. Skarbek: „Pisma pomniejsze. Tom II. Pisma społeczne". Warszawa 1937. Biblioteka Szkoły Głównej Handlowej.

BIEDNE HOLLYWOOD...!

Robi się ciasno — Wielkie kina w opałach — Czego chce widz paryski? — Neony na piramidach? — Szkodliwa reklama — Marlena Dietrich jako przykład — Przysięga bez marynarki — Dlaczego? — Cnota nienagrodzona.

Paryż, 4 grudnia.

Film amerykański zaczyna źle czuć się w Paryżu. A było mu tutaj tak dobrze. Przez ostatnich lat dwanaście kina przelewały się od widzów, zwłaszcza te wielkie, które zostały otwarte około r. 1927. Plantatorzy z Hollywood mieli tłuste lata. Koszty pokrywały im się już w Ameryce. To, co przynosiła Europa, było czystym zyskiem. A teraz...! Taki znawca stosunków jak krytyk filmowy p. Champeaux twierdzi, że w Ameryce eksploatacja nie pokrywa kosztów produkcji. Jest deficytową. A równocześnie Francja, w szczególności Paryż, przestały być terenem złotych interesów.

Młodsze i średnie pokolenie nabrało gustu do wycieczek. Wiosną jedzie się na camping albo na kajak. Jesienią i zimą na narty, latem na plaże. Wielkie kina ograniczają coraz bardziej liczbę przedstawień, które przedtem trwały we wszystkich kinoteatrach przez cały dzień: od rana do... wczesnego ranka bez mała. A tutaj Hollywood potrzebuje na gwałt franków francuskich, mając w dolarach deficyty... A że np. robotnik paryski i drobnomieszczanin chodzi tylko do swoich kin dzielnicowych, żąda zaś filmów francuskich, przeto jest jasnym, iż Hollywood musi ściągać do siebie aktorów z Francji i musi w ogóle forsować reklamę, która w Ameryce jeszcze ciągle uważa się za główną sprężynę businessu — i tam ma się rację.

Czy ma się rację wszędzie, to inna sprawa. Przyszła z Nowego Jorku depesza, że p. Samuel Goldwyn wynajmuje piramidy egipskie, aby ustawić na nich neonowe reklamy dla swoich filmów. Amerykanin Goldwyn ma koncepcje tak amerykańskie, jakby nigdy w życiu nie był Szmulem Goldweinem ze „starego kraju". I będzie pewnie zdumiony, gdy się dowie, że pomysłem spożytkowania w taki sposób grobu faraonów obudził w Paryżu obrzydzenie. Już nie śmiech nawet, ale wstręt. A krytyka filmowa zabrała się przy okazji do amerykańskich reklam w ogóle, zwłaszcza do nachalstwa, z jakim wybija się kapitał z bzdurnych kłamstw o życiu prywatnym gwiazd i gwiazdorów.

*

Porachunek jest ostry, ale jakże słuszny. Goldweiny najwidoczniej wyobrażają sobie, że Paryżanin to standardowy pionek z nowojorskiego mobu. Półanalfabeta. Tymczasem — jak stwierdza p. Champeaux — „bezwstydny wrzask, jaki robi się dokoła życia prywatnego tych gwiazd, w dziewięciu wypadkach na dziewięć skraca ich karierę". Reklama tego rodzaju zatrzymała — powiada — sukces Roberta Taylora, zamordowała, bez nadziei wskrzeszenia, Marlenę Dietrich, zaszkodziła Karolowi Boyer i teraz wykańcza taką aktorkę, jak p. Darrieux. Jest to równie fałszywe, jak forsowanie filmów w ten sposób, że przetrzymuje się je gwałtem na ekranach po dwa tygodnie, chociaż trzeciego dnia miały już zupełną pustkę...

Przetrzymała te niedźwiedzie przysługi jedna Greta Garbo — o której pisało się niewiele. A co do Marleny Dietrich, to głupie reklamiarstwo swoją drogą, a fałszywe używanie aktorki — swoją. Jest w tym coś jeszcze nierozplątanego, jeżeli idzie o przyczyny, dla których Marlena Dietrich przestała być przez plantatorów hollywoodzkich lansowana w swym właściwym, przyrodzonym repertoarze, a przesadzona na zupełnie sobie nieodpowiadający. Było słychać, że hitleryzm wyklął ją za to, że swymi „Marokkami" i „Niebieskimi Aniołami" (w Polsce ten film nazywał się podobno: „Niebieski Motyl") „zohydza niemiecką kobietę w obliczu całego świata". Usłyszeliśmy, że zakazano jej wstępu do Berlina i zobaczyliśmy fotografie, na których Marlena Dietrich przyjmowała obywatelstwo amerykańskie. Po czym przyszło dementi, że fotografia jest fałszywa, bo przyjmujący przysięgę urzędnik nie ma na sobie marynarki.

Wszystko to nie byłoby groźne, gdyby równocześnie nie zaczęły się pojawiać filmy, na których ekszawodowa jawnogrzesznica przemieniła się w istotę sentymentalną i od cnoty niestroniącą. Czasem w damę z towarzystwa. Żadnych nóg, pokazywanych po biodra, żadnych domów schadzek, żadnych awantur szpiegowskich, żadnych musichallów. Niezasłużone podejrzenia, fałszywe pozory, dystyngowane nieszczęścia, a w najgorszych razach budujące pokuty — oto co ujrzeliśmy na ekranie, oglądając równocześnie w reklamach Marlenę, która bawi się z uroczą córeczką jako dobra mamusia. A potem nastąpił przyjazd do Paryża, ponowny wyjazd do Hollywood, teraz znów interwiew z przedstawicielem biura Reutera — ni mniej ni więcej! coś jak enuncjacja ministra spraw zagranicznych! — że wraca do Paryża gdzie będzie „kręciła" z Sternbergiem, że zostanie poza Hollywoodem dwa lata (tak się zawzięła) i dopiero wróci, aby uzyskać obywatelstwo amerykańskie.

*

Co jeszcze usłyszymy i przeczytamy w najbliższym czasie, to już rzecz wyobraźni hollywoodzkich reklamiarzy. A ze wszystkiego tego pewnym jest tylko jedno: to, że cały ten hałas nic nie wpływa na kasę. Przynajmniej w Paryżu. Uenotliwienie Marleny Dietrich wypadło deficytowo — i pod kątem sztuki jest to słuszna kara za zmarnowanie doskonałej, wyjątkowo wyrazistej aktorki. Przeflancowana z suteren do salonu i do mieszczańskiej bawialni przestała być sobą, zrobiła się mdła i nudnawa. I, co jeszcze gorzej: przeciętna. Jeżeli spekulantom hollywoodzkim szło w istocie o to, aby filmy z Marleną Dietrich miały dostęp do hitlerowskich Niemiec, to możliwe, że cel osiągną. Ale wyświetlić film, a zrobić kasę, to jeszcze nie tosamo. I reklama tylko pogarsza sprawę. Szkoda niezapomnianej „X-27"!

S. P.

NA KARTKACH CZASOPISM

CHRZANOWSKI O TARNOWSKIM

Stulecie urodzin Stanisława Tarnowskiego znalazło w piśmiennictwie odgłos odpowiadający pracy, zasługom i charakterowi tego uczonego-obywatela. Czytelnicy przypominają sobie ciekawą sylwetkę, skreśloną w naszym felietonie kulturalnym przez prof. dra Adama Żółtowskiego. Teraz „Przegląd Współczesny" piórem Ignacego Chrzanowskiego przypomina, czym był Tarnowski jako historyk literatury, jako entuzjasta idei i jako niepospolicie etyczny, szlachetny człowiek. Szczególnie podnosi Chrzanowski działalność Tarnowskiego jako profesora, który na dziełach pisarzy polskich nauczał miłości ojczyzny i troski o sprawę publiczną, a równocześnie był pisarzem, posiadającym „niesłychaną, tak rzadką w naszej literaturze i w naszym życiu odwagę cywilną, z jaką rąbał ludziom prawdę w oczy". Dla przykładu przytacza Chrzanowski dwa słynne ataki Tarnowskiego: „Królowę Opinię", wymierzoną przeciw demoralizacji ówczesnego dziennikarstwa lwowskiego, oraz „Porcje", skierowane przeciw wpływowej wtedy w Galicji warstwie ziemiańskiej za jej stosunek do włościan. Zaznacza też, że Tarnowski, gromiąc wady społeczne, „nie obwijał w bawełnę swoich sądów o tej warstwie, z której sam pochodził, tj. o arystokracji".

Obecny „Przegląd" jest poza tym jeszcze chyba bogatszy, niż zwykle: wprost nabity treścią i to wielce różnorodną. Zasięg jest niezwykle szeroki: sięga od studiów nad malarstwem weneckim XVI wieku (Maciej Loret), do współczesnej historii austriackiej (Otton Forst Battaglia) z wzruszającą sylwetą tragicznie zmarłego kanclerza Dollfusa. Niezwykle są interesujące aforyzmy Karola Irzykowskiego — próbki z książki, która niedługo się ukaże.

L. R.

Pisma nadesłane

„Nasz Wyraz". Nr. 8. Treść: I. Fik: „Fantastyka we spółczesnej literaturze polskiej". — A. Polewka: „Społeczne znaczenie wychowania wyobraźni". — K. Filipowicz: „Opowiadanie". — Tłum. A. Polewki „Mistrz Pathelin". — Z. Wielowieyska: „Pan Dienst-Dąbrowa pod wrażeniem wystawy Waliszewskiego". — I. Fik: „Rozmowa z prof. Chwistkiem". Wiersze: N. Odlanickiej J. B. Ożoga, H. Wielowieyskiej. — Teatr. — Kronika. — Przegląd prasy. — Wesoły wyraz. — Z. Fijas: Karykatury. — Reprodukcje: H. Braque T. Cybulski, K. Kobro, Ozenfant. — Adr. Red. Kraków, Janowa Wola nr. 9.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Środa | Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Niepok. Pocz. N. M. P. Leokadia. Waleria
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Boguwola | Wyszosława

Słońca: wschód 7.49. zachód 15.40
Długość dnia 7 godzin 51 minut
Księżyca: wschód 10.52. zachód 21.16
Faza: 5 dzień po nowiu

Grudzień **8** Środa

Ważne numery telefonów:
Pogotowie ratunk. 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57 i 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72 Rynek Jeż 77-08, Klinika przy Polnej 74 02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac Świętokrzyski 49-80; Zielona (narożnik Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35, Wielkie Garbary (nar. Wielkiej) 57 87
Poczt. biuro zleceń: 49-28 **Zegarynka:** 07 **Centr. międzym.** 00 **Inf.** tel 09 **Biuro napr.** 08. **Inform. dworc.** 67-41. **Dw. autob** 67 19 **Lotnisko** 78-45.

Wodowskazy na Warcie poziom +72 cm (średnia żeglowna + 1 m) temper. wody: + 2.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18; — Apt. im. Marcinkowskiego, ul. Nowa 8 (Bazar); — Apt. Czerwona, St. Rynek 37 — Apt. św. Piotra pl. Świętokrzyski. — **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą ul. Kraszewskiego 12; — **Łazarz:** Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9, — **Wilda:** Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61; — **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12, — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego ul. Marsz. Focha 158; — **Dębiec:** Apt. przy ul. Dębieckiej 6; — **Poznań-Wschód:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53; — **Starołęka:** Apt. miejscowa.

— * **Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego** w gmachu Coll. Minus, ul. Fredry nr. 10. parter — udziela bezpłatnie porad dla pań w poniedziałki między godz. 18—19, dla panów we wtorki między 18—19. (x.)

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 7 grudnia 1927 r.

W „spalarni śmieci" rozpoczęły się pierwsze próby, celem zbadania sprawności zakładu. — Towarzystwo „Przystań" otrzymało od miasta 10 tys. zł subwencji na budowę schroniska dla upadłych dziewcząt w Kiekrzu. — Rada Miejska zatwierdziła projekt Magistratu przeprowadzenia nowej ulicy od ul. Wrocławskiej do ul. Zielonej.

W Wielkopolsce przed 100 laty

Dnia 7 grudnia 1837 r.

Wobec wygaśnięcia epidemii cholery zakłady rewizyjne dla żeglugi rzecznej w Nowym Mieście, Śremie, Poznaniu, Obernikach, Obrzycku, Wronkach, Neubrycku, Sierakowie, Międzychodzie i Skwierzynie, urządzone celem zapobieżenia szerzeniu się tej zarazy, zostały rozporządzeniem naczelnego prezesa prowincji poznańskiej zlikwidowane.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Ku uwadze mieszkańców miasta Poznania.** W najbliższym czasie nastąpi nowe uregulowanie ruchu kołowego i pieszego na ulicach miasta Poznania. Wszystkie ulice i place zostaną podzielone na główne i boczne. Ważna zmiana dotyczyć będzie ruchu na ulicach głównych, to jest takich, gdzie biegną linie tramwajowe oraz takich, które zostaną oznaczone specjalnymi znakami. Mianowicie na tych ulicach będzie zakazane używanie jakichkolwiek sygnałów dźwiękowych przez wszelkie pojazdy (samochody, tramwaje, motocykle, rowery). Z uwagi zatem na bezpieczeństwo przechodniów przypomina się o obowiązujących już przepisach, w myśl których przechodzenie przez jezdnię jest dozwolone tylko przy narożnikach, w miejscach oznaczonych, pod kątem prostym, przyśpieszonym krokiem. Przed wejściem na jezdnię należy odwrócić się na prawo i lewo, by stwierdzić, czy nie zbliża się jaki pojazd. Zaznacza się, że niestosujący się do tych przepisów będą karani doraźnie. W razie zaś wypadku najechania przechodnia na jezdni przy głównych ulicach, wina będzie przypisywana głównie nieuwadze przechodnia. — Zatem uważać przy przechodzeniu przez jezdnię! (x.)

Kinoteatr „SŁOŃCE" Kinoteatr

JUTRO! JUTRO!
w środę, dnia 8 grudnia o godz. 3 pop.
NA OGÓLNE ŻYCZENIE
SZAN. PUBLICZNOŚCI
Specjalne dodatkowe przedstawienie po cenach zniżonych.
Najpiękniejsze arcydzieło filmowe realizacji Karola Martina

Moje szczęście - to Ty!

W roli głównej:
Najznakomitszy tenor świata, król śpiewaków: BENIAMINO GIGLI
Ceny miejsc zniżone:
Cały parter 75 gr. — Cały balkon 1 zł.
ng 1237

Święto Patronki Polskiej Młodzieży Akademickiej

W środę, dnia 8 grudnia poznańska młodzież akademicka obchodzi uroczyście po raz pierwszy Święto Patronki Polskiej Młodzieży Akademickiej.

Uroczyste nabożeństwo ekspiacyjne odbędzie się w kościele św. Marcina o godz. 11, po czym pochód manifestacyjny do Colleg. Minus (Wały Wazów).

Uroczysta akademia odbędzie się w Auli Uniwersyteckiej o godz. 12,15, przy udziale przedstawicieli episkopatu, władz państwowych, wojskowych i szkolnych. W programie uroczyste zawieszenie krzyża w auli U. P.

ODBIORNIKI ECHO ZOSTAŁY NAGRODZONE
ZŁOTYM MEDALEM
NA ŚWIATOWEJ WYSTAWIE W PARYŻU

PRZEDŚWIĄTECZNA OBNIŻKA CEN WSZYSTKICH MODELI

RADIO ECHO

UMOŻLIWIA OBDAROWANIE SWOICH I SIEBIE PIĘKNYM PREZENTEM GWIAZDKOWYM

4 LAMPOWY ODBIORNIK (3 PENTODY) O ŚWIATOWYM ZASIĘGU (TYP 231-Z)

ZŁ 260,—
ZAMIAST ZŁ 297,—

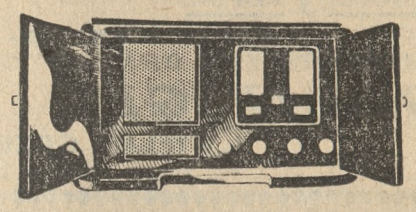

3-LAMP. ODBIORNIK (2 PENT.) O PEŁNYM ZASIĘGU EUROPEJSKIM (TYP 127-Z)

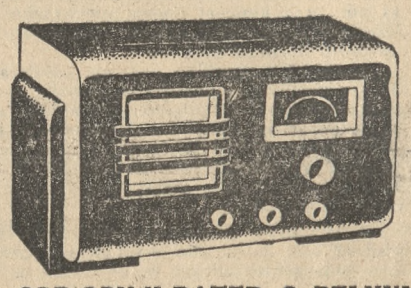

ZŁ 170,—
ZAMIAST ZŁ 198,—

3-LAMP. ODBIORNIK BATER. O PEŁNYM ZASIĘGU EUROPEJSKIM (TYP 133-B)

ZŁ 160,—
ZAMIAST ZŁ 178,—

P 34 724-02.763

SPŁATY DO 15 RAT

— * **Żerowanie na nędzy pod pozorem zapomóg.** W ostatnim czasie zaobserwowano w Poznaniu, że mieszkania osób zubożałych odwiedza pewien osobnik, przyrzekający swą pomoc w otrzymaniu zapomóg gwiazdkowych z różnych funduszów m. in. z funduszu, pozostawionego przez pewną zmarłą hrabinę. Jak się okazało, osobnik ten poszkodował w podobny sposób kilka osób, przeważnie ubogich, na różne kwoty pieniężne. O nadużyciach tych powiadomiono policję. Oszust jest wzrostu średniego, brunetem o pociągłej twarzy. Ubrany jest w ciemny płaszcz i szary kapelusz. Nosi ze sobą teczkę, wypakowaną różnymi papierami. (kl.)

— * **Rodzina Wojskowa** przy batalionie saperów urządza dnia 8 bm. w świetlicy koszarowej o godz. 15 obchód Św. Mikołaja. Podczas obchodu nastąpi rozdanie odzieży ubogim dzieciom.

DLA TYCH, CO SŁUCHAJĄ RADIA

— * **Regionalna audycja radiowa z Bralina.** Nie przeminęły jeszcze echa obchodu 800-lecia Bralina, uroczego zakątka w powiecie kępińskim, o czym swego czasu donosiliśmy, i oto na dzień 8 grudnia roku bież. Polskie Radio zorganizowało ciekawą transmisję regionalną. — Początków Bralina szukać należy w roku 1136. Osada przechodziła ciekawe dzieje. W czasie walk dzielnicowych ulega częściowej germanizacji i wreszcie za czasów Kazimierza Wielkiego zostaje oderwana od Macierzy. Poprzez 600-letnią niewolę Bralin był świadkiem wzmagań religijnych i starć granicznych, przechodził kolejno panowanie czeskie, austriackie, a w końcu pruskie. Wszelkie poczynania germanizacyjne natrafiały jednak na opór ludności Bralina. Ostoją polskości był w tym czasie Kościół Katolicki, który pielęgnował język ojczysty w pieśniach i obrzędach. Wreszcie w dniu 18. 1. 1920 r. polskie wojsko wkroczyło do Bralina, który wrócił na łono Ojczyzny. — Transmisja radiowa zapozna właśnie radiosłuchaczy z tym, co przetrwało wieki i stanowi duchowy zabytek tej miejscowości. (x.)

ZE SZKÓŁ POZNAŃSKICH

— * **Egzamin dla eksternów.** W styczniu względnie w lutym odbywać się będą na terenie Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego egzaminy dla eksternów z ukończenia 4-letniego gimn. ogólnokształcącego. Kandydaci, zamieszkali na terenie województwa poznańskiego, winni wnieść do 15 grudnia rb. do Kuratorium Szkolnego w Poznaniu podania o dopuszczenie do wspomnianego egzaminu. Do podania, w którym należy wymienić, z którego języka obcego nowożytnego pragną składać egzamin, trzeba załączyć życiorys z zaznaczeniem odbytych studiów, metrykę, wykaz lektury z języka polskiego i obcego nowożytnego, dwie nienaklejone fotografie z własnoręcznym podpisem, dowód wpłacenia należności za egzamin i świadectwa szkolne, o ile je kandydat posiada. Prośba o zwolnienie od egzaminu z zajęć praktycznych winna być w podaniu uzasadniona. Taksa za egzamin wynosi 40 złotych. W wypadkach wyjątkowych, na podstawie należycie udowodnionej niezamożności względnie ubóstwa, mogą być udzielone ulgi w opłacie.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzież bransoletki.** Z mieszkania p. Zofii Janowicz, przy ul. Słowackiego 20 w Poznaniu, skradziono złotą bransoletkę o spajanych ogniwach, składającą się częściowo z platyny. Bransoletka wysadzana była brylantami i rubinem. (kl.)

— * **Włamanie do składnicy.** Przy ul. Wąskiej włamano się do składnicy. Łupem nieznanych złodziei padła odzież, stanowiąca własność p. Lechowskiego, wartości 110 złotych. (kl.)

— * **Złoty zegarek, tarki i pilniki w komisariacie.** W komisariacie I. przy placu Wolności znajduje się złoty zegarek męski, marki „Seland" z num. fabr. 21910 z monogramem F. N., próby złota 585. Ponadto jest tam złoty łańcuszek masywny. W komisariacie wspomnianym przechowuje się również paczkę, zawierającą 12 tarek kuchennych i 10 trójkątnych pilników. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Za kradzież 8 zł — 7 miesięcy więzienia.** Wyrokiem Sądu Grodzkiego w Poznaniu z dnia 7 lipca rb. skazany został na 7 miesięcy więzienia osk. Jan Spychała za to, że nie doręczył 8 zł osobie, dla której pieniądze te były przeznaczone. Oskarżony zaapelował, jednak Sąd Okręgowy, wydział odwoławczy zważywszy, że Spychała jest notorycznym przestępcą, gdyż był już dwanaście razy karany — wyrok I. instancji zatwierdził.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na Fundusz podróżnika śp. Kazimierza Nowaka

J. Sibilski, Poznań, na wydanie książki podróżniczej słynnego „trampa" polskiego zamiast kwiatów na trumnę zacnego obywatela śp. St. Mańczaka	5,— zł
razem z poprz. pokwitowanymi	**714,40 zł**

Na pogorzelców wsi Roszki-Ziemaki

Stron. Narodowe koło Wiry	10,95 zł
Stronnictwo Narodowe koło Środa zebrane wśród członków	4,50 „
razem z poprz. pokwitowanymi	**223,10 zł**

Na pomnik Serca Jezusowego: M. Łuszczewska 1,—, Helena Mayowa za wysłuchaną prośbę pokorne dzięki, prosząc gorąco o dalsze łaski i opiekę N. S. Jezusa oraz o zdrowie dla najbliższych i naszego dobrodzieja JWP. St. St. 1,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 108,50 zł.

Na chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji 4,—, razem 4,— zł.

Z ŻYCIA TOW. MANDOLINISTÓW „LIRA" W KOŚCIANIE

Zdjęcie przedstawia Towarzystwo Mandolinistów „Lira" w Kościanie i to dwa zespoły: dziecięcy i starszych. Towarzystwo wystąpiło ostatnio w Kościanie z bardzo udanym koncertem. Prezesem i dyrygentem Towarzystwa jest p. Franciszek Winowicz, sekretarzem p. Wł. Matuszewski, a skarbnikiem p. Fr. Jazdończyk. Towarzystwo wykazuje stały rozwój. Dla dzieci szkolnych w prozumieniu z miejscowymi władzami szkolnymi organizuje się w ciągu roku kursy gry mandolinowej (teoria i praktyka), które cieszą się dużym powodzeniem. W przyszłym roku towarzystwo obchodzić będzie 15-lecie swego istnienia. — Na zdjęciu widzimy w środku grupy siedzących od lewej p. prezesa Winowicza, Oleńkę Wojciechowską, 8-letnią kompozytorkę, która wystąpiła z własnymi kompozycjami fortepianowymi, oraz jej ojca, dyrygenta chórów, p. St. J. Wojciechowskiego.

Szczegóły krwawej bójki w Dobrzycy

Krotoszyn (jk). Jak już pokrótce donosiliśmy, miała miejsce w Dobrzycy, tut. powiatu, krwawa bójka, w wyniku której 17-letni Stefan Konrady z Dobrzycy poniósł śmierć.

Szczegóły tego wypadku według ustaleń władz, prowadzących dochodzenia, są następujące: Już na kilka dni przed wypadkiem, wracającemu z Dokształcającej Szkoły Zawodowej uczniowi rzeźnickiemu Tadeuszowi Sołtysiakowi zastąpił drogę Stefan Konrady i rzekomo bez powodu począł go bić pałką gumową po głowie, Sołtysiak zaś broniąc się uderzył go kamieniem. W kilka dni później, Konrady odgrażał się Sołtysiakowi, że sprawi mu takie „lanie", iż ten nie ujdzie z życiem. — Toteż kiedy 3 bm. Sołtysiak szedł znów do do szkoły, ukrył w cholewie buta nóż rzeźnicki. Wracając około godz. 20 do domu spotkał na ulicy Koźmińskiej robotnika Konradego, który ponownie wszczął bójkę, bijąc go pałką. Wówczas Sołtysiak dobył noża rzeźnickiego i przebił Konradowi tętnicę u lewej ręki oraz zadał mu dwa dalsze pchnięcia w plecy, przebijając mu płuca. Konrady brocząc obficie krwią zwalił się na chodnik, a kiedy przenoszono go do gabinetu lekarza dra Bulsiewicza, wyzionął ducha. W trakcie bójki Sołtysiak pchnął także nożem w plecy robotnika Chlebowskiego, stającego w obronie Konradego. Rana jego, jakkolwiek niebezpieczna, życiu nie zagraża.

Młodocianego zabójcę ujęto i odstawiono do więzienia Sądu Okręgowego w Ostrowie.

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** W ub. niedziele została otwarta w Domu Kupiectwa Polskiego wystawa obrazów. Można tam oglądać dzieła Axentowicza, Kossaka, Lisowskiego, Malczewskiego, Tetmajera i wielu innych. Wystawa przedstawia się dobrze i jest godna widzenia.

— Były burmistrz miasta Obrzycka p. Konstanty Bielawski, skazany wyrokiem Sądu Okr. w Poznaniu za przywłaszczenie, a ostatnio zatrudniony w Magistracie miasta Gniezna, otrzymał obecnie wypowiedzenie zajmowanego stanowiska.

— 27-letni syn rolnika Wilhelm Teikemeier popełnił w mieszkaniu swych rodziców w Zdziechowie na tle zatargów rodzinnych samobójstwo przez poderżnięcie sobie gardła brzytwą.

— Franciszek Ciesielczyk z Mierzewnicy powiat Konin udał się ze swym sąsiadem do Witkowa, gdzie sprzedał trzodę chlewną. Po otrzymaniu gotówki udali się obaj do restauracji, by interes pokropić. We wesołych humorach wracali do domu. W lesie za Powidzem spotkali się ze st. leśniczym Orłowskim jadącym na rowerze. Orłowski wezwał ich do przepisowej jazdy. Wówczas Ciesielczyk skierował konie wprost na Orłowskiego. Z kolei Orłowski dobył rewolweru i strzelił do Ciesielczyka, którego kula trafiła w pierś. Sprawą zajęła się policja. (br)

— * **INOWROCŁAW.** Na odbytym ostatnio walnym zebraniu Cechu Kołodziejskiego uchwalono budżet na rok 1938 w wysokości 495 zł, po czym starszy Cechu p. L. Urbański złożył obszerne sprawozdanie z sejmiku rzemiosła w Poznaniu. Następnie omawiano materiał kalkulacyjny zawodu kołodziejskiego i wręczono członkom opracowane wzory. Na zakończenie st. Cechu wygłosił referat pt. „Apatia jest początkiem wszelkiego zła".

— W niedzielę została otwarta w sali hotelu pod „Lwem" wystawa lalek. Po przemówieniu wygłoszonym przez p. Benedykcińską, otwarcia wystawy dokonała p. prezydentowa Jankowska. Zainteresowanie na wystawie budzi piękna lalka, którą można wygrać odgadnąwszy jej imię.

— W dniu 12 bm. Stronnictwo Narodowe wystawi na scenie hotelu „Basta" przedstawienie amatorskie pt. „Wicek i Wacek". (ik)

— * **KOŚCIAN.** Dnia 8 bm. rb., w uroczystość Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej, obchodzi Sodalicja Mariańska uczniów przy gim-

POGODA

POZNAŃ, 7 grudnia 1937.

Temperatura 7 godz. — 1,3; 13 godz. — 2.2.

Ciśnienie
7 godz. 743,0 mm. niskie
13 godz. 744.5 mm.
tendencja barom.: ciśnienie wzrasta

Zachmurzenie
7 godz. pochmurno, śnieg
13 godz. pochmurno, śnieg.

Wiatr
7 godz. kierunek wsch., szybk. 5 m/sek.
13 godz. kierunek wsch., szybk. 5 m/sek.

Opad
w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 6,1 mm., rodzaj opadu: śnieg.

Temperatura
w ciągu ub. dnia najwyższa + 2,5 o godz. 12
w ciągu ub. nocy (do g. 7) najn. — 1,7 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Zachmurzenie przeważnie duże, miejscami drobny śnieg, mróz do pięciu stopni.

Śnieg

Dziś w nocy spadł po raz pierwszy w tym sezonie większy śnieg. Pokrywa śnieżna o godz. 7 rano wynosiła 7 cm, o godz. 13-tej 9 cm.

Heine Medina w Poznaniu

Ostatnio pojawiły się pogłoski o wybuchu w Poznaniu choroby zakaźnej Heine Medina, której ulegają najczęściej dzieci w wieku od 1 do 2 lat, choć nierzadkie są wypadki atakowania i dorosłych w wieku do 70 lat przez tę chorobę.

W związku z tym naczelnik Wydziału Zdrowia Zarządu Miejskiego w Poznaniu zwołał konferencję prasową celem poinformowania społeczeństwa za pośrednictwem pism, jak w rezultacie wygląda sprawa Heine Mediny w Poznaniu. Zarazek zakaźnej choroby nie jest dotychczas znany. Heine Medina występuje w 3 — 10 dni po zakażeniu pod objawami niedyspozycji żołądkowo-jelitowej lub lekkiej grypy przy podniesionej temperaturze, wymiotach i przeczulicy, chory bowiem krzyczy przy dotknięciu kończyn, które ulegają następnie porażeniu. W jeden do dwóch dni po wystąpieniu objawów chorobowych następuje porażenie w zakresie kończyn górnych lub dolnych, względnie objawy w centralnym systemie nerwowym. W odróżnieniu od innych chorób zakaźnych, które kończą się albo zgonem albo całkowitym wyzdrowieniem, nieleczona Heine Medina powoduje w rezultacie albo śmierć albo kalectwo.

Zarażenie następuje nie przez jakieś przedmioty, lecz przez nosicieli tej choroby.

Zapobiegawczymi środkami przeciw tej chorobie będzie przede wszystkim odkażanie jamy ustnej i nosowej, zastosowanie urotropiny w małych dawkach, poza tym surowicy uzdrowieńczej, która działa zapobiegawczo, jak i leczniczo.

W Poznaniu zachorowało na Heine Medinę dwoje dzieci i 22-letnia ich opiekunka. Na szczęście wypadek ten zdarzył się w zakładzie, więc chorzy zostali natychmiast odseparowani, a tym samym droga zakażenia innych została zupełnie odcięta. Jedno z dzieci zmarło, drugie zostało porażone, stan zaś opiekunki po zastosowaniu surowicy jest dobry. Występujące objawy porażenia zniknęły. Dzieci zdrowe w tym zakładzie zostały przeszczepione surowicą, sprowadzoną do Poznania samolotem z Państwowych Zakładów Higieny w Warszawie.

Pogłoska zatem o rozszerzaniu się Heine Mediny w Poznaniu nie polega na prawdzie poza wspomnianych bowiem wypadkiem, nie zanotowano innych. Nie ma właściwie powodów do specjalnej obawy, droga bowiem zakażenia, jak już zaznaczyliśmy, została odcięta. Władze sanitarne apelują do społeczeństwa, aby o wszystkich podejrzanych wypadkach podawało Wydziałowi Zdrowia Zarządu Miejskiego Również należy informować i o przebytej chorobie, która dała w rezultacie porażenie.

JUTRO W ŚRODĘ, 8 bm.
na specjalnym seansie
O GODZ. 3 POPOŁ.
W KINIE **APOLLO**
WIELKA PRZED-PREMIERA!
GŁOŚNY PRZEBÓJ DRAMATYCZNY naszej słynnej rodaczki
POLI NEGRI p. t. **„MADAME BOVARY"**
(„WIELKA GRZESZNICA")
w/g znanej powieści FLAUBERTA
ng 1213

nazjum im. św. Stanisława Kostki w Kościanie dziesięciolecie swego istnienia. Założona ona została w r. 1927 przez ks. prefekta J. Kruppika, obecnie profesora uczelni im. Dąbrówki w Poznaniu. Głównym punktem programu uroczystości jest odegranie przez zespół uczniowski tegoż dnia o godz. 20 na wzorowo urządzonej scenie auli gimnazjalnej arcydzieła Calderona „Książę niezłomny". Tragedia ta w polskiej szacie językowej, jaką jej dał geniusz Juliusza Słowackiego, nie tylko że nic nie utraciła z piękności oryginału, lecz przeciwnie tłumaczenie Słowackiego nieskończenie przewyższa muzyką słowa i bogactwem artystycznej wyobraźni hiszpański pierwowzór. Wystawienie takiej sztuki, które wymaga pokonania ogromnych trudności, jest najlepszym dowodem, że młode pokolenie, wbrew pesymistycznym poglądom, często głoszonym, ma zrozumienie dla wyższych wartości duchowych.

— * **LESZNO.** W kilkanaście zaledwie dni po zuchwałej kradzieży bławatów we firmie B-ci Kowalskich dokonano w niedzielę bezczelnej kradzieży biżuterii i zegarków na szkodę p. Mariana Olszewskiego. Sprawcy, krótko przed godziną 7 rano, wytłoczyli szybę w oknie wystawowym wybierając wszystek towar, wyłożony w oknie. Zbudzeni brzękiem szyby lokatorzy położonego naprzeciw domu zauważyli jednego z włamywaczy, uciekającego w ul. Grodzką. — Wszczęty pościg nie dał jednak rezultatu. Kradzieży dokonano przy głównej ulicy, prawie w biały dzień.

— W niedzielę przed południem około godz 11 wpadła do stawu w Parku Kościuszki 4-letnia A. Schwenglerówna. Na krzyk dziecka pospieszył z pomocą przechodzący parkiem Roman Pawelczak, który zdołał dziewczynkę wyratować. Zastosowane natychmiast sztuczne oddychanie przywróciło dziecku przytomność. (lr)

— * **NAKŁO.** W tutejszej cukrowni zakończono w ub. piątek kampanię buraczaną. W tym roku przerobiono 782 000 kwintali buraków. — Obecna kampania trwała 34 dni czyli o dziewięć dni więcej, niż w ubiegłym roku.

— W Szkole Dokształcającej odbyło się otwarcie kursu dla podkuwaczy koni, którego dokonał powiatowy lekarz weterynarii. Kurs potrwa trzy miesiące, a bierze w nim udział 21 kandydatów.

— Brak dostatecznego oświetlenia wykazuje ulica Pocztowa, gdyż palą się tam tylko cztery lampy gazowe. Ulica ta jest dosyć długa i winna być gęściej oświetlona, przy czym jedna lampa powinna się palić przed urzędem pocztowym. Sądzimy, że miarodajne czynniki zajmą się tą sprawą.

— Podczas ostatniego targu pewna kobieta skradła ze składu konfekcyjnego M. Wiki kurtkę zimową i uszła z łupem, nie zatrzymana przez nikogo.

— Nadzwyczajne walne zebranie prezesów i delegatów Kółek Rolniczych pow. wyrzyskiego odbędzie się 15 bm. o godz. 11 w „Domu Polskim" we Wyrzysku. (nc)

— * **OBORNIKI.** W tych dniach nastąpiło zamknięcie kursu modelarstwa lotniczego dla nauczycieli szkół powszechnych. Kurs ukończyło 26 absolwentów.

— * **OSTRÓW.** Jednej z ostatnich nocy nieznani osobnicy złamali w nowozałożonej ulicy Powstańców 7 młodych lip. Za wykrycie sprawców wyznaczył burmistrz miasta 50 zł nagrody.

— Miejscowa Sodalicja Mariańska Pań z okazji 20-lecia swego istnienia urządza w czwartek 9 bm o godz. 19 w Domu Kat. uroczyste jubileuszowe zebranie.

— Odbyło się tu posiedzenie Komitetu Wykonawczego budowy kościoła św. Antoniego pod przewodnictwem ks. dziek. Płotki. Sprawozdania zdawali przewodniczący poszczególnych sekcyj pp.: Kunz, dyr. Hubicki, dr Dubiski i radca Splitt. Najbliższą imprezą na rzecz budowy ma być wigilijny opłatek. Dochód z niego przeznaczony będzie na budowę kościoła. W dniu 19 bm. odbędzie się koncert chóru kościelnego 19 bm. oraz koncert chóru międzyszkolnego. Założoną zostanie zota księga ofiarodawców i fundatorów nowego kościoła.

— Odpust drugiego Patrona kościoła św. Andrzeja obchodziła parafia ostrowska w niedzielę nader uroczyście. Odpust poprzedziło czterdziestogodzinne nabożeństwo. W sobotę uroczyste nieszpory odprawił ks. prob. Kuchowicz z Jankowa Przyg. i celebrował procesję w otoczeniu 15 księży. Wielkie tłumy parafian przystąpiły do Stołu Pańskiego.

— Wystawę Higieniczną zwiedziło tu już ponad 22 tys. osób. Na wystawie wygłosił w sobotę wieczorem odczyt p. dr Tadeusz Michejda nt. organizacji lecznictwa. Wystawa potrwa do 8 bm. włącznie. (os)

— * **OSTRZESZÓW.** Żeńskie gniazdo Sokoła urządziło tradycyjne „Andrzejki", które cieszyły się zasłużonym powodzeniem.

— Skazany przez I instancję za obrazę p. Prezydenta p. H. Borowicz został przez Sąd Apelacyjny od winy i kary uwolniony.

— Staraniem Parafialnej Akcji Katolickiej odbywać się będą w adwencie w każdy piątek i niedzielę wyklady z dziedziny społecznej.

— Żeńskie Koło LOPP rozpoczęło zbiórkę makulatury.

— Ostatni przedświąteczny jarmark odbył się również jak poprzednio pod hasłem „Bez Żydów". Kilku żydków próbowało handlować na ulicach zwołując klientelę do bram. Przeciwstawiały się temu jednak pikiety zorganizowane przez Stronnictwo Narodowe, które oddawały Żydów w ręce policji.

— Lokalny Komitet do walki z bezrobociem rozpoczął akcję na pomoc zimową.

— Po dłuższej przerwie uruchomiony tu został ponownie młyn motorwy. (zo)

— * **ŚREM.** Zmożony długotrwałymi cierpieniami zakończył w niedzielę swoją pracowitą wędrówkę ziemską w 81 roku życia śp. Stanisław Świetlik. Zmarły znany był w czasach zaborczych ze swego patriotyzmu i głębokiego umiłowania Ojczyzny. W okresie strajku i walki o nauczanie religii w języku polskim w szkole śremskiej zaznał dużo szykan i udręki ze strony władzy niemieckiej, która celem przełamania „buntowniczego" oporu nakazała umieścić syna jego, ucznia szkolnego, w zakładzie poprawczym, a jemu samemu groziła więzieniem za niedanie posłuchu zarządzeniom germanizacyjnym. A kiedy uzyskaliśmy niepodległość, wstąpił do szeregów ruchu narodowego, wytrwał w nich do dnia śmierci, a na terenie miejscowego Koła Stronnictwa Narodowego zaliczał się do najstarszych członków. Poza tym brał czynny udział przez cały swój długi żywot w organizacjach społeczno-religijnych. Niech spoczywa w pokoju.

— Zarząd Miejski w nieruchomości dawniejszego hotelu „Bazar", którą w lecie rb. nabył drogą kupna i przeznaczył dla celów szkolnych, urządził i przebudował dużą reprezentacyjną salę. Znajdzie w niej pomieszczenie teatr szkolny, poza tym będą się odbywały ćwiczenia gimnastyczne. Nad gruntownym remontem i modernizacja sali czuwał art.-malarz p. Feliks Worsztynowicz, który projektował całość wnętrza i wykonał pod stropem z dyskretnie rozmieszczonymi stylizowanymi ornamentacjami ludowymi szereg pastelowych kompozycyj regionalnych tańców polskich. Polichromia sali, utrzymana w ciepłych kolorach przy uwzględnieniu estetycznych wymogów wywiera dodatnie wrażenie. Scena otrzymała nowoczesne techniczne urządzenie. Zainstalowano efektowne kryptonowo-iluminacyjne oświetlenie widzowni oraz trójbarwne na scenie, o łącznej sile 3 tys. wat. Prace instalacyjne wykonano pod kierownictwem pp. dyr. Domalskiego i Roszkiewicza. Uroczyste poświęcenie i oddanie do użytku nowo urządzonego przybytku kultury odbędzie się w środę 8 bm. (su)

— Zebranie Tow. Właścicieli Domów i Nieruchomości odbyło się w hotelu „Centralnym" przy licznym udziale członków pod przewodnictwem p. Hieronima Dąbrowskiego. Po odczytaniu protokółu i komunikatów wygłosił urzędnik skarbowy mgr Zdzisław Kaczmarek pogadankę o dzisiejszym systemie podatkowym, następnie w obszernym wykładzie omówiono korzyści i znaczenie gospodarcze grupowych ubezpieczeń na życie. Nad referatem wyłoniła się długa i rzeczowa dyskusja. W wolnych głosach poruszono sprawę wysokich opłat nałożonych na adiacentów przy ul. Dutkiewicza, na której w ub. r. położono nawierzchnię z klinkerów i postanowiono przeciw tym nadmiernym ciężarom wnieść protest i wystąpić ze skargą sądową.

Z POMORZA

— * **GRUDZIĄDZ.** Odbyło się tu walne zebranie Pom. Tow. Zachęty do hodowli koni. Udział w zebraniu wzięli licznie członkowie Towarzystwa oraz oficerowie broni jezdnych z gen. Skotnickim na czele, który, obejmując przewodnictwo, scharakteryzował pracę i cele hodowlano-sportowe na Pomorzu, przy czym wysunął myśl zespolenia wszystkich rejonowych towarzystw jeździeckich na Pomorzu i Kujawach. Na razie osiągnięto połączenie pom. rejonów w Bydgoszczy, Grudziądzu i Gdyni z siedzibą w Grudziądzu. W sprawie przyłączenia rejonu kujawskiego zarząd poweźmie inicjatywę. Z chwilą połączenia wszystkich tych towarzystw stworzy się najpotężniejszą organizację sportowo-hodowlaną Rzeczypospolitej na ziemi pomorskiej. Nowy zarząd tworzą pp.: gen. Skotnicki — prezes, płk. Smoleński — zastępca, ziemianin Komierowski — prezes Zw. Hodowców, Sokół — Komisarz Rządu w Gdyni i płk. Zakrzewski.

— W poniedziałek nad ranem popełnił samobójstwo przez zażycie trucizny właściciel składu porcelany i galanterii Żyd Izraelowicz, zam. przy ul. Wybickiego. Przyczyny rozpaczliwego kroku narazie nie ustalono. Jest natomiast wiadome, że I. znajdował się od dłuższego czasu w kłopotach finansowych.

— W nocy dnia 20 września rb. powstała na publicznej drodze między dorosłymi chłopakami z Psin pod Nowem bójka, w trakcie której 24-letni Paweł Lönser zadał 22-letniemu Józefowi Idziakowi kilka ciosów sztyletem w plecy, co spowodwało śmierć Idziaka. Lönserowi, znajdującemu się w areszcie w Nowem, wytoczono proces o zabójstwo. Epilog tej tragedii rozegrał się dnia 6 bm. przed Sądem Okręgowym w Grudziądzu. Oskarżony przyznając się do czynu, twierdził, że został przez I. i niejakiego Gila napadnięty a nożа użył w obronie koniecznej. — Świadkowie natomiast zeznali, że L. sprowokował zajście i rzucił się z nożem na uciekającego Idziaka, raniąc go w plecy. Oskarżony, uznany winnym zabójstwa, skazany został na 8 lat więzienia, przy czym sąd wziął pod uwagę dotychczasową jego niekaralność, jak również i ten fakt, że w ostatnim czasie właśnie w Nowem i okolicy coraz częściej powtarzają się podobne zajścia, kończące się wypadkami śmierci. (gn)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 6 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Lekarz Roman Rejthar w Piotrkowie Trybunalskim i lekarz Maria Eichlerówna; nauczyciel gimnazjalny Eugeniusz Olma w Tucholi i nauczycielka gimnazjalna Joanna Szymanowska; urzędnik prywatny Tadeusz Puczniewski w Czestochowie i Zofia Błąk; handlowiec Władysław Stachowiak i Maria Molenda; ślusarz-mechanik Tomasz Chwaliński i Helena Bednarkówna; zawiadowca elektrowni Polskich Kolei Państw. Aleksander Borejko w Wilnie i Gertruda Grzybowska; starszy strażnik graniczny Tadeusz Tomaszewski w Jastarni, pow. morski, i nauczycielka Waleria Krysa w Helu, pow. morski; urzędnik pyrwatny Zygfryd Walkowiak w Rzeszowie i fryzjerka Zofia Mańczakówna; urzędnik prywatny Stefan Krzyżaniak w Gdyni i urzędniczka pryw. Jadwiga Lorkiewiczówna; malarz Marian Chalupczak i krawcowa Irena Witucka; student wydziału prawno-ekonomicznego Witold Gmurowski w Ostrowie Wlkp. i Gertruda Taciakówna; ślusarz-mechanik Antoni Marcinkowski i krawcowa Anna Slachciakówna; redaktor Józef Szulczyński w Łężeczkach, pow. międzychodzki i Irena Świentek; ślusarz Władysław Brodziszewski w Gdyni i Helena Biedna, tokarz w metalu Henryk Laznowski i urzędniczka prywatna Elżbieta Nawrotówna; owdowiały asystent aptekarski Bronisław Bembnista i Jadwiga Pinkowska; robotnik Kazimierz Józefczak i Wiktoria Meres w Kamińsku, pow. obornicki; zbożowiec Leon Bednarkiewicz w Gnieźnie i biuralistka Irena Grzybowska w Ostrowie Wlkp.; spawacz autogeniczno-elektryczny Józef Bytner i krawcowa Maria Mikusińska, tokarz-ślusarz Leon Wojciechowski i krawcowa Kazimiera Szymańska; robotnik Marceli Kiesling i handlarka Aniela Markowska; biurowy Jan Robiński i ekspedientka Salomea Kryg, ślusarz narzędziowy Zygm. Chełminiak i Aniela Książkiewiczówna; owdowiały sekretarz Paweł Gronau i Selma Goksch; ekspedient handlowy Franciszek Schmidt i owdowiała Helena Strugała z domu Kurkowiakówna; kupiec Heliodor Koczorski i Leonarda Piotrowska w Wąbrzeźnie; kupiec Czesław Ligeziński i starszy asystent pocztowy Antonina Gierlińska; biuralista Alfons Świetlik i ekspedientka Regina Pospieszalska; fryzjer Edmund Melka i Jadwiga Cichowiczówna w Czarnkowie; mechanik Marian Poddany i wyreczycielka Jadwiga Urbańska w Śremie; szofer Tomasz Mokroński i ekspedientka Aniela Jędraszykówna, oboje w Junikowie, pow. poznański; kupiec Mieczysław Wąsielewski i Helena Szukała w Żabikowie, pow. poznański; owdowiały mechanik-ślusarz Władysław Wasiak i Praksedа Obstówna w Dakowach Mokrych, pow. nowotomyski; robotnik Leon Mikołajczak i Agnieszka Krupa w Ptaszkowie-wieś, pow. nowotomyski; czeladnik stolarski Kazimierz Kwiatkowski w Smolicach, pow. gostyński, i Irena Kotówna w Rawiczu; ślusarz Józef Napierała i robotnica Pelagia Kruszona w Spławiu, pow. poznański.

*

We wczorajszych zapowiedziach wydrukowano mylnie nazwisko, powinno być: handlowiec Teofil Swoboda i absolwentka Akademii Stomatologicznej Jadwiga Jaworowiczówna, a nie Zaworowiczówna.

Zgony

Dnia 7 bm. zapisano następujące zgony:

Maria Magdalena Kowalewska z d. Grześkowiakówna, wdowa, 64 lata; Michał Grenda, robotnik, 50 lat; Marta Koprowska, krawcowa, 26 lat; Weronika Schmidt z d. Waliszewska, 51 lat; Anna Sikorska, uczennica szkolna, 12 lat. Jadwiga Maciołczyna z domu Tomczakówna, 63 lata.

Subskrypcja gwiazdkowa na grafiki artystów poznańskich

Dorocznym zwyczajem rozpisujemy dziś subskrypcję gwiazdkową na grafiki artystów poznańskich. Zwyczaj ten wprowadziliśmy przed czterema laty; Czytelnicy nasi przyjęli go z zapałem i wdzięcznością, co więcej — domagają się i przypominają nam nasz kulturalny obowiązek. Wobec tego i w tym roku przygotowaliśmy **piękną i pierwszorzędną pod względem artystycznym kolekcję 10 grafik,** których publikację rozpoczynamy w numerze dzisiejszym

Subskrypcję tegoroczną zamykamy w dniu 31 grudnia. Zamówienia przyjmuje administracja pisma naszego. Czytelnicy zamiejscowi zechcą dołączyć do sumy za zamówione grafiki — zł 1,50 na koszta opakowania i przesyłki.

PROF. JAN WRONIECKI:
„Oksywie" — litografia — 24×27 cm — cena zł 10,—.

JAN KABACIŃSKI:
„Uliczka na Śródce w Poznaniu" — suchoryt — 23×28 cm — zł 10,—

R. T. WILKANOWICZ:
„Krzemieniec" — drzeworyt — 18½×22½ cm; zł 8,—

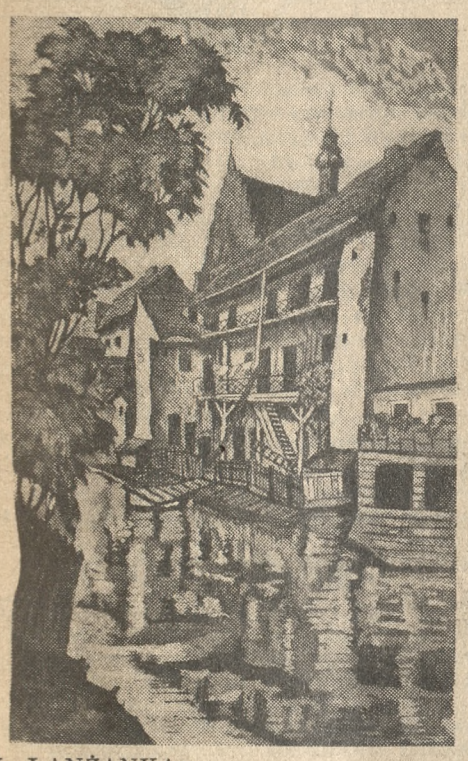

L. LANŻANKA:
„Port w Gdyni" — akwatinta — 18×26½ cm — zł 10,—.

MARIA ZABŁOCKA:
„Dar Pomorza" — drzeworyt — 18×25 cm — cena zł 8,—.

Gorsety — biustonosze
S. KACZMAREK
teraz 27 Grudnia 10
Pg 31 218-34,34,8

PRZY GRYPIE
przeziębieniu, doznaje się ulgi, zażywając tabletek
Togal
ng 1537

METROPOLIS
Seanse 4.45 — 6.45 — 8.45
OD JUTRA ŚRODY, 8 bm.
Trójka najweselszych artystów **CLAUDETTE COLBERT** *MELVYN DOUGLAS — ROBERT YOUNG*
W SZAMPANSKIEJ KOMEDII ARCYDOWCIPNYCH POWIKŁAŃ MIŁOSNYCH
„SPOTKALI SIĘ w PARYŻU"
Film ten polecamy szczególnej uwadze pań
ng 1211
— DZIŚ we wtorek poraz ostatni — porywający dramat „ŁÓDŹ ŚMIERCI" —

Wybryki natury

Olbrzymy umierają na gruźlicę kości

W języku zawodowców ten tylko może nazwać się olbrzymem, kto posiada co najmniej 2.20 m wysokości. Z obecnie żyjących największym olbrzymem jest zapewne Arab Ghazi, który stanowi równocześnie zagadkę naukową. Ghazi do roku dwudziestego miał wzrost zupełnie normalny: bo nie więcej nad 1,70 m. Był on pomocnikiem malarskim i nie zdradzał żadnych skłonności anormalnych. Razu pewnego uległ on wypadkowi podczas pracy, spadając z rusztowania na ziemię. Zdawało się, że nie doznał on żadnych poważniejszych obrażeń. Po pewnym czasie jednak zaczął nagle rosnąć i sięgnął dzisiaj już wysokość 2,80 m. A przytem rośnie on wciąż jeszcze. Równocześnie jednakże zaznaczył się u niego bardzo silny zanik sił, tak iż Ghazy dzisiaj leży bezwładny w szpitalu w Aleksandrii, jako niepojęty fenomen i przedmiot studiów lekarskich.

Drugim z rzędu olbrzymem doby obecnej jest Finlandczyk Viänä Möllerine, mierzący równe dwa i pół metra. W przeciwieństwie do większości olbrzymów Finlandczyk zdaje się być zupełnie zdrowym, przede wszystkim nie pojawiła się u niego grożąca wszystkim olbrzymom gruźlica kości. Möllerine służył także w wojsku, a ponieważ rozporządza niezwykłą siłą, chce się „poświęcić" zawodowi bokserskiemu. Potężnymi rozmiarami ciała poszczycić się mogli zmarli kilka lat temu Holenderczyk William van Droysen i Irlandczyk Patrik O'Brien, gdyż każdy z nich osiągnął wzrost 2,68 m. Występowali oni obaj głównie w Ameryce i zmarli we wczesnym wieku na gruźlicę kości.

Bardzo popularnym był olbrzym Machnow, Rosjanin z pochodzenia, który wprawdzie miał tylko 2.37 m, ale za to wszędzie, gdzie się pojawił, stawał się sprawcą jakiegoś zajścia lub skandalu. W Paryżu, gdzie Machnow zerwał umowę, manager jego kazał go osadzić w areszcie za oszustwo. Wyrok sądowy jednakże nie został wykonany, ponieważ cele więzień paryskich były za małe dla tego niesfornego Goliata. I on stał się pastwą gruźlicy niedożywszy lat 30.

Płeć słaba poszczycić się może także okazami anormalnie wielkimi. W szpitalu w Rumunii leży dziewczyna wiejska, nazwiskiem Fekete, która mimo 28 lat wciąż jeszcze rośnie, chociaż już osiągnęła 2,30 m. Dziewczyna ta cieszy się podobno pozatem dobrym zdrowiem, i poszła do szpitala po to tylko, aby poddać się operacji, któraby położyła kres dalszemu rośnięciu. Dotąd wprowdzie o podobnych operacjach nic nie wiadomo.

Olbrzymim wzrostem 2,35 m poszczycić się mogła także Niemka Maria Wedde, która już w 15 roku życia osiągnęła swój wzrost rekordowy. Zdołała ona wprawdzie tylko przez 4 lata się produkować, gdyż już w 19 roku życia zmarła na gruźlicę. Nie mogła też skorzystać z licznych ofert małżeńskich, jakie jej bezustannie robiono.

(Kk)

Pisma drożeją we Francji

Od ubiegłej środy wszystkie tygodniki francuskie podwyższyły w 25 pct cenę pojedyńczych egzemplarzy, która wynosiła poprzednio 75 centymów. Dodatek wieczorny „Journal de Debats" podrożał już od 1 bm. o 10 centymów (50 obecnie), a w niedzielę w ogóle nie będzie się ukazywał. Podwyżka spowodowana została wzrostem płac zarobkowych oraz ceny papieru.

METROPOLIS
JUTRO W ŚRODĘ, 8. bm. o godz. 3 po pol. najciekawszy i najlepszy film genialnej aktorki i ulubienicy publiczności SYLVII SIDNEY Obraz potężny, niezwykły a nadewszystko współczesny p. t.
„SERCE INDIANKI"
Intrygujący romans młodego milionera amerykańskiego i pięknej Indianki.
Bilety od 40 groszy.
ng 1212

Skandaliczny proces między 2 członkami rodziny Habsburgów

Leopold Salwator zaskarżył swą matkę o większą sumę pieniędzy, które rzekomo dostała przy końcu wojny światowej od cesarzowej. W swoim pozwie podkreślił, że teraz, kiedy jego matka rozporządza wielkimi środkami pieniężnymi — on sam teraz znajduje się w skrajnej nędzy i nawet głoduje. W tych dniach ma być wesele jego siostry, która wychodzi za mąż za włoskiego posła w Hadze. Zaznacza, że nie może jechać na wesele swojej siostry, ponieważ nie stać go na sprawienie sobie porządanego ubrania. W austriackich kołach incydent ten wywołał przykre wrażenie.

APOLLO
Na rzecz Ligi Morskiej i Kolonialnej JUTRO W ŚRODĘ, 8. bm. o godz. 12 w poł. specjalny seans. Najpiękniejsza para artystów **Errol Flynn** oraz **Olivia de Havilland** w arcyfilmie awanturniczo-korsarskim
„KAPITAN BLOOT"
Porywająca opowieść **Rafaela Sabatiniego** obecnie jako film. przewyższa wszystko widziane... Wydano miliony, aby dać światu najniezwyklejsze wrażenia. — Żywiołowy bunt na okręcie piratów — Gigantyczne bitwy morskie. **Bilety 40 — 60 — 80 groszy.**
ng 1214

Meteor z roku 1540 odnaleziony

Około roku 1540 spadł w Argentynie, prowincji Santiago, meteor. Meteor ten był znany pod nazwą Macon del Fiero i był znany z wielu legend indiańskich. Mimo licznych poszukiwań nie można go było do tego czasu odnaleźć. Dopiero w tych dniach zgłosił się jeden z mieszkańców prowincji i oświadczył, że znalazł ten, tak długo poszukiwany, meteor. Znajdował się on na gruncie należącym do niego na głębokości półtora metra. Ten „wielki kamień", który spadł z nieba, jak mówi obrazowo legenda indiańska, składa się z żelaza, niklu i chromu. Waga jego wynosi 20 ton, a odłamki, które obok niego znajdowały się — ważą 5 ton. Na podstawie postanowienia rządu z roku 1873 znalazcy meteoru należy się nagroda 2 00 pesetów. Znalazca właśnie zażądał tych 2 tysięcy pesetów. Ponieważ okazało się, że mimo upływu tak długiego czasu od wydania postanowienia — ma do tej nagrody prawo, wskutek tego nagrodę tę otrzymał. Rząd argentyński nie ograniczył się jednak do tego i wynagrodził go jeszcze większym obszarem ziemi, co naturalnie uszczęśliwiło ubogiego wieśniaka.

Pewny siebie

Müller wygrał proces. Adwokat depeszuje:
— Słuszność zwyciężyła.
Müller odpowiada:
— Proszę apelować! „Jugend")

Dbajmy o estetyczny wygląd
Gabinet kosmetyczny
Magistra Kuntzówny
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 4 m. 3, tel. 5438
Pielęgnacja cery i włosów. Usuwanie plam i piegów oraz nadmiernego owłosienia.
dg 25168

RADIO

Koncerty rozrywkowe w bieżącym tygodniu Polskiego Radia posiadają najróżnorodniejszy charakter. Znajdą tutaj słuchacze piosenki lekkie w wykonaniu solistów, popularne melodie w wykonaniu orkiestry, zespołów wokalnych, oraz pogodne audycje słowno-muzyczne.

Środa dnia 8. XII jako dzień świąteczny obfituje w liczne koncerty rozrywkowe i popularne. O godz. 8.15 usłyszą radiosłuchacze dźwięki orkiestry wojskowej pod dyr. Sadowskiego z Poznania, o godz. 11.00 lekkie intermezza i serenady z płyt, o godz. 13.20 koncert rozrywkowy z Wilna. Po południu przygrywać będzie o godz. 18.05 Kapela Ludowa Dzierżanowskiego, o godz. 19.15 popłyną falami eteru pieśni Śląska Cieszyńskiego, a o godz. 20 zagraniczne piosenki liryczne i komiczne z płyt. Muzyka taneczna Małej Orkiestry P. R. z udziałem refrenistów zakończy o godz. 22 program muzyczny tego dnia.

W czwartek dnia 9. XII o godz. 11.40— pieśni francuskie z płyt, o godz. 16.15 koncert rozrywkowy w wyk. Tria Salonowego z Katowic, a o godz. 22.00 prawie dwugodzinny koncert, złożony z najpiękniejszych melodyj i wiązanek w wyk. Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego z udziałem solistów i „Czwórki Radiowej".

Piątek dnia 10. XII przyniesie o godz. 16.15 „Walce i serenady" w wyk. Tria Rozgłośni Poznańskiej i śpiewaczki Celiny Kreyczi. O godz. 18.10 nadane zostaną „Zespoły wokalne w operetkach zagranicznych" w nagraniach płytowych i o godz. 19.30 nieznane pieśni ludowe Śląska.

W sobotę dnia 11. XII o godz. 18.15 usłyszą radiosłuchacze piosenki w wyk. Zofii Terne, a o godz. 20.00 koncert rozrywkowy urozmaicony piosenkami „Czwórki Radiowej" oraz melodiami, odegranymi na harmonii przez Kazimierza Turewicza.

ng 1550

DZIAŁ GOSPODARCZY

Znowu atak na złotnictwo zachodnio-polskie!

Na stosunkowo wąskim, niemniej jednak ważnym odcinku naszego życia gospodarczego trwa od przeszło roku ostre zaognienie, wywołane przez złotników warszawskich (niestety, nie tylko żydowskich, ale i polskich), a skierowane przeciwko złotnictwu zachodnio-polskiemu. Przedmiotem sporu jest ustawodawstwo probiercze, które dotychczas nie uległo unifikacji. W b. dzielnicy pruskiej obowiązuje ciągle jeszcze po-niemiecka ustawa probiercza, oparta na tzw. systemie represyjnym, tzn. uprawniająca złotników do zaopatrywania przedmiotów ze złota i srebra w cechę, bez jakiejkolwiek interwencji urzędowej. Natomiast w b. dzielnicach rosyjskiej i austriackiej obowiązują ustawy oparte na systemie prewencyjnym, tzn. zmuszające złotników do zaopatrywania wyrobów złotych i srebrnych w cechy urzędowe, nakładane w urzędach probierczych.

Złotnicy zachodnio-polscy broniąc swych uprawnień występują od szeregu lat za oparciem przyszłej polskiej ustawy probierczej na kompromisie, godzącym obydwa systemy; złotnicy zachodnio-polscy domagają się, aby wprowadzono w całej Polsce system represyjny przy równoczesnym daniu możności uzyskiwania cechy urzędowej. Przeciwko temu projektowi występują gwałtownie złotnicy żydowscy, uważając, że godzi on w ich interesy. Może i słusznie uświadamiają oni sobie, że publiczność polska nie ufałaby ich cechowaniu, obawiając się oszustwa, wobec czego omijałaby żydowskie składy złotnicze; gdyby zaś Żydzi zaopatrywali swe wyroby w cechę urzędową, wyroby ich byłyby droższe, co zwężałoby ich zdolność konkurencyjną. Jeśli ostatecznie nie można dziwić się Żydom, to dziwić się trzeba warszawskim złotnikom — Polakom, że — nie dostrzegając własnego interesu — dają się prowadzić na pasku żydowskim przeciwko kolegom złotnikom z Polski zachodniej.

Kampania przeciwko złotnictwu zachodnio-polskiemu, niestety, obfituje w różne — delikatnie się wyrażając — nieścisłości i fałsze. Dowodem tego artykulik pt. „O unifikację ustawodawstwa w przemyśle złotniczym", zamieszczony w n-rze 258 „Codziennej Gazety Handlowej".

Tak więc świadomie fałszywie w ustach przedstawicieli cechów warszawskich jest twierdzenie, że w Bydgoszczy czy Gdyni nie ma obowiązku cechowania przedmiotów ze złota i srebra. Wiadomo przecież, że istnieje ustawowy obowiązek cechowania przedmiotów przez wytwórcę. Z fałszywej przesłanki wyciągnięto oczywiście fałszywy wniosek, że konsument w Warszawie jest chroniony, a w Gdyni czy Poznaniu nie jest chroniony.

Niesłychaną insynuację stanowi twierdzenie, że na ziemiach zachodnich istnieje szeroko rozgałęziony przemyt wyrobów złotniczych. O ile nam wiadomo, nie było ani jednego wypadku, ażeby choć jedna firma zachodnio-polska miała cokolwiek wspólnego z przemytem, natomiast zdarza się, że na granicy niemieckiej przytrzymuje się żydków szmuglujących z zagranicy wyroby złotnicze. Firmy zachodnio-polskie prowadzą niemal bez wyjątku prawidłową księgowość, a przy częstych kontrolach skarbowych stwierdzenie pochodzenia towarów jest rzeczą łatwą.

Oto mała próbka insynuacyj, jakimi się operuje przeciwko złotnictwu zachodnio-polskiemu. Należy ufać, że wreszcie złotnicy warszawscy ockną się ze swego letargu i przypomną sobie, że I Ogólnopolski Kongres Rzemiosła Chrześcijańskiego odbyty w Warszawie, w dniach 19 i 20 kwietnia ub. r. wypowiedział tezę — obowiązującą również i złotników warszawskich! — iż mianowicie ustawa probiercza ma być oparta na systemie obowiązującym dotychczas w Polsce zachodniej.

W Poznaniu odbędzie się pierwszy kongres chrześc. przemysłu i handlu drzewnego

Z inicjatywy Związku Przemysłowców i Kupców Drzewnych oraz Zrzeszenia Chrześcijańskich Przemysłowców i Kupców Drzewnych ukonstytuował się komitet organizacyjny Pierwszego Ogólnopolskiego Kongresu Chrześcijańskich Przemysłowców i Kupców Drzewnych. W skład Komitetu weszli: p. prezes arch. Staniewski jako przewodniczący, p. dyr. Weiss jako sekretarz oraz pp. prezesi Zakrzewski, Dereziński, Litke i inż. Kaczmarczyk jako członkowie. Projektowany kongres odbędzie się w pierwszym kwartale roku 1938 w Poznaniu, a zadaniem jego będzie przegląd sił polskiego kupiectwa drzewnego i zorganizowanie Rady Naczelnej Związku Chrześcijańskich Przemysłowców i Kupców Drzewnych, której głównym zadaniem ma być walka z pośrednictwem żydowskim w handlu drzewnym, oraz skupienie pod sztandarem Związku całego polskiego kupiectwa drzewnego, odebranie Żydom eksportu i kontyngentów drzewnych, oraz nawiązanie ścisłej współpracy ze Związkiem Właścicieli Lasów. Zaznaczyć trzeba, że ta dziedzina naszego życia gospodarczego jest jedną z nielicznych, gdzie Żydzi są przeważnie tylko pośrednikami, dlatego walka z nimi nasunie tylko nieliczne trudności, które zorganizowane kupiectwo drzewne z łatwością pokona.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Na dzisiejszych giełdach walutowych w dalszym ciągu nie zanotowano żadnych poważniejszych zmian kursowych, przy czym — o ile chodzi o dolar, — kursy jego są nadal niskie, uzasadniające konieczność transportów złota z Ameryki do Europy. Dewiza na Paryż w notowaniach gotówkowych nie wykazała zmian, w notowaniach terminowych zaś w Londynie deporty wynosiły: 1-miesięczny 0,62½, 3-miesięczny zaś — 2,50.

(k) **Prace w centralnym okręgu przemysłowym.** W związku z włączeniem powiatu mieleckiego do obszaru C. O. P. — prowadzone są obecnie intensywne prace przy uprzemysłowieniu tej okolicy. Na terenach Mielca i okolicznych wiosek powstają wielkie zakłady przemysłowe, przy których budowie znajduje zatrudnienie przeszło 700 robotników, poza tym budowane są obecnie domy robotnicze, w których zamieszkają sprowadzeni w przyszłym roku specjaliści do nowych fabryk. W szybkim tempie wykończono również budowę 2-kilometrowej bocznicy kolejowej, prowadzącej od toru głównego na tereny zakładów przemysłowych.

(k) **Wielkopolska przemysłowym okręgiem spożywczym.** Łącznie z upadkiem gospodarczym Welkopolski i ucieczką z jej terenu licznych przedsiębiorstw przemysłowych w kierunku innych części kraju wysuwa się koncepcję silnego rozbudowania w okręgu wielkopolskim przetwórczego przemysłu spożywczego. Aczkolwiek przemysł spożywczy w Wielkopolsce jest już rozwinięty dość znacznie, jednakże istnieje jeszcze wiele niewyzyskanych pod tym względem możliwości, że wymienimy tylko przetwórstwo owocowe, które w ogóle stawia dopiero w Polsce pierwsze kroki. Intencja projektodawców jest stworzenie z Wielkopolski okręgu produkcji spożywczej. Dzięki temu zdołanoby w pewnej mierze zahamować proces pauperyzacji gospodarczej Poznańskiego, jaki odbywa się bez przerwy w latach ostatnich. (az.)

(k) **Wpływy i wydatki budżetowe w listopadzie.** Tymczasowe zamknięcia rachunków skarbowych za miesiąc listopad. będący 8 miesiącem rb. budżetowego, wykazują dochody w kwocie 206.710 tys. zł i wydatki w sumie 203.767 tys. zł. Nadwyżka dochodów nad wydatkami wynosi 2.943 tys. zł w porównaniu z 1.583 tys. zł w listopadzie 1936 r. Dochody w listopadzie rb wyższe są niż w listopadzie 1936 r. o 21,9 miln. zł, przy czym wydatki, zgodnie z wykonywanym budżetem i ustawami o kredytach dodatkowych, większe są w porównaniu z listopadem r. ub. o 20,4 miln. zł; we wzroście tym największą rolę grają wydatki na obsługę długów krajowych i zagranicznych, które wyniosły 29,4 miln. zł, gdy w listopadzie r. ub. 20,6 miln. zł. Nadwyżka za pierwsze 8 miesięcy rb. budżetowego wynosi 6.588 tys. zł w porównaniu z 2.037 tys. zł, w tym samym okresie ub. r. budżetowego.

(k) **Środek na wzmocnienie zaufania do waluty gdańskiej.** W gdańskim Dzienniku Ustaw ukazało się tzw. „Roggenschuldenverordnung", w myśl którego zobowiązania (hipoteczne, ciążące na nieruchomościach przede wszystkim wiejskich) i opiewające na towary (zwłaszcza na zboże) muszą być zmienione i opiewać na walutę gdańską. Rozporządzenie to w/g komunikatu biura prasowego senatu gdańskiego uzasadnione jest względami na wzmocnienie zaufania do waluty gdańskiej. Rozciągnie się ono także na wysokość czynszów dzierżawnych na gospodarstwa rolne.

(k) **Uproszczone nadawanie przesyłek pocztowych.** Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu zawiadamia, że w myśl przepisów ordynacji pocztowej władze i urzędy państwowe i samorządowe, tudzież przedsiębiorstwa przemysłowo - handlowe i osoby prywatne, nadające stale większą ilość przesyłek listowych poleconych lub paczek mogą korzystać z uproszczonego sposobu nadawania ich na poczcie. Uproszczone nadawanie daje korzyści nadawcom, gdyż przyśpiesza załatwienie czynności, a tym samym nadawca zyskuje na czasie. Szczegółowych informacyj udzielają miejscowe placówki poczt i telegrafów i akwizytorzy pocztowi (w Poznaniu akwizytor pocztowy telefon nr 45-61 wewn. 257).

(k) **Nadzór nad kotłami parowymi.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 80 ogłoszono rozporządzenie min. przemysłu i handlu o wykonywaniu nadzoru oraz bezpośredniego dozoru nad kotłami parowymi, w myśl którego nadzór nad wszystkimi kotłami tak rządowymi, jak i prywatnymi, z wyjątkiem kotłów, podlegających nadzorowi ministra komunikacji i ministra spraw wojskowych oraz kotłów parowych na statkach oraz w urządzeniach portowych, sprawują właściwe władze przemysłowe wojewódzkie drugiej instancji. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. 4. 1938 r. i obowiązuje do dnia 1. 1. 1939 r.

(k) **Rudy żelazne w Koneckiem.** Poszukiwania rudy żelaznej i badania prowadzone energicznie od szeregu miesięcy w wielu miejscowościach pow. koneckiego, a zwłaszcza w okolicy Chlewisk, Niekłania i Stąporkowa coraz szerzej ujawniają w skałach płonnych pokłady rud żelaznych. Napotkano również właściwy sferosyderyt ilasty pod postacią twardych, zbitych nerkowatych brył. Miąższość rud wynosi najczęściej około 45 cm, a zawartość Fe w stanie surowym około 35 pct. Wysiłki poszczególnych kopalni na terenie powiatu do wydobywania rud zostały ostatnio wzmożone tak dalece, że stan zatrudnienia został obecnie w wielu kopalniach poważnie zwiększony i w dalszym ciągu wykazuje tendencję do wzrostu.

Z ZAGRANICY

(z) **Walka z zarazą bydła w Niemczech.** Minister Spraw Wewn. Rzeszy wydał rozporządzenie wprowadzające szereg środków zapobiegawczych przeciw szerzeniu się zarazy racić i pyska. W Prusach Wschodnich od 10 lat nie ma zwierząt zarażonych. Wwożenie zwierząt kopytnych do Prus Wschodnich z pozostałych okręgów Rzeszy jest zabronione. Przy sprowadzaniu słomy i siana przestrzegane ma być surowo, aby pasza nie pochodziła z okręgów zarażonych lub nawet pozostających pod obserwacją. Podobne zarządzenia wydano specjalnie dla okręgu Wiesbaden, gdzie zaraza szczególnie przybrała na sile.

(z) **Anglicy czynią trudności w rokowaniach węglowych z Polską.** Jak wiadomo, prowadzone ostatnio rokowania między przedstawicielami polskiego i angielskiego przemysłu węglowego w sprawie wygasającego z końcem rb. porozumienia eksportowego, zostały odroczone do dnia 15 grudnia rb., chociaż już oddawna zapowiadano uzyskanie porozumienia przed końcem listopada. Przyczyną przerwy w tych rokowaniach jest, zdaniem sfer miarodajnych — nieustępliwość przemysłu angielskiego co do przyznania Polsce kontyngentów większych od dotychczasowych. Stanowisko swe uzasadniali Anglicy istniejącymi układami handlowymi z państwami skandynawskimi, w których angielskie kontyngenty eksportowe na 1938 r. zostały już ściśle określone, zatem podwyższenie kontyngentów polskich stanowiłoby wyłom w tych umowach.

Z WYDAWNICTW

(w) **„Jak sporządzić testament".** W ostatnich dniach ukazała się na półkach księgarskich książka pod powyższym tytułem. Autor, sędzia okręgowy W. Jonsik, omawia w niej w sposób jasny i dostępny dla każdego, a jednocześnie wyczerpujący jedną z żywotniejszych spraw, a to sporządzenie testamentu. Książka nie ogranicza się przytem tylko do omówienia jak należy sporządzić testament, aby był on skuteczny pod względem prawnym, ale także cały szereg spraw związanych z testamentem, jak np. otwarcie testamentu, jego zaczepienie itd. Znaczenie praktyczne podnosi cały szereg podanych w książce wzorów.

O wynikach konkursu na hasła kupieckie

W dzisiejszym wydaniu porannym podaliśmy wyniki konkursu na hasła pod godło kupieckie. Poniżej podajemy opinię p. Fr. Woźniaka, prezesa Wielkopolskiego Związku Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich w związku z zakończeniem konkursu:

— Konkurs dał jak najlepsze wyniki dzięki bardzo wydatnej współpracy pism poznańskich. Impreza ta przyczyniła się do większego upowszechnienia w społeczeństwie haseł niezależności gospodarczej, usymbolizowanych przez godło organizacyjne.

Ogromnie radosny jest fakt udziału w konkursie wszystkich warstw społecznych, co oznacza, że solidarna akcja w dziele budowania siły gospodarczej narodu staje się coraz bardziej faktem dokonanym. Nader liczny udział młodzieży w omawianej imprezie zwiastuje pocieszający objaw, że młode pokolenie docenia znaczenie zdrowego polskiego handlu w całokształcie spraw gospodarczych państwa. Jest to też wskazaniem, iż nowe roczniki będą umiały podejmować twórcze wysiłki, zdążające do ugruntowania podstaw ekonomicznych życia zbiorowego z pominięciem czynników, wrogich polskiemu narodowi. (wyg)

Chleb dla Polaków

W mieście woj. warszawskiego (18 tys. mieszkańców) potrzebni są: skład farb, futer, skór, konfekcji męskiej i damskiej, kamasznicy, krawiec męski, damski i wojskowy, kuśnierz, zegarmistrz, optyk, skład zegarków, rzeźnik, czapnik, hurtownia kolonialna. W mieście tym jest również do nabycia skład skór.

W mieście woj. lwowskiego (14 tys. mieszkańców) bardzo pożądany jest skład żelaza. Placówka taka może liczyć na bardzo pewne i wielkie powodzenie. Tam również potrzebny jest skład konfekcji, dobry krawiec męski i damski. Lokale są.

W mieście woj. łódzkiego (5 tys. mieszkańców) potrzebni są: skład drzewa i materiałów budowlanych. W okolicy nie ma lasów, trzeba drzewo sprowadzać. — Tym trudnią się wyłącznie Żydzi i robią dobre interesy. Skład żelaza bardzo pożądany, skład skór, księgarnia, skład konfekcji, handel bydła i koni, zegarmistrz, handel nasion i nawozów sztucznych. — Okolica bogata.

W mieście woj. kieleckiego (8 tys. mieszkańców) potrzebni są: skład bławatów, hurtownia spożywcza, skład z rowerami i sprzętami radiowymi, skład naczyń kuchennych, szkła i porcelany, zegarmistrz, skład konfekcji, handel bydłem, jatka mięsna.

W Płocku jest do nabycia wytwórnia szczotek i wyrobów skórzanych wraz z lokalem w odpowiednim punkcie miasta. Interes jest na sprzedaż z powodu podeszłego wieku właściciela. Powodzenie pewne.

W mieście woj. łódzkiego (52 tys. mieszkańców) potrzebni są: hurtownia spożywczo-kolonialna, młyn parowy, skład nawozów sztucznych, skład narzędzi rolniczych, skład obuwia, fabryka mydła, skup drobiu, nabiału, zboża i owoców.

W mieście woj. warszawskiego (13 tys. mieszkańców) potrzebne są: skład materiałów budowlanych, opałowych, konfekcji oraz manufaktury, hurtownia spożywczo - kolonialna, handel zbożem, handlarze bydłem, skład skór i przyborów szewskich, czapnik, kamasznik, zegarmistrz, kino (jest jedno kino żydowskie).

Poważna placówka handlowa w mieście wojewódzkim b. Kongresówki, handlując ze wsią i prowincją różnorodnymi artykułami, głównie towarami spożywczymi w hurcie i detalu, rozszerzając swą działalność, przyjmie wspólników z kapitałem i współpracą. Interes oparty na zasadach narodowych i bezwzględnie uczciwych. Możliwości handlowe nieograniczone.

Informacyj udziela Wydział Akcji Gospodarczej przy zarządzie okręgowym Stronnictwa Narodowego w Poznaniu, pl. św. Marcina 65, m. 9. Tytułem kosztów manipulacyjnych prosimy załączać do listów 1 zł w znaczkach pocztowych.

JEŚLI PUDER to tylko **PUDER HIGIENICZNY**
Lab. Chem. Farm.
M. MALINOWSKIEGO
nie niszczy cery, daje piękną karnację
WARSZAWA, Chmielna 4
Do nabycia we wszystkich, pierwszorzędnych firmach.
ng 52812a

PRZECIW PIERZCHNIĘCIU i ŁUSZCZENIU RĄK **KREM PRAŁATÓW** PERFECTUS
ng 53 177

SPORT

Stosunek PUWF do sportu społecznego

PUWF wypowiedział się obecnie co do meritum swego stosunku do sportu społecznego.

Państwowy Urząd W. F. stwierdza, że ustawa o stworzeniu PUWF, statut Z. Z., określający prawa Urzędu wobec związków i klubów sportowych, jak i wreszcie wytyczne PUWF, dla związków — ustaliły wyczerpująco stosunek PUWF. do sportu społecznego. PUWF. nie jest instytucją powołaną do prowadzenia działalności sportowej: musi się on troszczyć jedynie o to aby działalność klubów i związków szła w kierunku wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego swych członków. Są to bezpośrednie cele o znaczeniu państwowym i dlatego PUWF. posiada prawo kontroli nad działalnością związków.

Zainteresowanie Urzędu sportem, zwłaszcza zasadniczym, może być tylko czynnością wtórną. Zainteresowanie to, a więc i pomoc udzielana sportowi, stoi w bezpośrednim związku ze stopniem przydatności tego sportu dla osiągnięcia celu zasadniczego, przy czym pomoc materialną uzyskać mogą organizacje sportowe tylko zależnie od wysokości sum przeznaczonych dla P. U. W. F. w budżecie bezpośrednio na prowadzenie i popieranie sportu w ścisłym tego słowa znaczeniu. W tych warunkach (a warunki te ustalił nie PUWF a ustawa) nie może być mowy o odmawianiu przez P. U. W. F. pomocy materialnej sportowej.

Ustawowe określenie zadań PUWF. wyklucza również możliwość jakiegokolwiek etatyzmu czy totalizmu w polskim sporcie.

Reasumując PUWF. stwierdza że: 1) zasadniczym zadaniem PUWF. i jego organów jest prowadzenie p. w. i w. f., 2) że sport polski w swych założeniach jest i powinien być domeną pracy społecznej, 3) że PUWF. może udzielać sportowi społecznemu pomocy materialnej jedynie w ramach przyznanych sum budżetowych.

Z tego ma wynikać, że: 1) pretensje o niedostateczne uwzględnianie przez P. U. W. F. potrzeb sportu społecznego są nieuzasadnione. PUWF. udzielał i w dalszym ciągu udziela maksimum tej pomocy na jaką mu pozwala posiadany budżet. Urząd nie posiada ani ustawowych, ani logicznych podstaw do przejęcia na siebie całkowitego finansowania życia sportowego. Nie może utrzymywać organizacyj społecznych, bo byłoby to absurdem — może je tylko popierać. Organizacja społeczna, będąca na utrzymaniu państwowym nie będzie organizacją społeczną.

2) PUWF. jest uprawniony do kontrolowania działalności organizacyj sportowych i do stawiania im tych czy innych wymagań zupełnie niezależnie od sprawy udzielania czy nieudzielania subwencyj.

3) Imputowanie PUWF chęci odsunięcia czynnika społecznego lub umniejszania jego znaczenia — nie ma żadnych podstaw. PUWF. rozumie, jakie sport przynosi korzyści pracom W. F. i P. W. i dlatego „utrudnianie" pracy organizacjom społecznym i „zniechęcanie" działaczy społecznych, byłoby działaniem na własną szkodę. PUWF. widzi w organizacjach sportowych swego naturalnego sprzymierzeńca.

4) Niejednokrotnie wysuwane przez związki sportowe żądania w stosunku do PUWF., aby Urząd przez swoje organa zajął się tworzeniem klubów sportowych, przeprowadzał imprezy itp. — nie liczą się ani z możliwościami ani z zasadniczym charakterem organów PUWF., które powołane są do zupełnie innych zadań, podobne wysuwanie żądań co do wysokości subwencyj jest niczym nie uzasadnione. Tymbardziej, że związki kwoty te „ustalają" nie licząc się ani z wysokością budżetu PUWF. ani z koniecznością podziału posiadanych środków.

Automobilizm

Najczęstsze przyczyny wypadków samochodowych. W A. P. w Warszawie odbyła się w ostatnich dniach konferencja prasowa, której celem było nawiązanie kontaktu z tymi dziennikarzami, którzy prowadzą kronikę wypadków i mają tym samym możność rozwinięcia propagandy przepisów ruchu.

W czasie konferencji tej dwaj znani fachowcy automobilowi pp.: kpt. St. Szydelski i W. Rychter zaznajomili zebranych z najczęstszymi przyczynami wypadków samochodowych.

Szczególny nacisk położyli prelegenci na konieczność przestrzegania przepisu „pierwszeństwa drogi" obowiązującego na skrzyżowaniach, a tak często lekceważonego przez automobilistów. Poza tym p. Rychter omówił szczegółowo problem „długości drogi hamowania". Jak wiadomo bowiem większość automobilistów nie orientuje się, ile wynosi rzeczywiście przestrzeń, jaką przebywa auto od momentu spostrzeżenia przeszkody przez kierowcę aż do momentu zupełnego unieruchomienia pojazdu. Na podstawie praktycznych badań przeprowadzonych przy pomocy metody „pistoletowej" ustalono zupełnie dokładnie, że „droga hamowania" przy hamulcach na cztery koła wynosi: przy szybkości 10 km/godz. — 2,93 metra, przy 30 km/godz. — 14,48 m, 40 km/godz. — 23,17 m, przy 50 km/godz. — 33,56 m, przy 60 km/godz. — 46,25 m, przy 70 km/godz. — 60,58 m, przy 80 km/godz. — 77,14 m, przy 90 km/godz. — 95,70 m, przy 100 km/godz. — 116,36 m. Przy hamulcach na dwa koła „droga hamowania" jest oczywiście znacznie dłuższa i wynosi np.: przy 40 km/godz. — 38,57 m, przy 70 km/godz. — 107,88 m, a przy 100 km/godz. — 212,46 m. Również na wydłużenie „drogi hamowania" wpływa wilgotność nawierzchni, gołoledź itp. Na gołoledzi przy szybkości 40 km/godz. i hamulcach na cztery koła „droga hamowania" wynosi 100 m.

Poza powyższymi problemami omówiono przyczyny wypadków zachodzących w czasie jazdy przy świetle sztucznym. Tu trzeba wspomnieć po pierwsze o stanach kataleptycznych, jakim podlegają kierowcy długodystansowi. Stany te zmniejszają do minimum sprawność kierowcy, który „śpiąc na jawie" może b. łatwo spowodować wypadek. Poza tym p. Rychter wspomniał o barbarzyńskim zachowaniu się niesfornych kierowców, którzy w czasie nocnej jazdy, mijając inne pojazdy nie zmieniają świateł szosowych na światła do mijania, powodując tym samym oślepianie mijanych kierowców.

Wyprawki dla niemowląt
Stanisław Schulz
POZNAŃ — Stary Rynek 80/82
Pg 34 547-48.49

Gimnastyka

Niemcy biją Węgry. W Budapeszcie, wobec regenta Węgier Horthy'ego i 4.000 widzów rozegrany został międzypaństwowy mecz gimnastyczny Niemcy — Węgry, zakończony zwycięstwem Niemiec w stosunku 287,85:282,05 p.

Lekka atletyka

Walne zebranie poznańskiego OZLA odbędzie się we środę o godz. 14.30 w lokalu hotelu Britania, al. marsz. Piłsudskiego 2.

K. S. Warta zawiadamia, że we czwartek o godz. 20 w sali nad sekretariatem odbędzie się miesięczna schadzka sekcji lekkoatletycznej. Ze względu na ważność spraw i ciekawy referat p. Karola Hoffmanna przybycie wszystkich koleżanek i kolegów obowiązkowe. Poza tym odbędzie się wręczenie dyplomów za odbyte mistrzostwa pań i juniorów oraz dyplomów zdobytych na zawodach organizowanych przez Miejski Ośrodek W. F. i P. W.

15 najlepszych zawodników w roku ubiegłym w okręgu poznańskim ustalił zarząd POZLA na podstawie tabeli fińskiej następująco:

1. Tilgner za rzut kulą z wynikiem 14.88 otrzymuje 909 p.
2. Popek za bieg 100 m 10,8 sek. — 902 p.
3. M. Hoffmann za trójskok 14.68,5 — 882 p.
4. K. Hoffmann za rzut dyskiem 45.36 — 878 p.
5. Górzyński za bieg 100 m 10.9 — 872 p.
6. K. Hoffmann za skok w zwyż 1.87 — 871 p.
7. Turczyk za rzut oszczepem 63.90 m — 864 p.
8. K. Hoffmann za skok w dal 7.17 — 850 p.
9. K. Hoffmann za rzut kulą 4.31 m — 848 p.
10. K. Hoffmann za trójskok 14.40 m — 841 p.
11. M. Hoffmann za skok w dal 7.14 m — 841 p.
12. Popek za bieg 60 m 7 sek. — 835 p.
13. P. Schmidt za bieg 60 m 7 sek. — 835 p.
14. Biniakowsik za bieg 400 m 50.9 — 823 p.
15. Klemczak za skok o tyczce 3.80 m — 818 p.

ng 1853

Motocyklizm

Roczne walne zebranie Motoklubu „Unia" odbędzie się w środę, 15 bm. o godz. 20 w lokalu klubowym przy ulicy Zielonej 6.

korespondencja z czytelnikami

„Stały Czytelnik". W myśl przepisu art. 288 § 1—4 i dalszych może Pan, jako wierzyciel żądać, aby czynność prawna, dokonana przez bank ze szkodą dla Pana, była uznana w stosunku do Pana, za bezskuteczną. Z żądaniem tym może Pan wystąpić w drodze powództwa przeciwko nowonabywcy, jeżeli bank przedsięwziął czynność ze świadomością pokrzywdzenia Pana a nowonabywca o tem wiedział lub wiedzieć był powinien i jeżeli pozostały majątek banku nie wystarcza na zupełne pokrycie wierzytelności Pana. Naszym zdaniem byłby właściwy Sąd Okręgowy w Ostrowie (art. 35 kpc.). Pan musi przybrać sobie adwokata, który praw Pana będzie strzegł. (K)

J. Chudak — Śmigiel. Życzonych informacyj udzielić Panu może jedynie Bank Polski w Poznaniu, do którego się osobiście zwrócić radzimy. (K)

„Koźminianka". Zasadniczo wedle przyjętych zwyczai pół roku. (K)

„Alma 291". Wnioski o odznaczenie kierować należy do kapituły Krzyża i Medalu Niepodległości w Warszawie, Aleje Ujazdowskie 1. Dołączyć należy poświadczenia byłych dowódców oficerów z czasu powstania, którzy zasługi Pana muszą potwierdzić a podpisy ich muszą być notarialnie legalizowane. (K)

„O 1785". Za wszelkie zaległości z tytułu podatku przemysłowego a więc za to, o czym Pan mówi, odpowiada nowonabywca danego przedsiębiorstwa, jeżeli urządzenie składu i towary nabył od poprzednika w drodze kupna — sprzedaży. (K)

„Lokator 500". Wypowiedzenie mieszkania z tego powodu jest niedopuszczalne (art. 11 lit. i ustawy o ochronie lokatorów). Ogłoszenia całej znowelizowanej ustawy uskutecznić nie możemy. Radzimy ustawę tę sobie nabyć w jednej z tutejszych księgarni. (K)

W. W. 123. Dokładnych informacji w tym kierunku udzielić Panu może Elektrownia Miejska, dokąd się zwrócić należy. (K)

St. B. Rozporządzenie Prez. R. P. z dnia 14 listopada 1935 r. o obniżce komornego przedłużone zostało do 31 marca 1938 r. Ustawa o ochronie lokatorów odnośnie dwóch pokoi i kuchni pozostaje nadal. (K)

„Emeryt — Ilowiec". Należy ustawowo potrącać 1/5 część od 218 zł tj. 43.60 zł tak, że pozostaje Panu jeszcze 174,40 zł czyli więcej jak 100 zł miesięcznie. (K)

SAME CELUJĄCE
bo pije codziennie
OVOMALTYNĘ!
Dzięki Ovomaltynie pokonywa z łatwością trudy nauki i wyrasta na zdrową dziewczynkę ku radości rodziców
OVOMALTINE
Dr A. WANDER S. A., Kraków.
ng 1553-4

O reformę planu loterii klasowej

Że sprawa reformy obowiązującego obecnie planu gry na naszej Loterii Klasowej dojrzała do pozytywnego załatwienia, dowodzi sam fakt polemiki, jaka rozgorzała na łamach prasy. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż to, co jest w tej chwili, nie zadowala właściwie nikogo, ani zwolenników dużej ilości średnich wygranych, ani tych, dla których godna uwagi wygrana zaczyna się dopiero od stu tysięcy złotych wzwyż.

Trzeba więc szukać wyjścia z tej zagmatwanej sytuacji, co nie jest także łatwe, jak to się zdaje autorowi niektórych listów, ogłoszonych w prasie. Bo przecież jakiekolwiek przechylenie się szali w jednym kierunku wywoła gorące protesty strony drugiej i staniemy znów wobec zagadnienia: jakie zmiany należałoby przeprowadzić w planie gry ? ng 1857

Osobiście skłaniam się w stronę graczy, domagających się zwiększenia liczby średnich wygranych. Wygraną wielką porównałbym z marcepanem, zaś wygraną średnią z chlebem powszednim. Kto lubi marcepany, niech je zajada, ale też niech za to odpowiednio zapłaci, bo jest to zbytek, bez którego można się obejść. Natomiast chleb powszedni zbytkiem nie jest i kto go łaknie, ten powinien znaleźć możność zdobycia go. Gdy zachodzi konieczność, można nawet zakazać wyrobu marcepanów, by zapewnić możność wypieku chleba, tak samo można skasować wielkie wygrane po to, by dać licznym rzeszom graczy szanse wygrania kilku setek lub tysięcy złotych.

Zresztą, może nie jest konieczne kasowanie wielkich wygranych i wystarczy zastosowanie innych metod. O tym jednak nie chcę się rozpisywać, pozostawiając rozstrzygnięcie zagadnienia Dyrekcji Monopolu Loteryjnego.

Michał Grudziński.

Boże Narodzenie na Rivierze
Sylwester w PARYŻU
22. XII. — 4. I.
zł. 395.—
Trasa: Berlin - Szwajcaria - Mediolan - San Remo - Nicea - Paryż
FRANCOPOL Poznań, św. Marcin 58 tel. 41-04
Warszawa — Mazowiecka
ng 52973

Pięściarstwo

Wyczerpujące sprawozdanie z zawodów pięściarskich w Nykoebing przyniosą Nowiny Poświąteczne we czwartek rano.

Serdecznie dziękujemy za dowód pamięci z Oslo pp. Stammowi, Koziołkowi, Czortkowi, Woźniakiewiczowi, Kolczyńskiemu, Chmielewskiemu, Pisarskiemu, Szymurze i Klimeckiemu.

Piłka nożna

Warta lig. — HCP, zawody towarzyskie odbędą się o godz. 11 na boisku HCP.

K. S. KPW Poznań podaje do wiadomości, że zaprawa zimowa sekcji piłki nożnej odbywa się w dalszym ciągu każdego czwartku od godz. 20 do 21 w szkole Powszechnej przy ul. Prądzyńskiego. Wzywa się wszystkich członków do pilnego uczęszczania na zaprawę. (kom)

NAJNOWSZE
ODBIORNIKI RADIOWE
DOGODNE WARUNKI
Poznańskie Tow. Telefonów
Ng 1063 z o. p.
Poznań, ul. Piekary 16/17, tel. 24-80

Kupuj tylko u rodaka — buduj Polskę dla Polaka!

Jedyna Pielgrzymka do Rzymu

organizowana za aprobatą Kancelarii Prymasa Polski i pod protektoratem J. E. Ks. Biskupa St. Adamskiego
28/XII — 7/I
zł 240.—
z paszportem
(Wenecja — Rzym — Neapol Padwa — Florencja)
Zapisy
ng 1937-8
FRANCOPOL Poznań, św. Marcin 58 Warszawa, Mazowiecka 9

W ELEGANCKIM kroju poleca **wszelką konfekcję**
w dobrym wykonaniu
DOM ODZIEŻY **J. Grzybek** Poznań St. Rynek 10 tel. 25-60
Ng 5386 /63

JUŻ NA KILKA DNI NAPRZÓD
ORBIS SPRZEDAJE PO CENACH NOMINALNYCH
BILETY KOLEJOWE
krajowe i zagraniczne wszelkich rodzajów
Pg 34 711-462,718

„PRASA"

miesięcznik

Organ Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism.

Wyszedł z druku zeszyt Nr 11/1937 r.

Treść zeszytu:

Odezwa Prezydium Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism do wydawców dzienników i czasopism w sprawie Pomocy Zimowej.

Uchwała Ogólnego Zebrania przedstawicieli Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism i Związku Dziennikarzy R. P. oraz wydawców i naczelnych redaktorów dzienników warszawskich, odbytego w dniu 27-go października 1937 r.

Komisja Orzekająca Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism i Związku Dziennikarzy R. P.

Propaganda i reklama prasowa na usługach życia gospodarczego (ankieta „Prasy").

Stanisław Zenon Zakrzewski: Dobre ogłoszenie.

Jan Kuczabiński: Budżety reklamowe.

Franciszek Głowiński: "Prasa — inserenci — biura ogłoszeń.

Olgierd Langer: Walka z nieodpowiednimi ogłoszeniami w prasie amerykańskiej.

Nakłady prasy niemieckiej w latachh 1934—36.

Tadeusz Malewski: Reklama prasowa w okresie poprawy koniunktury.

skrz.: Kiosk z gazetami czy nauka czytania.

Zagadnienie papieru na rynkach światowych.

Jerzy Zycki: Propaganda polityczna w Polsce w świetle ostatnich postulatów chwili.

Bohdan Jarochowski: Dziennikarstwo wielkopolskie (r. 1796—1806).

Leon Zieleniewski: Poczta Królewiecka (1718—1720).

Postulaty prasy w sprawach pocztowych.

Prace Związku Wydawców.

Organizacje i sprawy dziennikarskie.

Prasa polska za granicą.

Kronika krajowa.

Prawo a prasa.

Prasa na szerokim świecie.

Cena zeszytu 1 zł. Do nabycia w administracji „Prasy", w większych księgarniach i kioskach „Ruchu". — Prenumerata roczna: w kraju zł 10,—. za granicą: zł 12,—. — Adres administracji: Warszawa, ul. Zgoda 8 m. 4. Tel. 540-00. Konto rozrachunkowe Nr 751, Warszawa 1.

zg 1561

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

W środę, dnia 8 bm. po południu o godzinie 3-ciej „Halka" z p. Stefanią Marynowicz w roli tytułowej i p. Mieczysławem Saleckim w roli Jontka. Ceny popularne. Wieczorem „Afrykanka" w premierowej obsadzie z pp. dr Stani Zawadzką, Sł. Betsani, Stanisławem Drabikiem, E. Majem, K. Urbanowiczem, W. Szpingierem, H. Zatheyem, I. Wiśniewskim, J. Gruszczyńskim i in. Kierownictwo muzyczne kapelm. St. Barański, reżyseria M. Janowskiej, wspaniałe dekoracje projektu Z. Szpingiera. Tańce religijne w wykonaniu całego baletu z Z. Grabowską na czele, układu M. Statkiewicza.

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro arcywesoła lekka komedia Vebera „Bęben", na której stale teatr jest przepełniony. W środę po południu po cenach zniżonych komedia Fredry „Damy i huzary"; początek o godz. 16.

Pod sprawną ręka reżysera Wł. Czengerego odbywają się próby z rewelacyjnej nowości, komedii Bus-Fekatego „Jan". Prasa całego świata pisze o niej same superlatywy. Obsadę ról głównych stanowią pp. Dziewońska, Sachnowska, Noskowski, Mrożewski. Nowe dekoracje J. Kosińskiego.

Chór Dana śpiewa po raz drugi w Poznaniu

Chór Dana, który w ubiegłą sobotę koncertował w „Słońcu" z niebywałym powodzeniem i cudownymi swymi piosenkami oczarował wprost publiczność, która burzliwymi oklaskami przyjmowała swych ulubieńców — **na ogólne życzenie Wszystkich — wystąpi poraz drugi i ostatni w Poznaniu w nadchodzącą sobotę, dnia 11 grudnia o godz. 11 wiecz. w kinoteatrze „Słońce".**

Niewątpliwie i drugi **koncert Chóru Dana** mieć będzie znowu ogromne powodzenie, tym bardziej, że znakomity ten Chór wykona wielki, wspaniały program, obejmujący **20 najpiękniejszych, wybranych piosenek.**

W sobotnim Wieczorze w „Słońcu" udział przyjmą ponadto: najznakomitszy piosenkarz polski, laureat „Radia Polskiego" ulubieniec publiczności **Mieczysław Fogg** w swym najnowszym, popisowym repertuarze i **Adam Wysocki,** świetny piosenkarz charakterystyczny w swym arcywesołym, przekomicznym repertuarze.

Na ostatnim występie Chóru Dana w Poznaniu sala „Słońca" wyprzedana była do ostatniego miejsca a mnóstwo osób odeszło od kas bez biletów — tym razem zapowiada się również powodzenie ogromne. Cena biletów najniższe od 1—3 zł. Przedsprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego — ul. Pierackiego 20, tel. 56-38.

zg 28 401

Na GWIAZDKĘ
suknie gotowe niżej ceny kosztu,
od 45 zł
Morańska, Pocztowa 11, m. 9
zg 28 3-6

r. zał. 1814 Żądać wszędzie!
Przedstawiciel: Paweł Heczko. Poznań, Młynarska 9, m. 4
ng 1855

Poznańskie Towarzystwo Muzyczne daje w cyklu Miejskich Koncertów Chórowych w poniedziałek, 13 grudnia w Auli U. P. o godz. 20 koncert p. t.

Pieśń Wielkopolska

Prelekcję do wieczoru wygłosi **Prof. dr Ł. Kamieński,** znakomity znawca naszych pieśni. Z jego śpiewnika wielkopolskiego usłyszymy szereg oryginalnych starych melodyj w wykonaniu chórów gimn. A. Mickiewicza i J. Słowackiego. Wesele Kujawskie, utwór Ł. Kamieńskiego, wykona zespół szkolny i Ewa Mańczakowa (sopran). Chór i orkiestra Poznańskiego Towarzystwa Muzycznego wykonają szereg utworów kompozytorów poznańskich, opartych na melodiach regionalnych. Bilety w cenie 3 zł do 0,50 zł w przesprzedaży u Szrejbrowskiego.

dg 25 472

Radioodbiorniki Kosmos-Pionier
na każdy prąd. Rozpoczęliśmy jedyni w Poznaniu sprzedaż **bez wpłaty na 20 miesięczne raty.** Udzielamy specj. rabaty gwiazdkowe
Ng 1111
Centrum Kamiński, Poznań, Stary Rynek 13/14 Istnieje 38 lat

W dniu 7 grudnia 1937 r. o godz. 1-ej, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., zasnęła w Bogu, moja droga żona, nasza ukochana matka, droga babcia i ciocia, ś. p.

z Tyrakowskich

Stanisława Pękacka

przeżywszy lat 60. Eksportacja zwłok do kościoła klasztornego odbędzie się w środę, 8. bm. o godzinie 4 po południu a nazajutrz nabożeństwo żałobne o godzinie 11 i pogrzeb.

W imieniu stroskanej rodziny
Ks. Paweł Pękacki,
proboszcz.

zg 28 402

Kcynia, Warszawa, Poznań.

†

Dnia 5 grudnia 1937 r., zmarł długoletni członek naszego Stowarzyszenia, ś. p.

Stanisław Mańczak

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 8. bm. z kaplicy cmentarza garnizonowego na cmentarz św. Wojciecha.

Szanownych członków prosimy o liczny udział w pogrzebie. Cześć Jego pamięci.

Stowarzyszenie Restauratorów na miasto Poznań i powiat.

dg 25 482

TAPETY, CERATY z metra
Obrusy, Linoleum, Chodniki, Dywany
Nowoczesne ramy do okien itd. poleca
NOWY DOM TAPET
Poznań, Stary Rynek 62 Telefon 23-17
Zasada: Wielki wybór! Niskie ceny! dg 25871/2

Dnia 5 grudnia 1937 r. o godz. 6,15 rano, zasnęła w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, po długich i ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, nasza najukochańsza matka, teściowa i babcia, ś. p.

Maria z Bogackich Namysłowa

przeżywszy lat 60, o czym zawiadamiają

nieutuleni w żalu

dzieci, synowa, zięciowie i wnuki.

Pogrzeb odbędzie się dnia 8 grudnia br. o godz. 3 po południu z domu żałoby przy ul. Nowe Wrota 8a. Nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Zmarłej dnia 9 grudnia br. o godzinie 8,30 w kościele farnym.

Gostyń, Trzemeszno, Sosnowiec. ng 2149

Koniaki francuskie
i Winiaki krajowe
NYKA & POSŁUSZNY
POZNAŃ, WROCŁAWSKA 33/34. TELEFON 11-94.
Skład win istniejący od roku 1868.
Pg 34 558-30,49

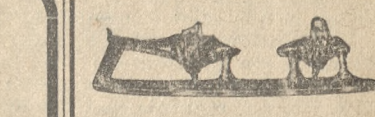

Łyżwy - Narty
Ubiory Sportowe
Płaszcze Szkolne
Swetry - Rękawiczki
Pończochy
DOM SPORTOWY
Poznań, św. Marcin 33
Ilustr. cenniki wysył. grat. s
ng 2133-4

ng 52 822

†

Dnia 5 grudnia 1937 zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św., ś. p.

Stanisław Mańczak

przemysłowiec

zg 27 398

strapieni

żona i synowie.

Poznań, Skarbowa 22/23.

Biurowego - Magazyniera
Młodszą siłę z gwarancją posada stała. Zgłoszenia Kurier Poznań. zg 28 393

Zwłaszcza
W okresie gwiazdkowym
należy pamiętać
o ogłoszeniach
zd 1562

Szkło okienne, ogrodowe, ornamentowe, dachowe itp.
szyby wystawowe i lustra
Obrazy i listwy na ramy
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A
Poznań, Woźna 15. Tel. 28-63
Oddział w Łodzi, ul. Wigury 15. tel. 134-53 Pg 31214/1711

OD KROJU ZALEŻY PIĘKNY MODEL SUKNI
SALON MÓD S. WĘZYK, pl. Wolności 11 pod filarami
Zadowoli najwybredniejszą klientkę dg 25 409

Wystawa obrazów
Prof. A. LASZENKI
Egipt, Algier, Tunis, Marokko, Palestyna, Transjordania, Hedżas
ulica 27 Grudnia 4
Otwarta od 10 — 20
Wstęp: dorośli 50 gr.; młodzież 20 gr.; wycieczy. 10 gr
zg 28 397

Z. Miklaszewski
dentysta
obecnie ul. Dąbrowskiego 8
blisko Mostu Teatralnego. Telefon 76-69.
Pg 34 875/6-49.36/7

Na czas gwiazdkowy PIERNIKI „WUKA"

pierwszorzędne gatunki

W. Kurczewski, Poznań

Pierwsza Poznańska Fabryka Keksów Pierników i Wafli

Z dniem dzisiejszym rozpoczynamy

Całkowitą Wyprzedaż Likwidacyjną

w naszym oddziale przy **ulicy NOWEJ nr. 3.**

WIELKA ZNIŻKA CEN!

Wyjątkowa okazja nabycia korzystnych Podarków Gwiazdkowych.

R. i C. KACZMAREK, POZNAN, *ulica NOWA 3*

Pg 34 877/8-49,43

TELEGRAM

Od 1. 12. *w MOULIN ROUGE*

Crowders Niebywała atrakcja

We wtorek, 7 i w środę, 8. 12. rb. DWA NADZWYCZAJNE

„Five o'clock Tea"

z całkowitym programem, wieczorem nadzwyczaj urozmaicony program. — MOC NIESPODZIANEK —

Cenne nagrody! **Wstęp wolny!**

Pg 34 886-49,46

MEBLE

skromne i wykwintne
w wielkim wyborze
tanio w oddawna znanej firmie

J. Baranowski

Poznań, ul. Podgórna 13 — Tel. 34-71

— DOGODNE WARUNKI —

Pg 34 844-48,111

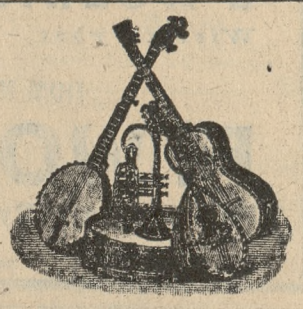

Instrument muzyczny najmilszym podarkiem gwiazdkowym!

Skrzypce, gitary, mandoliny, akordeony, saksofony, harmonie, gramofony i płyty oraz wszelkie inne instrumenty muzyczne w olbrzymim wyborze po niskich cenach

Struny i przybory do instrum.

St. Kozłowski

zał. 1907.

Poznań, Wrocławska 23-25.

Własne warsztaty.

dg 25 480/81

Kto szuka podarku gwiazdkowego Niech spieszy do Kałamajskiego

Najtaniej: Pończochy, Trykoty, Bielizna, Gorsety, Szale, Rękawiczki, Zemperki, Berety, Torebki, Chustki do nosa, Krawaty, Szelki, Robótki i inne podarki gwiazdkowe.

Pg 34867-4929

Lampy Elektryczne

w wielkim wyborze wprost z wytwórni dg 25074

Skrzypczak - Poznań

św. Marcin 27 podwórze II p.

KAŻDA POLKA

winna we własnym interesie czynić

zakupy świąteczne

w chrześcijańskich firmach zrzeszonych, gdyż one dają rękojmię sprawnej obsługi, ścisłej kalkulacji i najwyższej jakości towaru **Bielizny, Pończoch, rękawiczek itp.**

Koło Kupców Branży Towarów Krótkich Galanterii i Modnych Art. Damskich Zrzeszenia Kupców Chrześcijan w Poznaniu

SPIS CZŁONKÓW

Duchowski Wł. — Górna Wilda 51
„Elastic" — 27 Grudnia 5
Habrych B. — Br. Pierackiego 8
„Haftoplis" — ul. Wrocławska 3
Handschuh M. — Marsz. Focha 45
Kałamajski S. — pl. Wolności 6
Koźlicki St. — pl. Wolności 10
Łowicka K. — Fr. Ratajczaka 40
Kaczmarek S. — 27 Grudnia 10
Malczewski M. — Szkolna 13, Filia Matejki 1
Mikołajczak E. — Świętosławska 12
Okopińska B. — Pocztowa 1
Pielatowski M. — Stary Rynek 71/72
Piotrowska L. — św. Marcin 9-10
Plich E. — Al. Marcinkowskiego 17a
Schubert J. — Stary Rynek 76 i Nowa 10
Schulz St. — Stary Rynek 80/82
Stankiewiczowa J. M. — St. Rynek 84
Svenda M. — Stary Rynek 65
Szłapczyński L. — Stary Rynek 89
Szostak W. — ul. Dąbrowskiego 46
Szymański A. — św. Marcin 1
Trojanowski Wł. — św. Marcin 18
Twarowski K. — św. Marcin 13
Wallheim B. — 27 Grudnia 20
Woźniak F. — Stary Rynek 85, Kramarska 16

Pg 34 874-49,35

Wróciłem

Dr Bochyński

specj. chorób skóry i dróg moczowych

(10 — 12 i 16 — 18)

Pg 34891-49,50 **prócz soboty popołudniu i świąt**

Poznań, Pl. Wolności 18, tel. 31-32

Basen

do wody o pojemności 6 do 12 000 litrów używany **kupię.**

Słomę

prasowaną i luźną w każdej ilości do bieżącej dostawy w partiach wozowych franko Poznań **sprzeda**

Majętność Tarnowo

poczta Kostrzyn.

zg 28 399

Motory elektryczne

używane, w dobrym stanie: prąd trójfazowy 220/38 częstotliwość 50 mm.

1	motor	18	KM
2	„	10	„
1	„	21	„
1	„	6	„
1	„	1	„
1	„	3	„
1	„	12	„
1	„	2	„

zakupimy. Zgłoszenia do Uniwersalnej Agencji Reklamowej, Warszawa, Marszałkowska 142. ng 1557

H. Foerster

OPTYK DYPLOMOWANY

POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 35

poleca w wielkim wyborze

Okulary i Binokle

w modnym wykonaniu — fachowo dostosowane

LORNETKI POLOWE
BAROMETRY
TERMOMETRY
DESZCZOMIERZE
WAGI ZBOŻOWE — (gęstościomierze)

ng 1851

Fabryka beczek

(drzewo bukowe i beczki do opakowań) **poszukuje**

młodego werkmistrza

który będzie przyuczony. Zgłoszenia z dokładnym życiorysem, żądaną pensją oraz fotografią — skierować pod dg 25 448 do Kuriera Poznańskiego.

Prasa do słomy

Młocarnia 60"×22" Lanza

po gruntownym remoncie poleca

MARKOWSKI, Poznań, ulica Jasna 16.

Pg 34 887-49,47

WINA

szlachetne, gronowe, czyste

wszelkiego rodzaju **w wielkim wyborze** po cenach bardzo przystępnych poleca

M. ROTNICKI

Poznań — Fr. Ratajczaka 36

Pg 34 881-49,42 **Telefon 23-48 i 23-13**

Cennik 1937/38 na życzenie

Już teraz

przyjmujemy zamówienia na hurtową dostawę

karpi gwiazdkowych

znanych z wyjątkowej delikatności smaku, dzięki specjalnym warunkom hodowli.

Gospodarstwo Rybne

Majętności Miłosławskiej

zał. w r. 1511

Miłosław, pow. Września, Tel. Miłosław 8

P 34 822 6-48,31/2

Jedyna polska marka jedwabiu

MILANOWEK

Pg 34 717-62,751

Bielizna polska Krawat polski

koszule i kołnierzyki

gwarantowany w 100% wyrób chrześcijański.

Żądać w każdym składzie.

Wytwórca: Pg 34 727-62,766

CZARNOWSKI i JEZUITKOWSKI,

WARSZAWA, ul. Mokotowska 50.

PALARNIĘ KAWY

sprzedam, wydzierżawię

Zgłoszenia Kurier Poznański **zg 28 400**

Tania Sprzedaż Gwiazdkowa

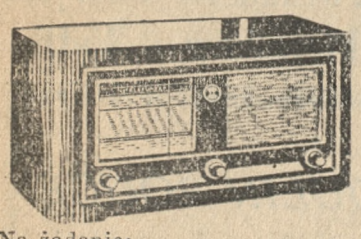

Na żądanie:
demonstrujemy w domu
Przyjmujemy Pożyczki Państwowe licząc 100 za 100
ASYGNATY KREDYT

Radio — **aparatów: Telefunken, Capello, Echo, Thomson** i inne
Baterii anodowych **„Emka"** od zł 5.50

Maszyn — **do szycia** — najnowszych konstrukcji
Gramofonów — Płyt najnowszych nagrań

Maszyn do pisania **„Imperial"**
Aparatów fotograficznych oraz przyborów

Najtaniej i na bardzo dogodnych warunkach — spłaty **w Najstarszej firmie Radiotechnicznej**
nr 2157

„EMKA" wł. M. Włodarczak
POZNAŃ
Wrocławska 30, tel. 36-83 m. 48 04

Ilustrowane prospekty wysyłamy gratis i franko

Pg 34 588-D. O. 2263

Prosimy Szanownych naszych Akcjonariuszy **o wymianę starych akcyj markowych na złotowe najpóźniej do końca grudnia 1937 r.** w innym bowiem razie akcje te zostaną unieważnione.

Spółka Osadnicza w Poznaniu, S. A.
ul. Rzeczypospolitej nr 1. — Telefon 31-16.
Polecamy parcele budowlane w mieście Poznaniu po cenach bardzo przystępnych. Opłaty ratalne.
Pg 34 892-49,51

ADLER
Jedyny samochód na nasze drogi
Jego zalety to: Przedni napęd
Niezależne zawieszenie kół
Stalowa karoseria
WYKORZYSTAJCIE GRUDZIEŃ — W KTÓRYM JESZCZE OBOWIĄZUJĄ ULGI W PODATKU DOCHODOWYM

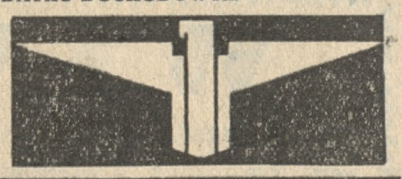

F. SZCZEPAŃSKI
Poznań
Plac Wolności 17, tel. 30-07

PIĘKNY PREZENT

to stosowny materiał
na suknię, komplet, płaszcz, lub ubranie zukupiony
u Woźniaka!
Wielki wybór — bardzo niskie ceny

DOM HANDLOWY
F. WOŹNIAK
Poznań, Stary Rynek 85, Kramarska 16

ng 2153-4

Korzystna lokata

Druga licytacja dużej nieruchomości czynszowej w Lesznie (Hotel) odbędzie się **15 grudnia 1937 r.** przed Sądem Grodzkim w Lesznie. Cena wywołania zł 80.080,—. Dochód roczny ca 12.000 zł Reflektant winien przedłożyć zezwolenie Wydziału Powiatowego w Lesznie i Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu na nabycie nieruchomości. Bliższych informacyj udzieli

Adw. Dr Opatrny, Leszno Wlkp.
ng 1716

Foto-Greger
27 Grudnia 18
PHILIPS 4-38 Super

Pg 3425-44,55/6

Najmilszym prezentem gwiazdkowym
jest

fortepian-pianino
B. Sommerfelda
największej fabryki w kraju.

Zniżone ceny. Dogodne warunki spłaty.
Skład fabryczny Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 15.

Nr 2118

LOKALE FABRYCZNE

w centrum Górnego Śląska ca 600 m² (światło, prąd na siłę i gaz), nadające się na przemysł drzewny itp. **zaraz korzystnie do wydzierżawienia.** Zgłoszenia **E. Dziadek, Chorzów Miasto, 3-go Maja 111.** dg 25 090

Nadwyżki

z odbytej licytacji w listopadzie 1937 będzie **Lombard Miejski wypłacać** za przedłożeniem Dowodu zastawu w czasie

od 15 grudnia 1937 do 15 stycznia 1938

Po upływie wyżej wymienionego terminu upadają wszelkie pretensje do nadwyżek.

LOMBARD MIEJSKI W POZNANIU
n 2150/51 **ul. Nowa 1 (wejście z ul. Sierocej).**

Dnia 15 grudnia 1937 r. o godz. 10,15 odbędzie się w Sądzie

LICYTACJA

nieruchomości, położonych **w Pobiedziskach** obok dworca:

1) **murowana willa, budynki gospodarcze, ogród warzywno-owocowy o obszarze 7.684 m². Szacunek zł 26.500,—, cena wywołania zł 19.875,—.**
2) **zabudowania fabryki odlewów i młyna na gruncie 4.590 m². Szacunek zł 20.500,—, cena wywołania zł 15.375,—.**
3) **niezabudowana parcela o obszarze 3.490 m². Szacunek zł 1.745,—. Cena wywołania zł 1.308,75.**

Bliższe informacje:
Bank Gospodarstwa Krajowego
Oddział w Poznaniu.

NAJWIĘKSZA FABRYKA WYKWINTNEJ ODZIEŻY
W. KONKIEWICZ
POZNAŃ - STARY RYNEK 8
poleca: **PŁASZCZE UBRANIA MUNDURKI SZKOLNE**
znane z doskonałego kroju, trwałego materiału i przystępnej ceny
Modne wełny na ubrania i płaszcze Olbrzymi wybór

Pg 34 1936

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i. w. z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2396, x 21 025, d 1611 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY - PARCELE

Drzewo stolarskie i budowlane
w wielkim wyborze poleca korzystnie skład drzewa, Franciszek Dąbrowski, ul. Dąbrowskiego 20, telef. 85-24. zdg 56 177

Kamienicę
pierwszorzędną komfortową, centrum 15 500,— dochodu 125 000,— wpłaty 75 000,— Majka, Ratajczaka 10. zdg 56 771

Domy
dzielnica handlowa komfortowe, hipoteka 75 000,— cena 145 000,— hipoteka 50 000,— cena 120 000,— dłuższe lata spłaty. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 596

Parcelę
ul. Zbąszyńska — Jeżyce korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 56 604

Kamienica
Półwiejska 95 000,— wpłata 55 tys. Oferty Kurier Poznański zdg 56 611

Dom
śliczny przy tramwaju Winiary sprzedam, cena 19 000,— wpłaty 16 000,— dochód roczny 2 280,— Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 506

Willę
5 pokoi, kuchnia, łazienka, gospodarczy, ogród owocowo - warzywny, 4 morgi, miasto powiatowe, gimnazjum na linii kolejowej Warszawa — Gdynia, sprzedam wpłata 6 000,— i dług amortyzacyjny 400,— rocznie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 869

Okazyjnie
obiekt czynszowy centrum Poznania, dochód roczny 8 400,— sprzedam bez targu za 62 000,— wpłaty 50 000,— lub zamienię idealną połowę na willę ogrodem dopłata Oferty Kurier Poznański zdg 56 513

Kamienicę
poszukuję kupna mam odpowiednich reflektantów z wpłatą do 200 tys. zł. E. Adamkiewicz, św. Marcin 62, m. 3. Biuro czynne od 10—14. zdg 56 743

Nieruchomość
najlepszy punkt. Rynek Jeżycki sprzedam zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 56 841

Kamienica
nowa wpłaty 30 000,— dochód 6 tys. Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15 — 5. zdg 56 557

Olejarnię
bez konkurencji nowoczesna, śrutownik, śrubiarz, kamienica, składy 25.000. Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 56 6[illegible]

Kamienicę
wolną od podatku dochód 9 500, sprzedam 55 000, przejęcie amortyzacji. Oferty Kurier Poznański zdg 56 785

Administracji
kamienicy poszukuje em. wyższy urzędnik państwowy. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 659

Kamienicę
czteropiętrowa, dochodowa, lepsza dzielnica dochód 25 000,— sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 441

Willa
6 ubikacji ogrodem, dom gospodarczy 8 000.— sprzeda Kaleta, Puszczykówku. zdg 56 458

2. PIENIĄDZ

60.000 zł
poszukuję na pierwszą hipotekę obiektu przemysłowego na prowincji pożyczki. Warunki według ugody. Zgłoszenia Kurier Poznański pod zdg 56 144

Ważne dla fabrykantów metalowców!
Przystąpię z poważnym masowym artykułem zaprowadzającym się w całym kraju. Zbyt bezwzględnie gwarantowany. — Dam współpracę techniczną. — Oferty Kurier Poznański zdg 56 188

500
zł pożyczki pod dobry zastaw poszukuję. Oferty Kurier Poznański zdg 56 530

700,— Rmk
wolne w Berlinie do odstąpienia. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 434

Opracowuję
uzyskanie pożyczek pod zastaw hipoteczny. E. Adamkiewicz, Poznań, św. Marcin 62, m. 3, Biuro czynne od 10—14. Na odpowiedź znaczek. zdg 56 745

Hipotekę
I. 8 000.— korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 56 848

Wspólniczkę
do dobrze prosperującej cukierni przyjmę. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 827

Chemik
dyplomowany poszukuje kapitalisty celem założenia odpowiedniego przedsiębiorstwa. Oferty Kurier Poznański zdg 56 467

3—4
tysiące złotych na 1 rok, dobra gwarancja, procent wg umowy zaraz potrzebne. Oferty Kurier Poznański zdg 56 926

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Zakopane
ul. Pilsudskiego, chrześcijański pensjonat

Mirabella
komfort, wykwintna kuchnia, cena przystępna. zdg 54 545

Rabka Łowiczanka
pensjonat drowych Karasińskiej i Ryglickiej poleca pokoje na sezon zimowy. Tylko dla chrześcijan. zdg 55 002

Rabka
pensjonat „Bellevue" poleca pokoje z utrzymaniem. Centralne ogrzewanie, woda bieżąca. Telefon 167. ng 2157

4. OSOBISTE

Masz wątpliwości
jak przeprowadzić kampanię ogłoszeniową skorzystaj z pomocy Wydziału Propagandy Kuriera Poznańskiego zdg 45 884

Ostrzegam
przed udzielaniem kredytu żonie mojej Wandzie Maliczak, z domu Fila, która samowolnie opuściła dom i obecnie znajduje się w Bydgoszczy. Za długi jej nie odpowiadam. Piotr Maliczak, 113 rue Jean Mermoz á Quiévrechain (Nord). zdg 56 554

Za
długi żony Leokadii Polskiej z domu Gliszczyńska, Swarzędz, ul. Strzelecka 4, nie odpowiadam. zdg 56 696/7

Podziękowanie
Panu Fr. Malickiemu za należność po śp.

Mikołaju Klarowiczu
najserdeczniejsze

„Bog zapłać"
oraz życzę Wesołych Świąt. I. K. zdg 56 878

Praktyczne
panie, podarki gwiazdkowe kupisz najtaniej firmie

„Ewa"
Focha 60. Ngr 1109

Gabinet Kosmetyczny Kleopatra
wykonuje zabiegi dyplom. kosmetyczka Dr Świtalskiej. Aleje Marcinkowskiego 20, 27-67. zdg 56 863

6. OŻENKI

Panna
blondynka, wiek średni, przystojna, poważna, dobrego domu, niebiedna, pozna pana na wyższym stanowisku państwowym. Cel matrymonialny. Pośrednicy wykluczeni. Oferty z fotografią Kurier Poznański zdg 56 203

5 675 par
stanie na ślubnym kobiercu w tym karnawale, skojarzonych przez Najstarsze Biuro Matrymonialne „Głos Serca" Stanisławów, Słowackiego 20. Najbogatsze partie pań — panów z całego świata, posagi od 1 000—1 000 000.— oraz różne stanowiska. Napisać swe dane z wymaganiami, żądającym wysyłamy kilkaset ofert. Złoty znaczkami załączyć. Liczne podziękowania. ng 1803

Wychowawczyni
lat 33, inteligentna, miła, niedzisiejszych zasad poszukuję odpowiedniej znajomości. Cel matrymonialny. Wera Musialczyk, maj. Wola Wychrzyna, p. Sulmierzyce, k. Radomska. zdg 56 871

Gospodyni
przystojna, 39 lat posadzie, mieszkanie, pozna przystojnego pana stanowisku. Cel matrymonialny. Oferty Kurier Poznański zdg 56 583

Wdowiec
lat 46, wysoki, postawny, podobno przystojny, na wyższym stanowisku w samorządzie poszukuje odpowiedniej żony. Oferty prosze kierować z fotografiami do Kuriera Poznańskiego pod zdg 56 202. Dyskrecję i zwrot fotografii zaręczam słowem honoru.

Dla
mojego znajomego fabrykanta, — uczciwego, bez nałogów, wdowca lat 45 z córeczką poszukuje gospodarnej, religijnej panny, wdowy bezdzietnej od lat 35. Posag około 10 000, wymagany dla rozszerzenia fabryki. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 420

Poważnego
kawalera wdowca do 40, pozna panna lat 27. Cel matrymonialny pośrednicy wykluczeni. Oferty Orędownik, Poznań zd 55 749

Agronom
lat czterdziestu, szuka dobrej żony. Dla wspólnego dobra majątek lub realność pożądana. Pośredników wykluczam. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 808

Znane
z olbrzymiego doboru pań — panów najpoważniejsze biuro

Echo
ułatwia zapoznania najszybciej. Poznań, św. Marcin 57, telefon 50-30. Prospekty darmo. zdg 56 747

Kawaler
stanowisku szuka skromnej gospodarnej żony, cośkolwiek gotówką. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 893

7. SPRZEDAŻE

Wózki
dziecięce, lalczyne, rowerki najtaniej, wielki wybór wysprzedaż zabawek. Trąbczyńska. Pierackiego 11 podwórze asygnaty „Kredyt". zdg 47 685

Na raty
wszystko przepłacasz, tylko za gotówkę kupisz najtaniej w firmie

Mars
jak rowery motocyklowe, maszyny do szycia, gramofony, latarki, radia, doskonałe detektory głośnikowe, części, przybory Czesław Malicki, Piłsudskiego 15 naprzeciw Pomnika Wdzięczności. Fachowa naprawa wszelkich przyrządów elektrycznych i radioaparatów. zdg 52 445

Graczyk

torebki kozłowe, fokowe, krokodylowe, walizki skórzane, fibrowe, teki, paski

Ratajczaka 34
narożnik św. Marcina. dg 25 479

Orzechy
włoskie 10 złotych, łuszczone 21.50 miód kuracyjny 15.— pięciokilówki franko zaliczka. Spółka Owocarska Zaleszczyki. zdg 53 853

Fortepian
za 300.— zł. Górna Wilda 29 — m. 11. zdg 545 25

Pianina

Fortepiany niezrównanej jakości poleca T. Betting i S-ka, fabryka fortepianów Leszno Wlkp. Cenniki, katalogi na żądanie. Ng 52 098

Pianina
używane prawdziwe

okazje
poleca korzystnie

Centralny Magazyn Pianin,
Poznań, Pierackiego 11.
Nr 51 624

Maszyny

do pisania nowe i używane z gwarancją. — Skóra i S-ka, Poznań — Aleje Marcinkowskiego 23. ng 51 031

Piękny
„Teheran" (Bielski) 4×3.6. Rzeczypospolitej 3, m. 5. zdg 56 285

Wieczne Pióra Linda

w niczem nie ustępują piórom innych rozreklamowanych marek natomiast przez sprzedaż ratalną dostępne dla wszystkich.

Naprawa
wiecznych piór, złotych stalówek fachowo, tanio. Wytwórnia Wiecznych Piór. Roman Linda, św. Marcin 48, telefon 36-70 Pg 34 403-46,111

Artykuły techniczno - kreślarskie
papiery rysunkowe, kalki, szablony, rysownice, trójkaty itd. Tel. 25-61, ul. Nowa 5.

Aleksander Thomas
Pg 34 322-45.33

Salon Sztuki
oryginały pierwszorzędnych artystów-malarzy. Oprawa obrazów

Aleksander Thomas
Tel. 25-61, ul. Nowa 5.
Pg 34 321-4531

Nadzwyczajna okazja fortepian
marki Ibach Syn w bardzo dobrym stanie sprzedam. Zgłoszenia nie pośredników do „Par", pod „47,116" Pg 34 799-47,116

Meble kuchenne
jako specjalność poleca Józef Matuszewski, Wrocławska 19. dg 25 077

Jeśli

Serwis
stołowy, kawowy, szkło, sztućce alpakowe to

najtaniej
sprzedaje Marian Lesiński,

Hurt Porcelany
Wroniecka 92. dg 25 445

Płaszcze, Futra, Kostiumy

damskie, wytworne fasony do największych rozmiarów — swetry — garsonki poranniki, płaszcze szkolne, kostiumy narciarskie korzystnie

Dzikowski,
Stary Rynek 49, Leszno, Rynek 6 „Asygnaty Kredyt". Pg 31 225-36.12

Skład kapeluszy
w Poznaniu centrum. Oferty Kurier Poznański zdg 56 195

Młyn parowy
10 ton przemiału dziennego, nowoczesny z przynależnym domem i gruntem, w bogatej w zboże dzielnicy w pobliżu Wąbrzeźna na Pomorzu, we wielkiej wsi kościelnej z powodu emigracji na sprzedaż. Oferty do Kuriera Poznańskiego pod zdg 56 204

Olympia
maszyny do pisania wysokiej jakości do nabycia już od zł. 260.—

K. Kochanowicz i S-ka
Plac Wolności 13 obok ul. 3 Maja Pg 34 605-47,58

Skład
kolonialno - drogeryjny, zaprowadzony, przy ruchliwej ulicy wraz z mieszkaniem tanio sprzedam. Filipczak, Krotoszyn, Koźmińska 18. zdg 56 213

Rowerek
dziecięcy. Kanałowa 3 — 2. zdg 56 244

Skład
kolonialno - bławatny, towarami urządzeniem, mieszkaniem, meblami okazja 3 800,— Mostowa 31 — 10. zdg 56 330

Pokrowce
na chłodnice samochodowe wykonuje Tomaszewski, Ostrówek 15 (Śródka). zdg 56 449

Patefon
korzystnie sprzedam. Ogrodowa 19, m. 10. zdg 56 540

Rower
męski jak nowy. Stary Rynek 48, m. 5. zdg 56 532

Dwa
łóżka materacami, dwa nocne stoliki, ciemny dąb sprzedam. — Podgórna 4, mieszkanie 8. zdg 56 520

Łyżwy
butami jak nowe tanio sprzedam Oferty Kurier Poznański zdg 56 503

Kolonialkę
zaprowadzona sprzedam zaraz. Adres Kurier Poznański zdg 56 500

Sprzedam
lub zamienię lokomobilę Wolfa dwucylindrową 65—75 z kondenzacją na mniejszą 35—40. Zgłoszenia Tartak Parowy, Raszków zdg 56 506

Dwa wspaniałe, nowoczesne fortepiany

Bechsteina, Blüthnera
sprzeda

Centralny Magazyn Pianin
Poznań, Pierackiego 11. Ng 1083

Różne gotowe meble
forniery oraz materiały meblowe wyprzedaje po bardzo korzystnych cenach

masa upadłości
fabryki mebli „Wł. Pomykaj", Poznań, Śródka, ul. Cybińska 9. Pg 34 571-48,67

Restauracja
centrum, zaprowadzona, cena 2 tys. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 160

Przed kupnem

Mebli
używanych — nowych przekonaj się jak wielki jest wybór, jak okazyjnie nabyć można przy Jezuickiej 10 (Świętosławska)

„Dom okazyjnego kupna"
Asygnaty Kredyt Pg 34 142-43,147

Dużo ozdoby, wiele rozkoszy sprawia

Kryształ
nabyty za kilka groszy w firmie

„Dom okazyjnego kupna"
Jezuicka 10 (Świętosławska) Asygnaty Kredyt. Pg 34 141-43,150

Korzystne zakupy gwiazdkowe. Nowości na zimę poleca

STEFAN HAHN
Aleje Marcinkowskiego 17a. Pg 34 585

Choinki
większej ilości od 1.50 mtr wzwyż po niskiej cenie do sprzedania. Oferty Kurier Poznański zdg 55 935

Podarki gwiazdkowe
kupisz najtaniej

Wroniecka 24
podwórze całkowita

wyprzedaż.
Porcelany, szkła, fajansu. dg 25 446

Antyczne
komódki, stoliki krzesła itp. za bezcen. Młyńska 12a, m. 5. zdg 54 885

Skład
pieczywa w dobrym miejscu z powodu starości zaraz sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 56 587

Wózek
dziecięcy. Cieszkowskiego 4 — 1. 10—12. zdg 56 585

Piec gazowy
Junkersa, mało używany

wanna kąpielowa
piękna, prawie nowa, piec

żelazny
doskonale grzejący, okazyjnie. — Oferty Kurier Poznański zdg 56 593

Obraz narodowy
olejny, okazyjnie. Oferty Kurier Poznański zdg 56 594

Toaletka z gondolką
dla wyprowadzki tanio. Oferty Kurier Poznański zdg 56 595

Ibacha
krótki fortepian.

Salon
złocony Ludwika XVI, mahoniowy „Empire", stoliki karciane, herbaciane. Lornetki pryzmatyczne, pisarki marmurowe, żyrandole stylowe okazyjnie „Lamus" Strzelecka. Pg 34 581-18,90

Rabka
parcele 1 300 m², centrum 10 400, sprzeda biuro „Universal". Rabka. ng 2136

Praktyczne

gwiazdkowe
upominki, okazyjnie „Lamus" Strzelecka. Pg 34 582-48,82

Torebki damskie
Parasole. Nesesery. — Walizy skórzane — Teki portfele

Wiktor Czysz
Poznań — Szkolna 11. Pg 34 814-48,15

Chevrolet
ciężarowy, 6 lindrowy na sprzedaż. Bracia Skweres, Swarzędz, Gołębia 3, telefon 31. zdg 56 163

Piece
kuchenki kaflowe przenośne najtaniej Milich, Dolna Wilda 49. zdg 56 401

Modne

Kapelusze Koszule Krawaty
tanio. M. Paszek Poznań. Wrocław ska 30. zdg 56 053

Futra
skóry na gwiazdkę kupisz niesłychanie tanio tylko u Dobrowolskiego, Marcina 1. zdg 54 809

Salonik
i różne inne meble, Grobla 5, — m. 5, godz. 1—6. zdg 56 569

Skład
papieru, galanterii tytoń Poznaniu sprzedam, obiecie 3 500.— złotych. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurier Poznański zdg 56 599/600

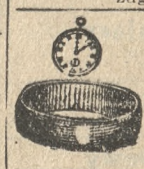

Półwiejska 3

A. Benenowski
Obrączki olbrzymi wybór. dg 24 261-2

Skład
papieru, tytoniu, galanterii sprzedam, powód zamążpójście Poznań, Marszałka Focha 39 — 1a. zdg 56 601/2

Tapczan
jak nowy, łóżeczko żelazne, piec szamotowy tanio. Grobla 4, m. 2 zdg 56 859

Kurtkę
sealową sprzedam, Kraszewskiego 11 — 11. zdg 56 842

Wózki
dla lalek — lalki

zabawki
rowerki w wielkim wyborze poleca M. Pogorzelski, Poznań Wodna 7. (Asygnaty kredyt). zdg 56 582

Przedsiębiorstwo
skład radiotechniczny pewne dochody odstąpimy na bardzo korzystnych warunkach. Pilne oferty Kurier Poznański zdg 56 835

Gorzelnię
aparat Sachsenberga komplet. jak nowy korzystnie sprzedam. Guhr, Ostrów, Pozn. ng 2 143

Składnicę
bocznica kolejowa, placem, magazynami, korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 668

Skład
obuwia, najruchliwszej Poznania tanio. Adres Kurier Poznański zdg 56 717

Silnik
6.5 KM. „Siemens" 110 volt inne maszynki sprzedam. Elektrowarsztat, Garncarska 3. zdg 56 710

Philips
uniwersalny. Szkolna 3 — 10. zdg 56 721

Centralkę
elektryczną domową — 50 żarówek korzystnie sprzedam. Elektrowarsztat, Garncarska 3. zdg 56 709

Rowery
trzykołowe handlowe sprzedam. Zgłoszenia restauracja M. Focha nr 82. N 1 110

Płaszcze
damskie — futra — mundurki gimnazjalne przoduja elegancja, cenami najniższemi

wprost
tylko z

fabryki Wildowa - Syn Wodna 1,
Specjalny dział miarowy. Asygnaty Kredytowe. ng 50 892-3

Meble
kupuje sie najtaniej u

Bakosia, Stary Rynek 51
zdg 51 236 7

Kapelusze
welurowe

Bielizna Pończochy
Pulowery, krawaty

Rękawiczki
najkorzystniej

Svenda
Stary Rynek 65. N 52 089-90

Wolant
korzystnie. Przybylski, Swarzędz. Wrzesińska 10. zdg 56 820

Lampy
elektryczne stylowe najtaniej z wytwórni. Masztalarska 7. zdg 56 816

Futro
męskie popielice, Wrocławska 8, mieszkanie 3. II. zdg 56 812

Radioaparat
nowoczesny, prąd zmienny, 3 lampowy, 2 obwodowy, 190 zł. Maleckiego 19 — 3. zdg 56 797

Maszyny do szycia używane
damskie, szewskie, czapnicze sprzedam tanio śpiesznie w czwartek od godz. 14—20. Raczyńskich 8 a, w suterenie. zdg 56 79 4

Kiosk
murowany w ruchliwem miejscu zaraz na sprzedaż. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 56 788

Futro
męskie czarne sprzedam. Marcina 23 — 6. zdg 56 791

Mikroskop
sprzedam. Dolatowa. Górna Wilda 67 — 7. zdg 56 792

5 000 sztuk choinek
1.50 m do 3 m wysokości ma do oddania. Zarząd leśny Drzeczkowo, poczta Osieczna, pow. Leszno. Telefon Osieczna nr 5. zdg 56 872

Pianino
zagraniczne czarne, krzyżowe w najlepszym stanie jak nowe piękny ton, sprzedam korzystnie, ul. Skarbowa 20, m. 3. zdg 56 767

Futro
męskie sprzedam. Wodna 13, — m. 5. zdg 56 768

Pianino
tanio, Stroma 24, Gerlach. zdg 56 775

Radio
Telefunken i inne okazyjnie tanio dogodnych warunkach, Garncarska 3, podwórze. zdg 56 778

Konia
małą platformę. Dąbrowskiego 163. zdg 56 728

Steinway, Seiler
i inne markowe pianina okazyjnie. Marcina 22, podwórze. Magazyn fortepianów. zdg 56 675

Futro
damskie (popielice) czarne poszycie, karakułowy kołnierz. Mielżyńskiego 28 — 3. zdg 56 706

Konie
Jankowski, Piłsudskiego 22. zdg 56 704

Pianina
nowoczesnej konstrukcji najkorzystniej

Drygas,
Trzeciego Maja 4. zdg 56 758

Maud
fortepian ultranowoczesny — zł 1.500.—

Drygas,
Trzeciego Maja 4. zdg 56 757

Futro
męskie piżmowe, jak nowe średnią figurę. Górna Wilda 31 — 3. zdg 56 759

Na gwiazdkę
Pierniki, gwiazdory, mieszanka specjalna, mieszanka choinkowa, mieszanka owocowa, ozdoby choinkowe, kostka ruska, owoce marcepanowe poleca najtaniej skład fabryczny W. Zawadzki — Poznań, Plac Sapieżyński 5. zdg 56 667

Fałmę
(Phönix) bardzo ładna, nadaje się do kawiarni, korzystnie sprzedam. Kawiarnia Lotos, Poznań, al. Marcinkowskiego 15. zdg 56 658

Kwiaciarnia
stara, zaprowadzona, w śródmieściu sprzedam. Zgłoszenia do redakcji Kuriera Poznańskiego pod zdg 56 657

Skład
kolonialny 10 lat w jednych rękach spiesznie sprzedam. Wiadomość. Przemysłowa nr 45. — kiosk. zdg 56 711

Piece
szamotowe sprzedam. Kraszewskiego 11 — 11. zdg 56 834

Maszynę
nową Singera korzystnie sprzedam. Chłapowskiego 3 — 8. zdg 56 843

Kolonialka
zaprowadzoną stosunki rodzinne korzystnie. Adres Kurier Pozn. zdg 56 849

Tresor
szafa żelazna nowoczesna wieksza. Piekary 22/23, m. 1. zdg 56 853

Meble
największy wybór, najniższe ceny

Hala Mebli
Wrocławska 38. Pg 34 889-50.89

Przy
likwidacji składu sprzedam kilimy hurtem. Tel. 57-27. zdg 56 911

Sprzedam
smoking na jedwabiu, kuchenkę gazową, dwa paleniska, Zupańskiego 6a, m. 25. zdg 56 902

Patent
uzyskany 15 października br. na złączki do pasów transmisyjnych wszelkich szerokości sprzedam. — Informacje: A. Busek, Toruń, Danielewskiego 4. Pg 34 882-64.162

Skład
nabiału w centrum korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 56.561-2

Saneczki
dla synka, córeczki. Mostowa 28. zdg 56 613

Wynalazek
przedmiot powszechnego użytku, produkcja milionowa, praktyczna nowość galanteryjna do sprzedania lub finansowania. Zgłoszenia „Par", Katowice, Dyrekcyjna 10, pod „ZG". Pg 34 839-71.526

Fortepiany i pianina

„Arnold Fibiger"
już w solidnych czasach przedwojennych miały rozgłos światowy. W Polsce przoduja i są bez konkurencji. — Kalisz, Szopena 9. — Generalny przedstawiciel:

Centralny magazyn pianin
Poznań, Pierackiego 11. Ng 53 346

Palarnia
kawy zapedem elektrycznym, połączona składem kawy i cukierków większym mieście powiatowym sprzedam 4 000.— zł. Zgłoszenia „Par", pod „59.85". Pg 34 885-59.85

Wózek
dziecięcy jak nowy. Saperska 115, m. 1. zdg 56 828

Cukiernię
kawiarnię w dobrym punkcie Poznania, pewna egzystencja. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 56 826

Szafę
żelazną. Cetrala drożdży, Poznań. zdg 56 825

Probiernia
Śniadalnia w centrum Poznania, 3 700. Oferty „Par" pod „59,86". Pg 34 888-59.86

Kawiarenkę
centrum, dobra egzystencja sprzedam za gotówkę. Oferty tylko poważnych reflektantów do Kuriera Poznańskiego zdg 56 920

Sprzedam tanio
2 platformy, 2 wozy, sanie konne (spacerowe), maszyna duża kompl. urządzenie do wyrobu dachówek cementowych, wraz ca 1 000 płytek stalowych do takowej. Zgłoszenia M. Krystek, Poznań, Grobla 3, m. 1. zdg 56 923

Jadalnia
inkrustowana stylowa. — Wały Zygmunta Augusta 2 — 9. zdg 56 896

Radio
Telefunken nowe okazyjnie, prad stały — zmienny. Masztalarska 7 — 8. zdg 56 898

Polski Fiat
elegancka limuzynka tanio. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 914

Okazja
Z powodu nagłego wyjazdu sprzedam dobrze zaprowadzony skład żywych ryb i delikatesów przy ruchliwej ulicy Poznania. — Oferty do Kuriera Pozn. pod zdg 56 651

Futro
nowe długie źrebcowe 125.— Bartczakowa, Madalińskiego 7 — 29. zdg 56 645

Dzierżawa
420 nadkompletna korzystnie, przejęcie 20.000. Kwiatkowski, — Poznań, Działyńskich 10. zdg 56 635

Skład papieru
galanterii śródmieście. Adres Kurier Poznański zdg 56 866

Piekarnia
cukiernia w pełnym [illegible] centrum Poznania na sprzedaż. — Oferty Kurier Pozn. zdg 56 463

Zaprowadzony
dobrze prosperujący interes rzeźnicki, w powiatowym mieście w rynku sprzedam zaraz z powodu choroby. Oferty Kurier Poznański zdg 56 870

Kuwertura
1.18 pół kilo kakao 1.20. masło kakaowe 1.75. maczek kolorowy 1,40, puder cukrowy czysty 0.55, masa marcepanowa 2.00. marmelada, powidła, syrop ciemny biały poleca pp. cukiernikom — Fabryka cukrów, czekolady, marmelady, kakao, Leon Śledziński, Poznań, Wroniecka 17. zdg 56 887

Mikołaje czekoladowe
ozdoby na drzewko pierniki na miodzie, syrop ciemny, korzenie do pierników, masa marcepanowa, maczek kolorowy, kuwertura, kakao, masło kakaowe, marmelady, powidła najtaniej składach fabrycznych Leon Śledziński, Centrala Wroniecka 17, St. Rynek 12 Wielka 15, St. Rynek 35 (wejście Wiankowa). zdg 56 888

Mereżka
okrętka maszynowa pierwszorzędna tanio. Pl. Wolności 9. — m. 12. zdg 56 891

Futro
męskie okazyjnie. Firma Jagsz, Aleje Marcinkowskiego. zdg 56 490

Meble
używane, stoły, krzesła łóżka itp. Konopnickiej 8, m. 2. zdg 56 496

Kawiarnię
zaprowadzoną powodu wyjazdu korzystnie sprzedam. Wiadomość „Brasil". Wierzbięcice 27. zdg 56 563

Foksterierkę
sprzedam. Górna Wilda 82 — 1. zdg 56 460

8. LICYTACJE

W
środę, dnia 15-go grudnia o godzinie 14-tej odbędzie się w lokalu p. Wróblewskiego w Morasku, — poczta Suchylas, publiczna licytacja polowania na gruntach Gromady Morasko o obszarze 539 ha. na przeciąg lat 6-ciu. Przewodniczący Spółki Łowieckiej (—) Franciszek Wróblewski. zdg 56 443

11. KUPNA

„Occasion"
Kupuje starą biżuterię, złoto, srebro, brylanty, korale, Franszczyński, Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 39 605

Srebrc
złoto, wszelkie starożytności kupuje „Lamus", Strzelecka. Pg 34 580-48.83

Maszynę
do przebierania kawy, automat — wagę kupię. Małecki Wańkowski, Poznań, Szewska 7. zdg 56 690

Dywan perski
duży w dobrym stanie z rąk prywatnych kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 56 715

Fotograficzny
aparat 13×18 wzwyż kupię. Czajkowska, Bydgoszcz, Cicha 48. ng 2 155

Kinowy
obiektyw 52.5 mm średnicy ogniskowej 13 używany, kupi. Kino „Bałtyk". Gniewkowo. ng 2 156

2 rolwagi
kupię. Telef. 57-81. zdg 56 823

Tokarnię
2 m kupię. Telef. 57-81. zdg 56 824

Kupie

serwantkę
ciemno - dębową. Oferty Kurier Poznański zdg 56 429

Chałupy
Hel odkupię kontrakt z roku 1923 nabytej parceli w Chałupach od nie mającego przewłaszczenia. — Zgłoszenia do Kruiera Poznańskiego zdg 56 440

Buty
długie 42 kupię. Oferty cena Kurier Poznański zdg 56 867

12. DO WYNAJĘCIA

Pokój
kuchnia, meblami oddam zaraz. Adres Kurier Poznański zdg 56 238

Trzypokojowe
kuchnia 55,— wygodami, I piętro Dębiec, przystanek, Południowa nr 57. zdg 55 646

Dwupokojowe
urzędnicy Kaz. Jarochowskiego. Oferty Kurier Poznański zdg 54 660

Pięciopokojowe
komfortowe, słoneczne, centralne ogrzewanie, wysoki parter, wolne od 1 stycznia. Wyspiańskiego 12, portier. zdg 56 079

Czteropokojowe
komfortowe, garaż

Dwupok. kawalerskie
Niegolewskich 4. zdg 56 605

Trzypokojowe
bezpodatkowe komfortowe, słoneczne, bardzo ładne od zaraz. Em. Szanieckiej 5. zdg 56 519

3
pokoje kuchnia, łazienka, pokój służbowy, Park Wilsona 80,— pół roku z góry gospodarz. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 56 454

4
pokoje komfort, willa okolica ulicy Traugutta 90.— Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 609

Trzypokojowe
słoneczne. Szwajcarska 24 mieszkanie 5. zdg 56 421

Odnowione
cztery, 6 lub 8 pokoi centr. z garażem, bez. parter od 15. lub 1. 1. 38. Łazarz, wskaże gospodarz. — Oferty Kurier Poznański zdg 56 515

Skład
rzeźnicki z mieszkaniem od zaraz do wynajęcia. Fr. Paszkiewicz, Chartowo, pow. Poznań. zdg 56 2453

Skład
35.— zł. Szanieckiej 9. zd 56 521-2

4 pokojowe
komfortowe IV piętro Wielkie Garbary 34, zaraz, informacje administracja Dąbrowskiego 33 garaże, telefon 69-66. zdg 56 678

5 pokojowe
odnowione, słoneczne, I piętro Szamarzewskiego 11, zaraz Informacje administracja Dąbrowskiego 33, garaże, telefon 69-66. zdg 56 679

Pokój
kuchnia korytarz, światło elektryczne. Chełmińska 13 przy Szydłowskiej. Winiary. zdg 56 736

Dwupokojowe
pełen komfort, plac Wolności, I piętro. Piekary 26 — 2. zdg 56 819

Dwupokojowe
komfortowe pierwsze piętro zaraz. Zbaszyńska 50. zdg 56 814

Pięciopokojowe
Patrona Jackowskiego 31, III, parkiet, piece oraz ubikacje na ślusarnie względnie stolarnie zaraz. Informacje dozorca. zdg 56 729

Trzypokojowe
mieszkanie, ogrodem, Staszica 19 m. 1. zdg 56 727

4 lub 5
słoneczne, ewentualnie 2 rodzinnom. Niegolewskich 18 — 4. zdg 56 699

5
pokojowe, piece I i III piętro. — Fr. Ratajczaka 28. Telef. 78-43. zdgr 56 695

Komfortowe
trzypokojowe, Jeżyce, Botanik. Telefon 24-69. zdg 56 742

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią zaraz do wynajęcia. Hoppel, Rataje 58. zdg 56 833

5 pokojowe
po lekarzu, komfortowe, centralne ogrzewanie, wysoki parter. Informacje: Apteka, Kraszewskiego 12. zdg 56 861

2 pokoje
kuchnia i łazienka przy Starym Rynku od zaraz do wydzierżawienia. Czynsz rok naprzód i koszty renowacji. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 909

Czteropokojowe
komfortowe przy Parku Wilsona od zaraz, telefon 60-66, zdg 56 905

5-cio pokojowe
II piętro, ul. Kantaka, wprost od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia „Par", pod „49.40". Pg 34 880-49,40

4
pokoje komfortowe, 4 piętro. — Plac Nowomiejski 9, dozorca. zdg 56 925

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka. Rataje, Wioślarska 12. zdg 56 900

Trzypokojowe
Wielkie Garbary 35. I piętro, 1 stycznia. Zgłoszenia 15—17. zdg 56 882

Współlokatora
samotnego pokój mebl. kuchnia. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 895

3 pokojowe
nowoczesne 75 złotych od 1 stycznia. Zgłoszenia Spokojna 31 — 4 zdg 56 433

4 pokojowe
komfortowe I piętro od stycznia do wynajęcia, Focha 83, portier. zdg 56 864

Próżny
pokój osobny, wygodami jednej ewentl. dwom. Marynarska 13, gospodarz. zdg 56 929

13. SZUKA MIESZK.

Trzypokojowego
kuchnią śródmieściu, pół roku naprzód. Oferty Kurier Poznański zdg 56 539

2 — 3
w centrum, pewny płatnik. Oferty Kurier Poznański zdg 56 528

Pokoju
kuchnią, rok z góry, krawcowa. Oferty Kurier Poznański zdg 56 928

Urzędnik
państwowy pokoju lub pokoju kuchnia. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 831

4 pokoje
kuchnia, łazienka, garaż lub pobliżu garażu 1 lub 2 piętro śródmieściu poszukuje dobry, pewny płatnik od 1. lub 15 stycznia. — Oferty Kurier Poznański zdg 56 927

Poszukuję
6—7 pokoi pełno komfortowe do II piętra słoneczne, wyższy urzędnik. Oferty Kurier Poznański zdg 56 798

15. POKOJE UMEBL.

Wolne
Długa 12 — 9. zdg 56 262

Z klatki
pokój umeblowany do wynajęcia od zaraz. Aleje Marcinkowskiego 1. m. 8 (dom narożni). zdg 56 308

Jeżyce
zaraz pokój jasny czysty komfortowym domu. Prusa 6 — 5 telefon 51-96. Chętnie wojskowym zdg 56 131

Komfortowe
dwa lub jeden z klatki. Półwiejska 25, m. 6. zdg 56 598

Dwa
pokoje biuro lub mieszkanie. Dąbrowskiego 41 — 6. zdg 56 189

Próżny
umeblowany zaraz. Skarbowa 11 m. 6. zdg 56 223

Przyjezdnym
stałym. Pocztowa 21 — 4. zdg 56 284

Utrzymaniem
3 Maja 3 a — 17. zdg 56 549

Niekrępujący
umeblowany utrzymaniem lub bez. śródmieściu, pewnymu płatnikowi, Soboczyński, 3 Maja 6, godz. 16—19 i 11—15. zdg 56 544

Plac
Nowomiejski 9 — 13. wynajmę. zdg 56 543

Pokój
oddam (małżeństwu). Kopernika 4. m. 7. zdg 56 427

Przyjezdnemu
Wroniecka 21 — 2. zdg 56 418

Podgórna
10 a, mieszkanie 11, front. zdg 56 505

Jedno-
dwuosobowy wygodami. Wszystkich Świętych 3 — 9. zdg 56 501

Zamku
pierwszorzędny kulturalnemu, telefon, Wały Jana 10 — 2. zdg 56 568

Frontowy
pokój. Ogrodowa 5 — 6. zdg 56 570

Dwuosobowy
Kreta 5 — 9. zdg 56 619

Niegolewskich
16 — 7. zdg 56 481

Elegancki
klatki. Łąkowa 16 — 6. zdg 56 620

Pokój
panu. Matejki 65 — 3. zdg 54 996

Cieszkowskiego
6 — 7. inteligentnym. zdg 56 806

Niekrępujący
Piekary 7 — 9. zdg 56 804

Nowoczesny
inteligentnym, fortepianem. Strzelecka 6 — 10. zdg 56 802

Bukowska
9 — 4. zdg 56 800

Dwuosobowy
centralnym ogrzewaniem. Składowa 1 — 7. zdg 56 830

Niekrępujący
Masztalarska 5 a, m. 8. zdg 56 687

Pani
Skarbowa 18 — 10. zdg 56 789

Dwuosobowy
panom 40.—. Świętokrzyski 3—14. zdg 56 879

Dwuosobowy
Działyńskich 8 — 16. zdg 56 769

Zaraz
i przyjezdnym. Półwiejska 38 a, m. 13. zdg 56 770

Niekrępujący
Pocztowa 21 — 3. zdg 56 772

Pokoik
Zygm. Augusta 2 — 9. zdg 56 779

Jedno-
lub dwuosobowy. Śniadeckich 17 m. 11. Ng 1107

Pokoik
Focha 38 — 7. Ng 1107

Tani
bezpościelowy. Kwiatowa 4 — 11. zdg 56 707

Skarbowa
1 — 5, eleg. kultur. utrzymaniem, bez. zdg 56 705

Dwuosobowy
wygodami ewentualnie utrzymaniem. Przecznica 6 — 9. zdg 56 762

Pokoik
z klatki, elektryczność. Chwaliszewo 25, m. 6. zdg 56 761

Frontowy
niekrępujący. Chwaliszewo 53/54, m. 4. zdg 56 764

Duży
frontowy, telefon bez łazienka, paniom. Marcina 15 — 7. zdg 56 671

Pokój
Woźna 17, m. 5. zdg 56 832

Dwuosobowy
utrzymaniem — bez. Ratajczaka 9 — 9. zdg 56 837

Dwuosobowy
ciepły. Wały Augusta 2 — 8. zdg 56 840

Dwuosobowy
Zielona 3 — 3. zdg 56 847

Dwuosobowy
Półwiejska 1, m. 12. zdg 56 850

Przyjezdnym
Plac Kolegiacki 5 — 3 (dzwonek) zdg 56 852

Panu (i)
frontowy 15. 12. 37 — 1. 1. 38. Wrocławska 20 — 7. zdg 56 851

Dwuosobowy
front. III piętro. Skarbowa 11, m. 5. zdg 56 854

Działyńskich
2 — 7, komfortowy utrzymaniem stycznia. zdg 56 860

Pokój
utrzymaniem — bez. Plac Wolności 9 — 5. zdg 56 862

Pokoje
centrum, telefon. Aleje Marcinkowskiego 2 — 1. zdg 56 919

Mielżyńskiego
22, m. 9. zdg 56 913

Śniadeckich
24 — 9. zdg 56 903

Balkonowy
słoneczny. Wały Jagiełły 20 — 10 zdg 56 786

Komfortowy
centralnym, telefonem. Kramarska 19/20 — 10. narożnik Pocztowej. zdg 56 829

Przyjezdnym
niekrępujący. Matejki 45 — 6. zdg 56 899

Dwuosobowy
słoneczny, czysty, duży. Dąbrowskiego 25 a, m. 5. zdg 56 924

Zamek
Skośna 16 — 7, solidnym. zdg 56 901

Pocztowa
11 — 10. zdg 56 917

Działyńskich
9 — 6. zdg 56 650

Frontowy
Wielka 11 — 6. zdg 56 652

Elegancki
utrzymaniem. Ogrodowa 3 — 8. zdg 56 885

16. SZUKA POKOJU

Starsza
osoba na Wildzie, 15 grudnia. — Oferty Kurier Poznański zdg 56 352

2
łącznych pokoi umeblowanych (2 sypialne) poszukuję od zaraz z używaniem kuchni, okolica św. Marcin, Ratajczaka, Kantaka, Piekary. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 608

Od
pierwszego stycznia tylko pierwsze piętro, front, centralne, bezwzględny spokój dla pracy naukowej. Oferty Kurier Poznański zdg 56 448

Pokoju
15 pani. Oferty Kurier Poznański zdg 55 985

2
skromnych pokoików 20 i 10,— zł światłem, centrum. Oferty Kurier Poznański zdg 56 533

Pokoju
od 15., czystego jednoosob. do 40 zł, okolicy Jasnej. Oferty Kurier Poznański zdg 56 525

Dwa
używaniem kuchni. Oferty Kurier Poznański zdg 56 499

Pokoju
skromnego najchętniej próżnego poszukują bezdzietni małżeństwo. Oferty Orędownik, Poznań zd 56 000

Punktualna
płatniczka pokoiku 20. Oferty Kurier Poznański zdg 56 682

17. LOKALE

Skład
nowoczesny, obszerny, z kompletnym urządzeniem na bławaty, — konfekcję, towary krótkie, miasto powiatowe, rynek do wydzierżawienia. Oferty Kurier Poznański zdg 55 436

Wągrowiec
rynek, wolny skład z obszernym mieszkaniem lub bez do wynajęcia, każda branża. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 56 547

Piekarnia
cukiernia mieszkanie wolne od gospodarza, bez odstępnego, niżej ustawy. Górna Wilda 84, stróżka. zdg 56 629

Restauracja
do wynajęcia od zaraz. Gospodarz, Chwaliszewo 69 — 8. zdg 56 744

Lokale
suchymi suterenami, centralne. Masztalarska 7 a — 5. zdg 56 856

18. DZIERŻAWY

Skład żelaza
w najruchliwszej ulicy (centrum) kilkadziesiat lat świetnie prosperujący z urzadzeniem składowym, bez towaru do wynajęcia. Miasto powiatowe, okolica zamożna, konkurencja mała. Gimnazjum i dwa licea w miejscu. Zgłoszenia do właściciela. R. Liska. Wągrowiec, Fabryka Maszyn. zdg 53 262

Rzeźnictwo
mieszkaniem, warsztatem do wydzierżawienia. Deierling, Górna Wilda 160, I. zdg 56 654

Okazja
wobec objęcia większej placówki korzystnie na sprzedaż (miasto pow. wojsko, gimnazjum) dobrze prosperujące

Kolejowe Przedsiębiorstwo Spedycyjne
Przynależna nieruchomość. — włącznie pięknego ogrodu na sprzedaż lub do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 56 491

PODZIĘKOWANIA

Klinika
Chorób Dziecięcych U. P. składa serdeczne podziękowanie Gimn. im. Dąbrówki za wspaniałomyślny dar 120,— zł ofiarowanych dla najuboższych dzieci Polikliniki. zdg 56 916

23. ROZMAITE

Zabawki
klinika lalek, Ziółkiewicz, Wielka 15, przy Moście Chwaliszewskim zdg 54 495

Rozpylacze
Kolońska ltr. 4 złote, szczotki, grzebienie, lustra najtaniej Wenzlik Aleje Marcinkowskiego 19. Ng 52 104

Masz wątpliwości
jak przeprowadzić kampanie ogłoszeniową, skorzystaj z pomocy Wydziału Propagandy Kuriera Poznańskiego zdg 45 884

Haftoplis
teraz Wrocławska 3. Pg 34 391-46.94

Akuszerka
Kowalewska, Łąkowa 14 — śródmieściu — paniom zainteresowanym wszelka pomoc, porady. zdg 55 261

Zabawki
lalki, gry towarzyskie, olbrzymi wybór

J. Musiałkiewicz
właśc. T. Gilewski, Szkolna 11, asygnaty Kredyt. zdg 55 699

Kursy stenografii
pisania maszyną rozpoczynam 4 stycznia. Kantaka 1. zdg 56 323

Kołdry
puchowe na welnie i wacie oraz wszelką bieliznę pościelową wykonuje z materiałów własnych i powierzonych. Specjalność garnitury wyprawowe. Wykonanie fachowe tanio. Tel. 28-08. Kreta 23 m. 16. zdg 56 422

Akuszerka
Strzelecka 2. przeprowadziłam się

Fredry 2 — 6
przyjmuje udziela porady pomocy położniczej. dg 24 864/5

Garbujemy
farbujemy wszelkie skóry fabrycznie tanio. Cennik. Odpowiedź znaczek. Export - Import Pierzchalski. Poznań, Focha 27. dg 25 388-9

Chiromantka
Piekary 6 — 2, przyjmuje do 15 grudnia. zdg 56 616

Kołdry
watowane, puchowe poszywam. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 673

Znana Adarelli przepowiada nieomylnie
z Braminów — ręki. Przyjmuje — 9 wieczór. Podgórna 13, mieszkanie 10. zdg 56 655

„Tawerna"
Romana Szymańskiego 10. Obiady, kolacje, rutynowana kuchmistrzyni, studenci znaczną zniżkę. zdr 56 857

Detektywne
Biuro „Oko", Stary Rynek 71/72, wywiady, obserwacje, dochodzenia. zdg 56 793

Ważne dla pań domu
i oszczędnych gospodyń. Wszelkie stare rupiecie z strychu i piwnic, jak stare żelazo, metale, szmaty, szkło, popsute piece, wanny kąpielowe itp usuwam, płacąc najwyższe ceny. Proszę o podanie adresu z pełnym zaufaniem do Kuriera Poznańskiego zdg 56 922, a natychmiast przybede i płace gotówka.

Karpie
większej ilości kupuje specjalny skład ryb. Ryba Morska, Poznań, Dąbrowskiego 14. zdg 56 649

Przepisuję
maszyna (dyktando). Wały Jagiełły 22 — 6. zdg 56 880

Układanie
podłogi sosnowej, parkietowej, czyszczenie. Naprawa drzwi, — okien, wstawianie progów, schodów, płotów drewnianych, wykonuje zaraz. Zgłoszenia kiosk. — Podgórna. zdg 56 476

24. NAUKA

Stenografii
pisanie maszyna księgowości. — Strzelecka 2, dawniej 33. zdg 47 223

Kursy
Handlowe

Sawickiego
dypl. W. S. H. Kantaka 4, telefon 49-68. Nowy Kurs 3 stycznia dg 25 431

Kursy Handlowe Preissa
Skarbowa 11, — 3 stycznia. zdg 55 255

Student
starszy, energiczny udzieli lekcyj w zakres wszystkich klas gimn. i liceum. Specjalność języki: grecki, łacina, polski, francuski, niemiecki. Bardzo dobre referencje. Także za pokój lub na wieś. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 090

Szkoła

Tańców — plastyki
Baletmistrza Szczurka - Szczurkowej zdg 56 584

Pocztowa 11
Berlinianka
udziela szybko gruntownie niemieckiego 14.— miesięcznie. Grobla 14 — 10. zdg 56 351

Niemieckiego
lekcyj i konwersacyj udziela akademik nimiecki. Oferty Kurier Poznański zdg 56 527

Szkoła Tańców Szczurkówny
Działyńskich 7, parter. zdg 56 511

Kursy Handlowe Skrzypczak
plac Wolności 2. Kurs 3 stycznia. zdg 56 841

Stenografia
książkowość. Ogrodowa 16. II. zdg 56 803

Matematyka
fizyka, chemia, niemieckie, francuskie, łacina, udzielam. Oferty Kurier Poznański zdg 56 765

Korepetycji
francuski, łacina w zakres gimnazjum. Skarbowa 11, m. 5. zdg 56 855

Szkoła

Tańców
Szorskiego, Pierackiego 12. W każdym tygodniu rozpoczynam

Kursy
początkujący, uzupełniający dla osób starszych, akademicki, młodzieży szkolnej, rzemieślników. zdg 56 795

Szkoła Tańców Średzińskiego
Zygmunta Augusta 4. zdg 56 904

Szkoła Tańców
Mikołajczak — Kledecka, św. Józefa 6. Kurs początkujących i Mazura rozpoczynamy. Pg 34 884-58.83

Student
udzieli korepetycyj. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 883

25. MUZYKA

Kwintet
siła pierwszorzędna potrzebny od 1 stycznia. Podanie instrumentów i gaży Hotel Polski, Września. ng 1708

Skrzypek
potrzebny od 15 grudnia. Zgłoszenia od 8—11 rano. Klasztorna 6. zdg 56 677

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Służącą
wierną, gotowaniem, polecam — Hübscher, Górna Wilda 47. zdg 56 588

Gospodyni - kucharka
dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 591

Praczka
poszukuje prania. Mickiewicza 18 m. 1. zdg 56 426

Kucharz
młody poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 508

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego, samodzielnym gotowaniem szuka posady od 15 — 1. Oferty Kurier Poznański zdg 56 716

Kucharka
samodzielna przyjmie posadę od zaraz. Dobre długoletnie świadectwa, znajomość języka niemieckiego. Łaskawe zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 56 805

Posługaczka
uczciwa z gotowaniem szuka posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 56 783

Panienka
lat 18, język polski, francuski poszukuje posady do dzieci jako początkująca. Oferty Kurier Poznański zdg 54 789

Dziewczyna
gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 839

Kucharka
samodzielna, z dobrym gotowaniem do wszystkiego szuka od 15 grudnia posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 912

Dziewczyna
uczciwa, zaufana, język polski, niemiecki, szuka posady z gotowaniem w mniejszym skromnym domu od zaraz lub 15. 12. Oferty Kurier Poznański zdg 56 918

Panienka
6 kl. gimn. kochająca dzieci poszukuje posady jako wychowawczyni, względnie do towarzystwa samotnej pani. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 884

Służąca
lat 32, poszukuje od 1 stycznia miejsca najchętniej do kuchni pałacowej do pomocy gospodyni lub restauracji, do pomocy pani. Jestem zdrowa i silna. W obecnym miejscu jestem 3 rok. Łask. zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 868

Młynarz
z gwarancją poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurier Poznański pod zdg 56 876

Krawcowa
dziennie 1,50 szuka posady. — Oferty Kurier Poznański zdg 56 738

Uczeń młynarski
(szofer) 2½ roczną praktyką poszukuje miejsca celem dokończenia nauki. M. Koteras, Kuszewo, pow. Wągrowiec. zdg 56 915

Pomocnica
damsko krawiecka bardzo staranna szuka pracy od zaraz. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 930

Krawcowa
szuka posady w dom 1,50 zł dziennie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 931

Panna
inteligentna szuka posady, najchętniej cukierni-piekarni, miejscowość obojętna, od Nowego Roku. Oferty Kurier Poznański zdg 56 633

Ekspedientka
branży kolonialnej poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 881

Inteligentna
umiejąca szyć szuka jakiejkolwiek posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 438

Ogrodnik
kawaler, 37 lat poszukuje pracy od 1 stycznia 1938. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 56 480

Początkująca
stenotypistka poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 478

Rutynowana

maszynistka
własną maszyną szuka zajęcia dorywczego, stałego. Skarbowa 18, m. 10. zdg 56 462

Posługi
poszukuję zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 56 193

Poszukuję
posługi lub prania od zaraz w okolicy Jeżyc - Sołacza. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 374

Poszukuję
posługi lub prania. Oferty Kurier Poznański zdg 56 327

Praczka
szuka prania i sprzątania. Oferty Kurier Poznański zdg 56 197

Służąca
czysta, uczciwa, z gotowaniem do wszystkiego od 15 lub od 1. Oferty Kurier Poznański zdg 54 769

Dochodząca
bardzo smacznie gotuje szuka zajęcia. Oferty Kurier Pozn. zdg 54 937

Panienka
lat 18, język polski, francuski poszukuje posady do dzieci jako początkująca. Oferty Kurier Poznański zdg 54 789

Poszukuję
posady do wszystkiego, sierota, lat 20. Oferty Kurier Pozn. zdg 54 903

Dziewczyna
do wszystkiego z prowincji szuka posady od zaraz lub od 15-go. — Oferty Kurier Poznański zdg 54 935

Gospodynie
bony francuskim, Lewandowska Aleje Marcinkowskiego 16 zdg 54 941

Posługaczka
szuka całodziennej posługi z praniem lub bez. Oferty Kurier Poznański zdg 54 950

Gosposia
uczciwa, rzetelna, zna doskonale prace domowe, zajmie się domem samotnej osoby od 1. 1. 38. r. — Oferty Kurier Poznański zdg 54 921

Poszukuję
posady do wszelkich prac domowych do bezdzietnego małżeństwa lub samotnej osoby od zaraz lub 15. 12. Oferty Kurier Poznański zdg 54 993

Poszukuję
posługi z praniem z gotowaniem, bez, dobrze polecona. Oferty Kurier Poznański zdg 53 817

Szukam
posady do wszystkiego z gotowaniem od 1. 12. Oferty Kurier Poznański zdg 53 664

ZA 45 GROSZY

TANIM, WIĘC [redacted] PRZYSTĘPNYM
CIEKAWYM, WIĘC [redacted] ULUBIONYM
POŻYTECZNYM, WIĘC [redacted] PRZEZ
WSZYSTKICH CZYTANYM TYGODNIKIEM JEST

JLUSTRACJA POLSKA

W okresie gwiazdkowym „Jlustracja Polska" skutecznym organem ogłoszeniowym // Wielki numer gwiazdkowy, liczący 40 stronic, ukaże się 21 grudnia

zg 1559/60

Posługaczka
z dobrymi świadectwami szuka posługi. Oferty Kurier Pozn. zdg 54 064

Posługaczka
całodzienna szuka posługi zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 54 091

Posługi
po południu poszukuję. Oferty Kurier Poznański zdg 54 153

Dziewczyna
szuka posługi na cały dzień. — Oferty Kurier Poznański zdg 54 406

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posługi przed południem. Oferty Kurier Poznański zdg 54 609

Młodsza
do wszystkiego, trochę gotowania ewentualnie dzieci szuka posady zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 54 519

Szukam
posady z gotowaniem — i do wszystkiego. Oferty Kurier Pozn. zdg 54 464

Posługaczka
szuka zajęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 54 549

b) Inni

Gorzelany
szuka posady Świadectwa pierwszorzędne. Oferty Kurier Pozn. zdg 51 873

Szukam
posady dla mego szofera, polecam go jako sumiennego i dobrego fachowca. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 55 408

Ogrodnik
kawaler, 14 lat praktyki, zakładach handlowych, dworskich, — specjalność kwiaciarstwo gruntowe, doniczkowe, warzywnictwo pod szkłem, sadownictwo, dobre świadectwa szuka posady 1 stycznia lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 54 823

Retuszerka
poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 011

Ogrodnik
kawaler, dobrze polecony przyjmie posadę za samotnego lub żonatego. Oferty Kurier Poznański zdg 56 206

Inteligentna
polskim, niemieckim, kaucją szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 325

Cukiernictwa
wyuczyć się pragnie 16 letni, 7 klas szkoły powszechnej. Zgłoszenia Agentura Kuriera Poznańskiego, Chodzież. ng 2039

Prasowaczka
z praniem poszukuje posady. — Oferty Kurier Poznański zdg 54 772

Pielęgniarka
roczną praktyką poszukuje posady starszej osoby. Oferty Kurier Poznański zdg 56 414

Prasowaczka
szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 551

Młoda
inteligentna przyjmie posadę kilka godzin dziennie (gotowanie). Oferty Kurier Poznański zdg 56 546

Kuchmistrz
zna kuchnie polską, francuską, rosyjską, długoletnią praktyką — szuka posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 56 542

Szofer
(wszelkie pojazdy) szuka posady skromne wymagania. Oferty Kurier Poznański zdg 56 538

Kawaler
lat 20, przedsiębiorczy szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 56 534

Bławatnik
rutynowany z kilkoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 518

Laborantka
długoletnią praktyką szpitalną poszukuje zajęcia po południu. Oferty Kurier Poznański zdg 56 516

Samodzielna
lat 28, z dobrymi świadectwami szuka posady do samotnej osoby ewentl. dwóch, ostatnia posada 3 lata. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 56 577

Doktor
praw, emeryt fachowiec spraw kolejowo-handlowych i personalnych poszukuje skromnego zajęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 56 576

Introligator
długoletnia praktyka obeznany wszystkich pracach wchodzących zakres zawodu, złocenie ręcznie i maszyną szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 606

Kuśnierz
zdolny wykonuje najnowszych fasonów wszelkie prace kuśnierskie poszukuje pracy dom. poza dom. Oferty Kurier Poznański zdg 55 728

Czeladnik
piekarski, piecowy, obeznany cukiernictwie szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 381

Przedstawicielstwa
na cukry, owoce itp. na wojew. Poznańskie poszukuje młody handlowiec. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 55 522

Ogrodnik
specjalność kwiaciarstwo szklarniowe, wczesne warzywa, zna pszczelarstwo. Poszukuje posady. Oferty Orędownik. Bydgoszcz. 3 Maja 20. ng 2 040

Handlowiec
branży włókienniczej, dzielny ekspedient, z kilkuletnią praktyką poszukuje posady, przyjmie zajęcie również w innej branży. — Oferty Kurier Pozn. zdg 56 813

Cukiernik
dobry fachowiec poszukuje posady względnie wypomózki. Oferty Kurier Poznański zdg 56 725

Pielęgniarz
poszukuje posady praktyka cywilna — wojskowa. Oferty Kurier Poznański zdg 56 713

Absolwent
średniej szkoły rolniczej z roczną praktyką, znajomość księgowości szuka posady. Łaskawe zgłoszenia J. Owczarek. Gajewniki. Zduńska Wola. ng 1 904

Krawcowa
poszukuje posady wykonuje podług najnowszych żurnali. Oferty Kurier Poznański zdg 56 790

Młody
wykształcenie średnie, niemiecki, francuski szuka posady, najchętniej za Poznaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 56 766

Leśnik
25 lat praktyki, dobre świadectwa i polecenia, specjalista w zakładaniu kultur i zalesieniu nieużytków, energiczny, taktowny przyjmie posadę na większy rewier jako samodzielny. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 56 694

Młoda
pracowita panienka dobrze polecona z prowincji szuka posady za skromne utrzymanie. Oferty Piechówna, Sieraków, ul. Poznańska. zdg 55 067

Uczciwa
szuka posady lub posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 55 227

Uczciwa
szuka posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 55 226

Krojczyni - krawcowa
praktyką pierwszorzędnych pracowniach poszukuje posady, może wyjechać. Oferty Kurier Poznański zdg 55 185

Ekspedientka
długoletnie świadectwa dobrze polecona szuka posady najchętniej utrzymaniem. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 55 189

Chłopiec
lat 17, na wskroś uczciwy, porządny poszukuje nauki za radiotechnika. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 55 093

Stenotypistka
poszukuje zajęcia godzinach wieczornych. Oferty Kurier Pozn. zdg 55 204

Poszukuję
jakiegokolwiek zajęcia złoże kaucję, może być na czas przedświąteczny. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 55 372

Przedstawicielstwa
na cukry, owoce itp. na wojew. Poznańskie poszukuje młody handlowiec. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 55 522

Panna
poszukuje nauki ekspedientki w składzie rzeźnickim od zaraz. — Oferty Kurier Pozn. zdg 56 146

Wychowawczyni
młoda, kilkuletnią praktyką szuka posady. Telefon 41-65. zdg 55 273

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 55 502

Inteligentna
zdolna, pisząca na maszynie — szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 55 387

Panna
do dzieci szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 147

Krawcowa
poza dom 1,50 dziennie szuka posady. Ul. Niegolewskich 16 — 9. zdg 56 229

Krawcowa
akuratna dziennie 1,— szuka posady w dom. Oferty Kurier Poznański zdg 56 359

Pierwszorzędna
stenotypistka polsko - niemiecka przyjmie posadę. Oferty Kurier Poznański zdg 55 402

Magistra
farm. młoda z 8 mies. praktyką szuka posady. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 55 116

Malarz
z kartą rzemieślniczą przyjmie wszelką prace, specjalność malowanie mebli. Oferty Kurier Poznański zdg 55 147

Kelner
młodszy, z gwarancją lub kaucją poszukuje posady. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 55 294

Krawcowa
szuka posady także w dom. — Oferty Kurier Poznański zdg 55 267

Piecownik
samodzielny poszukuje pracy. — Oferty Kurier Poznański zdg 55 163

Chłopiec
lat 16, silny, inteligentny, język francuski i polski mowie i piśmie, wrócił z Francji, szuka pracy najchętniej branża żelazna lub samochodowa. Oferty Kurier Poznański zdg 55 045

„Iskra" – baterje – anody –

A. PIECHOCKI, POZNAŃ
Pg 34 060/-37.247/8

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Środa, 8 grudnia.

8,00 aud. poranne: **8,15** koncert ork. wojskowej pod dyr. por. Sadowskiego; **9,00** regionalna tr. z Bralina (przez Poznań) a) nabożeństwo z kościoła na Półku. Kazanie wygłosi ks. prof. Józef Jasiewicz, b) reportaż; **11,00** lekkie intermezza i serenady — płyty; **11,57** sygnał czasu; **12,03** poranek symfoniczny ork. Tow. Muz. w Katowicach pod dyr. Zb. Dymmka i Leopold Janicki — śpiew; **13,00** „Madonny Bussowiska" — op. Wł. Łozińskiego; **13,20** koncert rozrywkowy Wil. Ork. Szczepańskiego; **14,45** audycja dla wsi; **15,45** „Dzieci z całej Polski na Swaczynie u Dorotki"; **16,15** rec. skrzypcowy J. Salacza; **16,50** pog. na czasie; **17,00** „Kult Matki Boskiej u rzemieślnictwa polskiego"; **17,15** koncert muzyki religijnej w wyk. Pozn. Chóru Katedralnego pod dyr. ks. dr W. Gieburowskiego; Szkoła włoska; **17.50** „O determiniźmie"; **18.05** kapela ludowa F. Dzierżanowskiego z udz. Szymulskiej — śpiew; **18,55** program; **19.00** „Rozmowa Sforki z Trombonistą" z „Horsztyńskiego"; **19.15** wieniec pieśni Śląska Cieszyńskiego wykona chór mieszany; **19.35** sport; **20.00** muzyka (płyty); w przerwie trans. z posiedzenia Ak. Literatury **20.45** dziennik; **20.55** pog. aktualna; **21.00** — koncert chopinowski wyk. St. Staniewicz; **21.45** „Piękno mowy polskiej" — kwadrans poezji; **22.00** muzyka taneczna M. Ork. P. R.; **22.55** ostatnie wiadomości.

Czwartek, 9 grudnia

6.15 aud. poranne; **11.15** romantycy — poranek muzyczny dla gimnazjów. Wyk. Ork Sym. P. R. pod dyr. Leitelberga, T. Łuczaj — śpiew. **11.40** pieśni francuskie (płyty); **11.57** sygnał czasu; **12.03** audycja południowa; **15.30** wiad. gosp.; **15.45** rozmowa muzyczna z młodzieżą; **16.15** koncert rozrywkowy Tria Salonowego Rozgł. Katowickiej; **16.50** pog. aktualna; **17.00** polska wyprawa naukowa do Egiptu; **17.15** rec. fortp. J. Turczyńskiego; **17.50** pog. sportowa i sport; **18.10** skrzynka ogólna; — **18.25** program; **18.35** aud. dla młodzieży wiejskiej; **19.00** „Na miedzy" — słuchowisko w/g G. Morcinka; **19.25** koncert chóru męskiego „Echo" pod dyr. Leop. Janickiego; **19.50** pog. aktualna; — **20.00** film i operetka. Najpiękniejsze melodie i wiązanki w wyk. M. Orkiestry P. R. z udz. Al. Serwińskiej — sopran Edm. Zayendy — tenor i Czwórki Radiowej. W przerwie dziennik i pog. aktualna; **21.45** „Śląsk tematem literackim"; **22.00** koncert kameralny utw. Schuberta: **22.50** ostatnie wiadomości.

WARSZAWA

Środa, 8 grudnia.

Warszawa II — 14.45 francuska muzyka operowa (płyty); — **16.00** „Wykorzystanie wakacyj świątecznych"; **16.15** salonowy zespół Rachonia; **16.58** program; — **22.00** trans. z Polskiej Ak. Lit.; **22.15** muzyka lekka (płyty); **23.00** muzyka taneczna (płyty).

Czwartek, 9 grudnia.

Warszawa II (Mokotów) — **13.00** koncert rozrywkowy (płyty); **14.05** program; **14.10** „Poemat symfoniczny od Liszta do Ryszarda Straussa" (płyty); **15.00** „Jak spędzić święto?"; **15.10** ork. W. Roszkowskiego; **18.00** koncert uczniów Państw. Konserw. Muz. w Warszawie; **19.00** muzyka lekka (płyty); **22.00** gawęda o sztuce; „Jasność i mglistość"; **22.15** muzyka lekka (płyty).

POZNAŃ

Środa, 8 grudnia.

Poznań — 11.00 orkiestra i soliści (płyty); **18.55** Mozart (płyta); **20.00** audycja młodych talentów: H. Nowacka — fort., L. Geisler — waltornia, M. Gawrońska — sopran, Ed. Piwkowski — tenor, Wł. Raczkowski — akomp.; **20.30** „Nowy tom" — wieczór poezji K. Dobrzyńskiego w oprac. T. Kraszewskiego; **23.00** muzyka słowiańska (płyty).

Czwartek, 9 grudnia.

Poznań — 11.40 tańce w wyk. solistów (płyty); **13.05** muzyka obiadowa (płyty); **14.05** giełda; — **14.15** muzyka wesoła (płyty); — **18.10** sport; **18.15** program; **18.20** „Jeziora w krajobrazie Wielkopolski"; **18.30** pieśni polskie w wyk. Wandy Kilarskiej"; **18.50** „Złoty okres pszczelarstwa polskiego"; **23.00** koncert życzeń.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

Środa, 8 grudnia.

15.00 Praga. „Sekret" op. Smetany. **16.00 Koenigsw.** Muzyka popołudniowa. **Wiedeń.** Kwartet g-dur Schuberta. **Hamburg.** Koncert rozrywkowy. **16.50 Berlin.** Muzyka kameralna w wyk. trio włosko-niemieckiego. **18.00 Brno.** Muzyka rozrywkowa w wyk. mandolinistów, chóru i solistów. **Budapeszt.** Pieśni ludowe. **Praga.** Muzyka symfoniczna. **18.10 R. Romania.** Muzyka epoki odrodzenia. **Wiedeń.** Koncert wojskowy. **19.00 Londyn Reg.** Pieśni Schuberta. **19.10 Berlin.** Symfonia nr 4 Zilchera. **Koenigsw.** Muzyka popularna. **Frankfurt.** Koncert wesoły z udziałem sol. **Hamburg.** Muzyka wiedeńska. **19.30 Budapeszt.** Koncert ork. budapeszteńskiej. **Sztokholm.** Koncert solistów (fort. i altówka); **19.35 Wiedeń.** „Stworzenie świata" orat. Haydna (dyr. Furtwaengler). **20.00 Berlin.** Muzyka rozrywkowa. **Lipsk.** Koncert norweski w wykonaniu ork., chóru i solistów. **20.05 Praga.** Orkiestra filharmoniczna. **20.35 Sottens.** Koncert symf. z udziałem sol. (Saksofon). **21.00 Berlin.** Wybrane melodie miłości. **Bruksela fr.** „Mieszczanin — szlachcicem" komedia Molier'a z muz. **Mediolan:** „Trubadur" op. Verdiego. — **21.10 Droitwich.** Koncert symf. z Queens Hallu z udziałem sol. — **Hamburg.** — Utwory kameralne Beethovena i Mozarta. — **21.25 Wrocław.** Melodia i rytm. **21.30 Paris PTT.** Transmisja z opery. **Strasburg.** Koncert Beethovenowski. **Sztutgart.** Muzyka kameralna w wykonaniu tria. **22.00 Sztokholm.** Muzyka taneczna. — **22.30 Koenigsw.** Utwory kameralne. — **Frankfurt i Sztutgart.** Muzyka lekka i taneczna. **23.00 Koenigsw.** Muzyka lekka. — **23.10 Bruksela fr.** Muzyka jazzowa. **24.00 Frankfurt i Sztutgart.** Koncert nocny (dawna muzyka na gitarę i flet oraz marsze na fortepian — na 4 ręce).

Czwartek, 9 grudnia.

16.00 Koenigsw. Muzyka popołudniowa. — **Hamburg.** Muzyka rozrywkowa. **Monachium.** Muzyka z oper niemieckich. **18.00 R. Romania.** Muzyka taneczna. **Bratysława.** Recital fortepianowy. **18.30 Ryga.** „Romeo i Julia" op. Gounoda. **Lille.** Kwadrans polski. — **19.10 Lipsk.** Koncert ork. filharmonicznej z udziałem sol. z Drezna. **Berlin.** Utwory Bizeta. **19.25 Wiedeń.** „Wiosna, Lato, Jesień i Zima" (pieśni i muzyka z Salzkammergut). **19.30 R. Romania.** Muzyka natchniona przez „Fausta" Goethego. **19.40 Droitwich.** Koncert ork. i sol. **20.00 Berlin.** Wieczór tańca. **Oslo.** Koncert symf. **Wrocław.** Muzyka włoska i z oper Wagnera. **20.10 Kopenhaga.** Koncert symf. z udziałem sol. **20.25 Wiedeń.** Wesołe produkcje węgierskie z udziałem Lajosa Szendy i Szoeke Szakala. — **20.30 R. Romania.** Koncert symf. **20.40 M. Ostrawa i Praga.** Czeska muzyka operowa (ork. i sol.). **20.45 Sztutgart.** Kwintet „Forellen" Schuberta. **20.50 Brno.** „Podróż pana Bruczka w XV stuleciu" op. Janaczka. **20.55 Hilversum II.** Koncert symf. **21.00 Rzym.** „Le Donne Curiose" op. Wolf Ferrariego. **Wiedeń.** Koncert wieczorny z udziałem sol. — **21.15 Frankfurt.** Muzyka kameralna w wyk. solistów. — **21.30 R. Paris.** Koncert symf. (Brahms i inni). **Monachium.** Symfonia es-dur Mozarta. **Wieża Eifla.** „Życie paryskie" komedio-opera Offenbacha. **21.35 Bratysława.** Koncert fort. nr 3 Władigerowa. **22.00 Lahti.** Muzyka lekka. **22.30 Budapeszt.** Pogadanka w języku polskim: „Walory turystyczne Węgier" — wygłosi hr. Włodzimierz Bem. — **Koenigsw.** — Kwartet na flet, skrzypce, altówkę i wiolonczelę. — **Hamburg** Koncert nocny. — **Luksemburg.** Koncert symf. z udziałem Vasa Prihody. — **Sztutgart.** M. lekka i ludowa. **Wiedeń** muzyka taneczna. **22.50 Budapeszt** Muz. symfoniczna. **23.00 Koenigswusterhausen.** Muzyka lekka. **23.10 Bruksela fr.** Dawna muzyka (koncert z VII-ej księgi madrygałów Monteverdiego. — **24.00 Frankfurt i Sztutgart.** Pieśni i muzyka różnych narodów. **Londyn Reg.** Recital fort. Smitha (Polonez cis-moll Chopina, preludia Rachmaninowa i La Campanella Liszta).

BIELIZNA

DLA PANI PANA DZIECKA

Z ZNANEJ FABRYKI BIELIZNY

DOM PŁÓCIEN J. Schubert

STARY RYNEK 76. — NOWA 10.

SPECJALNOŚĆ

WYPRAWY ŚLUBNE

i podarki gwiazdkowe

Pg 34 801-47,114

Lekarz - dentystka
przyjmie posadę Poznaniu tylko u lekarzy. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 55 168

Poszukuję
posady za kaucją, 500 złotych w mieście, lub w majątku, wykształcenie gimnazjalne, szkoły rolnicze, lat 35 rzetelny praktyczny. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 54 320

Młoda
miłej powierzchowności pani poszukuje posady biurowej, kasjerki, sekretarki względnie towarzyszki. Oferty Kurier Poznański zdg 54 293

Panienka
przystojna, inteligentna z wykształceniem, szuka posady w większym przedsiębiorstwie jako praktykantka. Kaucja zł 200,— Oferty Kurier Poznański zdg 54 675

Pomocnica
mleczarska 12 lat praktyki szuka posady w składzie nabiału, prowadzenia filii lub domu samotnej osoby. Oferty Kurier Poznański zdg 55 079

Szofer - mechanik
długoletnią praktyką szuka posady. Oferty Kurier Poznański

Pióra Wieczne
również naprawa
Ołówki
automatyczne
Papier
Wszelkie przybory pisarskie biurowe, szkolne i rysunkowe. Karty do gry.
Aquila,
św. Marcin 61 — Plac Wolności 9. ng 1862

TEATRY

Poznań, wtorek, 7. 12.

TEATR POLSKI: Wtorek, 7. 12. godz. 20: „Bęben".
Środa, 8. 12. godz. 16: „Damy i huzary".
Środa, 8. 12. godz. 20: „Bęben".
Czwartek, 9. 12. godz. 20: „Człowiek pod mostem".

TEATR WIELKI: Środa 8. 12. godz. 15: „Halka". Ceny popularne.
Środa, 8. 12. godz. 20: Afrykanka.
Czwartek, 9. 12. „Wieczna Tęsknota".
Piątek, 10. 12. „Afrykanka" przedstawienie związkowe.
Sobota, 11. 12. „Cyrulik Sywilski". Uroczyste przedstawienie ku uczczeniu 25-lecia pracy artystycznej Karola Urbanowicza.

TEATR WIELKI KONCERTY SYMFONICZNE: Wtorek, 7. 12. IV. Koncert Symfoniczny, dyrygent Adolf Mennerich, solista Hermann v Beckerath, wiolonczelista.

KINA

Poznań, wtorek, 7. 12.

APOLLO: „Niedorajda"; w środę, godz. 3 po poł.: „Madame Bovary" Wielka grzesznica.
CORSO: „Fort Douaumont".
GLORIA: „Król i Chórzystka".
GWIAZDA: „Znachor".
METROPOLIS: Dziś: „Łódź śmierci"; w środę: „Spotkali się w Paryżu".
OŚWIATOWE T. C. L.: „Rok 2000".
RENAISSANCE: „Ostatnia noc skazańca".
SŁOŃCE: „Książę X".
SFINKS: „Kain i Mabel".
ŚWIT: „Białe Róże".
TĘCZA-Łazarz: „Nieznośna Dziewczyna".
TĘCZA-Wilda: „Dyplomatyczna żona".
WILSONA: „Dama Kameliowa"

Pomocnik
kolonialno - restauracyjny. 3½ roczna praktyka. Szkoła Handlowa, biegły w rachunkach przyjmie także posadę biurową od 15. 12. 37 lub później. Oferty Kurier Poznański zdg 55 060

Dziewczyna
z dobrego domu, zdrowa, młoda, chętna do pracy a niemająca możności przejścia kursów gospodarstwa kobiecego, poszukuje posady najchętniej do pomocy samej pani lub gosposi samodzielnej. — Adres wskaże Orędownik, Poznań zd 56 341

Szofer
mechanik szuka posady. Zgłoszenia Orędownik, Poznań zd 55 2[illegible]

Prasowaczka
poszukuje posady. Oferty Orędownik, Poznań zd 55 332

27. WOLNE MIEJSCA

Kucharka
(kuchmistrzyni) do prywatnego domu pierwszorzędnymi poleceniami potrzebna zaraz. Zgłoszenia odpisami świadectw do „Par" Poznań pod „48.78".
Pg 34 577-48.78

Fryzjerka
może być kursistka, trwała, wodna, żelazkowa, manicure, — pensja, utrzymanie zaraz. Posada stała. Zgłoszenia Stanisław Pohl Rawicz, Paderewskiego 25.
zdg 56 205

Podmistrza
budowlanego, gotówką kilku tys. zaangażuje współpracy przy budowie domów mieszkalnych. — Korzystny zarobek. Oferty Kurier Poznański zdg 55 693/4

Dziewczyna
czysta z gotowaniem potrzebna. Zbaszyńska 29. zdg 56 610

Dochodząca
młodsza, cały dzień. Żupańskiego 16, sklep warzyw. zdg 56 541

Kolonialista
pomocnik handlowy rzutki, do hurtowni, zaraz potrzebny. Oferty życiorys, wymagania Kurier Poznański zdg 56 425

Szofer
robotnik ciężarówka zaraz potrzebny. Oferty życiorys, wymagania Kurier Pozn. zdg 56 424

Uczennice
potrzebną od zaraz. Po wyuczeniu stała posada. Prasowalnia, Kręta 22, m. 3. zdg 56 423

Posłaniec
uczciwy z własnym rowerem potrzebny od zaraz. B. Polski i S-ka, ul. Warszawska 39.
zdg 56 419

Dziewczyny
do fabrykacji. Romana Szymańskiego 1 — 2. zdg 56 571

Służący
pierwszorzędne polecenia, obeznany w osobistej obsłudze potrzebny w Poznaniu. Zgłoszenia z odpisami świadectw do „Par", Poznań, pod „48.75".
Pg 34 586-48.75

Cukiernik
dobry fachowiec potrzebny na prowincję od dnia 17. 12. Referencje i fotografie Kurier Pozn. ng 2034

Potrzebni:
maszynista drukarz, obznajmiony z samonakładaczami i introligator - liniarz. Oferty Warszawa, J. Dziewulski, Krak.-Przedm. 9. ng 1 453

Dziewczyna
do wszystkiego z dobrym gotowaniem do restauracji. Oferty Kurier Poznański zdg 56 581

Sumienna (y) i chętna (y)
Książkowa (y)
Bilansistka (sta)
umiejąca (cy) samodzielnie ustawić bilans, samodzielnie korespondować, pisać na maszynie, załatwiać wszelkie prace biurowe i kasowe, z ładnym charakterem pisma potrzebna (y) na większy majątek, 10 km od Poznania. — Zgłoszenia z życiorysem, odpis. świadectw, podaniem pretensji do Kuriera Poznańskiego zdg 56 607

Mamka
zdrowa potrzebna. Oferty Kurier Poznański zdg 56 523-4

Uczeń
piekarski potrzebny zaraz. Piotra Wawrzyniaka 6. zdg 56 614-5

Ekspedientka
młodsza prowincji branży kolonialno - delikatesowej, całym utrzymaniem zaraz. Oferty odpisem świadectw do Kuriera Pozn. zdg 56 731-2

Gospodyni
możliwie starsza z gotowaniem od 15 bm. do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa na prowincji. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 624

Dziewczyna
czysta, dobrze polecona, z gotowaniem do wszystkiego potrzebna. Zgłoszenia ul. Cicha 5/6, parter. zdg 56 821

Książkowego
bilansisty młodszego z skromnymi wymaganiami przyjmę natychmiast do interesu zbożowego. Zgłoszenia piśmienne Kosmala, Bojanowo. dg 25 474

Ekspedientki
z branży rzeźnickiej, pierwszorzędne siły, władające językiem niemieckim, przy wysokiej pensji poszukuje natychmiast. — Oswald Reimer, Toruń, Prosta. ng 2 152

Biuralistka
znająca wszelkie prace biurowe potrzebna. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurier Poznański zdg 56 822

Pomocnik
gospodarczy obznajomiony z hodowlą i karmieniem krów potrzebny. Oferty z warunkami i referencjami proszę wysyłać, Ostoja, poczta Jaktorów. zdg 56 873

Kupiec
branży kolonialno-spożywczej jako
kierownik filii
z kaucją zgłosić się może do „Zgody" w Inowrocławiu.
zdg 56 874

Palacz - maszynista
do parowej maszyny Wolfa, do świadczony, ślusarz potrzebny zaraz. Zgłoszenia Młyn parowy — Kruszewo. zdg 56 875

Montera
młynarskiego do przeprowadzenia mniejszych prac technicznych poszukuje Dom Zbożowy, Tomasz Stasierski, Ostrzeszów.
dg 25 467

Inteligentni
panowie i panie powyżej lat 25, zostaną przyjęci do przyjmowania zamówień w branży wydawniczo-księgarskiej. Wynagrodzenie prowizyjne, osiągalne do zł 400,— miesięcznie. Praca na długą metę. Zgłoszenia osobiste z dokumentami godzina 10—12 w biurze Św. Marcin 28, II piętro front, m. 9. Pg 34 883-59.81

Służący
samotny, lub żonaty, z małą rodziną, lat 40—45. Warunek: spanie we dworze. Świadectwa Majętność Kretków, p Żerków, Wlkp. dg 25 477

Ekspedientkę
z branży towarów krótkich przyjmę. Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40. zdg 56 784

Posługacz
młody, silny, centralne ogrzewanie, ogród zaraz potrzebny. — Aleja Szelągowska 21. zdg 56 432

Ekspedientka
branży papierniczej potrzebna. — Kopaszewski, Wielka 22.
zdg 56 482

Brylanty
złoto - srebro
zegarki
W. SZULC
Plac Wolności 5

P 34 563-49,19

Ogrodnicy
Przyjmę do mych zakładów na Śląsku 3 bardzo zdolnych kwieciarzy i warzywników, do lat 26, kawalerów, grzecznych i pracowitych ludzi. Specjalność hodowla cyklamen i goździków. Jeden do hodowli pieczarek. Podania z życiorysem i fotografią do Kuriera Poznańskiego pod zdg 56 877

Agenci
portretowi poszukiwani. Rewelacyjna nowość, patentowane portrety „Folament". Czestochowa, Sulkowskiego 11. „Lux".
zdg 54 170

Dziewczyna
pracowita, uczciwa, miła, małżeństwa z dzieckiem. Wierzbięcice 59 — 5. zdg 56 774

Posługaczka
Chełmońskiego 15, m. 3.
zdg 56 781

Kelner
potrzebny zaraz młody, bystry. — Podgórna 13. zdg 56 910

Służąca
od zaraz. Młyńska 3 — 14.
zdg 56 865

Prasowaczki
dzielne na damską garderobę poszukuje Paryska Pralnia Chemiczna, Langiewicza 2.
zdg 56 662

Dochodząca
może się zgłosić. Ul. Kreta 22, m. 9. zdg 56 660

Dziewczyna
pranie, gotowanie, 2 osoby. Adres Kurier Poznański zdg 56 836

Poszukuję
od 1. 1. 38, urzędnika gospodarczego, kawalera pod dyspozycje administratora. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 56 474

Ekspedientka
skład cukierków, najchętniej z branży. Plac Wolności 17.
zdg 56 455

30. POPIERAJMY RZEMIOSŁO

Piece
przenośne, własny wyrób, L. Maciejewski, mistrz garncarski, Kilińskiego 15. zdg 56 291

31. ROZRYWKA

ANODY-BATERIE „CENTRUM"

100 volt 9,40; 120 v. 11,40 wyłączna sprzedaż
Centrum J. Kamiński
Poznań, Stary Rynek 13/14.
Ng 53 357

Neonowy napis
Radio Telefunken
wskaże Tobie drogę do firmy
Radiomechanika
św.
Marcin 25
tylko numer
25
Najdłuższe raty. Wymiana aparatów. Pożyczki Państwowe, naprawy. dg 25 400

WIĘKSZA FABRYKA NA G. ŚLĄSKU
poszukuje
mistrzów maszynowych
Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego pod **dg 25 449**

Paramint jamę ustną ODKAŻA

R. Barcikowski S. A. Poznań

ng 51 013

„Kain i Mabel"
Dowcipnie miłosna komedia żywiołowych sytuacji.
Kinoteatr „Sfinks"
zdg 56 250

Chcesz nabyć
Radio
udaj się z pełnym zaufaniem do firmy
Lira
Podgórna 14, telefon 50-63, tam znajdziesz wszystkie typy Telefunken, Kosmosy, Patrie, Tempo Presto — Echo już od 9.— zł miesięcznie. Urzędnikom bez wpłaty. zdg 56 701/2

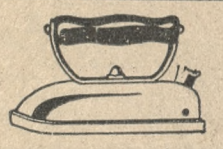

Żelazka
z 2 letnią gwarancją
13,80

Grzałki
gwarantowane
4,90
przybory radio-elektrotechniczne po cenach fabrycznych.
Centrum - Kamiński
Poznań, Stary Rynek 13/14. Asygnaty „Kredyt" B. Cukrownictwa, detal — hurt. Ng 1 102

Detektory głośnikowe
bez prądu, bez lamp, zasięgiem
10 stacji zagranicznych
bardzo tanio. Drzewiecki, Poznań Osiedle Warszawskie, Powidzka 9. zd 56 231

Kino
Tęcza, Wilda. „Dyplomatyczna żona". zdg 56 780

0,90
kompletna latarka kieszonkowa
0,20
żarówki 2½ i 3½ volt
0,30
baterie, przybory radio-elektrotechniczne po cenach fabrycznych wyłączne sprzedaż — Detl. — Hurt.
Centrum Kamiński
Poznań, Stary Rynek 13/14. — istnieje 38 lat. N 1103

Baterie anodowe
kieszonkowe, lampki elektryczne
„Centra"
przybory elektrotechniczne, żarówki poleca najtaniej
Kazimierz Matuszak
Pierackiego 16, telefon 30-67.
Ng 52 142

Powiększysz
oszczędności
kupując radioodbiornik w
najkorzystniejszym
źródle fachowym
K. Tuszyński
Specjalista radiotechnik, 12 letnia rutyna, demonstruje — sprzedaje rewelacyjne supery
Telefunken
Poznań, Romana Szymańskiego 1 narożnik placu Świętokrzyskiego, telefon 57-33. ng 1 949

Dlaczego jedynie
Superheterodyna?
wyjaśniamy to na przykładzie superów
Kosmos
Philips, Radiounion
itp. w naszym salonie demonstracyjnym
Radiostar
św. Marcin 26, telefon 46-64.
ng 1948

Radioodbiorniki
Spłata bez weksli obiegowych
Salon Radiowy Radioekspert
Ratajczaka 13, tel. 46-40 oraz Śniadeckich 1, tel. 64-44
Anteny
instalujemy systemu „Sem", wydajniejsze, mniej przeszkód.
Pg 34 890-59.87

Casanova
Masztalarska najtańszy lokal rozrywkowy. Dancing do rana.
zdg 56 886

Najmilszy upominek

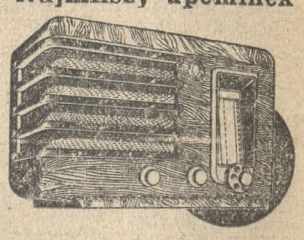

to solidne radio. Już rozpoczeliśmy sprzedaż gwiazdkową najnowszych modeli światowych fabrykatów na wyjątkowo dogodnych warunkach.
Zapraszamy
do nieobowiązującego zwiedzenia naszego magazynu i salonów demontracyjnych jeszcze dzisiaj. — Prosimy nie zwlekać we własnym interesie z kupnem na ostatnie dni.

RADIOLAVOX
właśc. Bronisław Płotkowiak. —
Centrala:
Poznań, Ratajczaka 14.
Oddział
Pasaż Apollo od strony Ratajczaka. ng 1 950

„Kapelusz"
Fabrycznie przefasonowany kapelusz zastąpi zesto nowy. Tanie kapelusze na składzie. Polska wytwórnia kapeluszy. 27-go Grudnia, 2, podwórze.

Humor zagraniczny

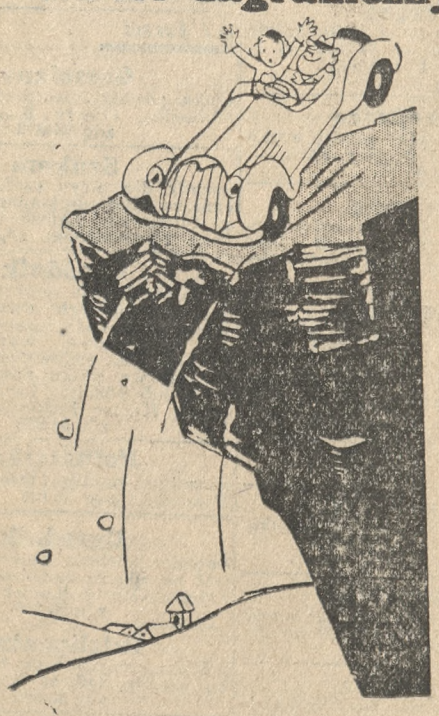

— Nie bój się, kochanie. Muszę ci pokazać, jakie doskonałe hamulce ma mój samochód. (M)
(„Prager Presse", Praga).

Przedpłata na miesiąc grudzień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7,00 i 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznymi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tym 5 nagłówk.), słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem i wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr 200-149.